601/c/297/4

14 X

The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena, 648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
WEDNESDAY, OCTOBER 19, 1966

LATVIJA AMERIKĀ

83. N-RS. TRESDIENA, 1966. G. 19. OKTOBRIS 16. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466. U.S.A
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U.S.A
tālrunis 544-4278

Miris Niklāvs Strunke

Romā 13. oktobrī 72 gadu un vienas nedēļas vecumā miris gleznotājs un izcilais grafiķis Niklāvs Strunke. Ka Italija nelaiķim nozīmēja otru dzimteni, tā nav tikai fraze vien. Katru gadu uz rudens pusi Niklāvs Strunke pameta Stokholmu, lai pāris mēnešu pavadītu Romā. Kaut jau ilgāku laiku ļoti saguris, to viņš darīja arī šogad un ieradās Mūžīgajā pilsētā 21. augustā. Nedēļu vēlāk piepildījās Niklāva ilgadējais sapnis: viņam laimējās noīrēt pašam savu dzīvokli. Tas bija glīts un ar visām ērtībām, piemērots arī smagas aizdusas slimniekam, jo atradās parterā. Mākslinieks bija ļoti priecīgs un ar lieliem nodomiem. Veselība tomēr arvien vairāk tika traucēta. Septembŗa sākumā Niklāvs Strunke pārcieta smagu lēkmi. Doktore Marta Rasupe rūpējās, lai slimnieku izmeklētu kāds itališu medicīnas profesors. Tā parakstītās zāles sagādāja īslaicīgu uzlabošanos, pēc kuŗas pārāk ielaistais bronchu iekaisums sāka atkal mocīt. 13. oktobŗa priekšpusdienā notika nenovēršamais. Jau priekš gadiem Niklāvs Strunke bija izteicies, ka vēlētos mirt Romā. Arī šī vēlēšanās nu ir piepildījusies.

Pretēji citiem gadiem, šai rudenī Niklāvs Strunke Romā nekā negleznoja, bet rakstīja tikai vēstules, plašajam paziņu un draugu pulkam ziņodams par jauno dzīvokli un aicinādams ciemos. Bet vēl pirms Stokholmas atstāšanas viņš bija pabeidzis ilustrācijas Jāņa Veseļa latvju teikmu kopsējumam, ko sagatavo Ziemeļblāzmas apgāds. Šīs ilustrācijas tad nu mums paliks kā pēdējais lielā mākslinieka veikums. Paliks arī atmiņas par tik savdabīgi interesantu personību, kas bija vienreizīga.

Aizgājēju apglabās Romā.

Rdz.

☆

Niklāvs Strunke dzimis 1894. gada 6. oktobrī Polijā kā kaŗavīra dēls. Laikā no 1909.—1911. gadam viņš mācījās Pēterburgas mākslas skolā, 1911.—1913. gadam M. Bernšteina un 1913. un 1914. gadā J. Madernieka studijā. Pirmā pasaules kaŗa laikā viņš 1915. gadā iestājās 6. Tukuma strēlnieku pulkā, pēc cīņu beigšanās un Latvijas valsts nodibināšanas viņš laikā no 1923.—1927. gadam papildinājās glezniecībā Italijā. Jau ar 1914. gadu N. Strunke sāka piedalīties izstādēs, arī starptautiskā mērogā: 1923. gadā Berlīnē, 1925., 1931., 1939. gadā Parīzē, 1927. gadā Stokholmā, Buenosairesā un Leipcigā, 1933. gadā Oslo, 1934. gadā Maskavā, 1936. gadā Varšavā, 1939. gadā Londonā, 1950. gadā sakrālās mākslas izstādē Romā. Trimdas gados viņš rīkojis izstādes Karlstadē (1945), Stokholmā (1946), Malmē (1947), Lundā (1948) un citur sekojošos gados. Viņa darbi bez Latvijas mākslas krātuvēm atrodami Vermlandes, prinča Eižena, Malmes, Ļeņingradas mūzejos, Teita galerijā Londonā u.c.

Niklāvs Strunke bija vispusīgs mākslinieks, kas darbojies daudzās techniskās nozarēs. Bez tiešās glezniecības viņš nodevies sienu un stikla gleznojumiem, devis zīmējumus porcelāna apgleznošanai, ilustrējis daudz grāmatu, zīmējis neskaitāmām grāmatām vākus, darinājis arī dekorātīvi efektīvus inscenējumus Nacionālajai operai un teātrim, arī Strādnieku teātrim. Ar pseudonimu Palmēnu Klāvs viņš rakstījis arī apceres par mākslu, vairākos periodiskos izdevumos veicis mākslinieciskā redaktora pienākumus.

Uzņēmis italiešu primitīvistus, persiešu miniatūristu un franču modernistu ietekmes, Niklāvs Strunke pēc aizraušanās ar abstrakto mākslu atgriezās pie pamatā reālistiskām, vienkāršotām un stilizētām formām ar tieksmi uz simbolismu un noskaņām, vienmēr meklējot latvisko un izceļot izteiksmes elementus. Kā stāvju gleznotājs viņš uzsvēra sastatu un lineāro elementu.

Nopietnas mūzikas cienītājiem Toronto gaidāms retas kvalitātes iepriecinājums. Baritons Jānis Cīruls un soprāns Marta Makvikare savam koncertam 20. oktobrī plkst. 8.15 vakarā Latviešu namā izraudzījušies reti dzirdētas Jāzepa Vītola un Jāņa Mediņa dziesmas, divus dziesmu ciklus — Roberta Šūmaņa „Sievietes mīla un dzīve" un Gustava Mālera „Klaidoņa dziesmas", kā arī Henrija Purcella duetus. Uzņēmumā mākslinieki ar savu pavadītāju Editi Timermani apspriež pēdējās fineses interesantajā programmā. Foto: JAK

Stingrs darba izvērtējums

LNJAK 12. KONGRESS HAMILTONĀ PIEPRASA VIENOTU CĪŅU PRET KOMŪNISMU

(Nobeigums)

Ja kongress atzina par vajadzīgu iesaistīt vairāk jauniešu Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā darbā, tad arī uzdeva jaunievēlētajai valdei tādu darba kvantumu, ko tā saviem spēkiem vien nevarētu veikt. Pieņēma arī ieteikumus un rezolūcijas virknēm, gan skaŗot valdes un pulciņu savstarpējās attieksmes, gan uzsveŗot LNJAK lomu latviešu sabiedrībā.

Viena no nozīmīgākajām kongresa rezolūcijām izrietēja no pārrunām 8. oktobŗa politiskajā pēcpusdienā, par kuŗas sarīkošanu bija rūpējušies Juris Dreifelds, kas Toronto universitātē gatavojas maģistra gradam politiskajās zinātnēs, un Andris Rolavs, kas arī studē Toronto un gatavojas maģistra gradam socioloģijā, līdztekus darbojoties Baltijas tautu federācijā un Kanadas progresīvi konservātīvo partijā. Tika izrādītas 2 filmas par komūnistu ekspansiju, kuŗām sekoja referāti un diskusijas par trimdas politiskajiem mērķiem, centieniem un taktiku, kas izkristallizēja plašo darba lauku šai plāksnē. Jau ilgi jauniešiem, it sevišķi studentiem, bijusi dzīva interese par politisku darbību, bet pēdējos gados maz kas organizēti darīts, kaut vajadzība liela pašiem informēties un informēt vietējo sabiedrību, izmantojot vēstuļu akcijas, skrejlapas un labi sagatavotu piedalīšanos politiska rakstura sanāksmēs. Atmaksājas arī uzsākt darbību vietējo politisko partiju klubos, it sevišķi liberāļu un konservātīvo jaunatnes grupās. Šo vajadzību atzīstot, kongress pieņēma rezolūciju — dibināt politisku nozari pie LNJAK, par kuŗas vadītāju ievēlēja Juri Dreifeldu. Līdztekus šai rezolūcijai arī atzina, ka saskaņotāka, aktīvāka un efektīvāka darba veikšanai politiskajā un informācijas laukā Kanadā nepieciešams apvienoties LNAK, DV un LNJAK politiskajiem darbiniekiem, uzdodot valdei šo domu risināt tālāk sarunās ar abu pārējo organizāciju valdēm. Starplaikā J. Dreifelds turpinās apzināt LNJAK politisko darbinieku skaitu un spējas, tūlīt iesaistot darbā tos, kas jau kongresā pieteicās par līdzstrādniekiem. Projektu un ieteikumu šai jautājumā bija daudz, — to vidū: iet talkā LNJAK informācijas nozares referenču bibliotēkas iekārtošanā Latviešu namā Toronto, Expo 67 pretkomūnistiskās informācijas brošūras sagatavošanā, vēstuļu akcijas Kanadas un ASV laikrakstiem, informātīvu filmu izrādīšana Kanadas universitātēs u.c.

Vēlēšanās izmantot LNJAK darba spēku ārpus šaurā biedru loka paudās rezolūcijā, kas atsaucās uz ELJAs 13. kongresa lēmumu rīkot pasaules latviešu jaunatnes kongresu 1968. gadā Vācijā, uzdodot valdei iecelt rīcības komiteju, kuŗa gādātu par Kanadas latviešu jauniešu piedalīšanos un par referentiem no Kanadas. Ar Kanadas, ASV un Austrālijas jauniešu klātieni šāds kongress dotu vienreizējas iespējas pieredzes, ierosinājumu un ideju izmaiņai starp trīs kontinentu jaunatnes sabiedriskās dzīves veidotājiem. Neapšaubāmi, vismaz uz laiku, sekotu kāpināta aktīvitāte visās vietās, no kuŗām nāktu kongresa dalībnieki. Turklāt šāda pasaules apmēra jauniešu sanāksme spētu radīt ievērojamu iespaidu arī uz āru, gan ar demonstrātīva veida sarīkojumiem, gan piemērotā veidā atzīmējot Latvijas valsts dibināšanas 50. gadadienu.

Vairums kongresa rezolūciju un lēmumu skāra tieši LNJAK iekšējo darbu. No priekšsēža, revīzijas komisijas un pulciņu ziņojumos uzrādītajiem trūkumiem mācoties, kongress izveidoja jaunas vadlīnijas pulciņu, biedru un valdes tuvākām attieksmēm, ne vien valdes darbību cenšoties padarīt lietišķāku, bet arī no biedriem un pulciņiem prasot vairāk pašapziņas un atbildības. Notika paneļdiskusijas par tematu „Ko pulciņi un atsevišķi biedri gaida no apvienības", no kuŗas izrietēja jauni pamati turpmākiem centieniem, kā arī pamācība pašiem biedriem neklusēt, bet patstāvīgāk un skaļāk turpmāk izteikt savas prasības. Pulciņi apliecinājuši samērā daudz aktīvitātes aizvadītajā darba gadā, bet darbība nav bijusi saskaņota ne starp pašiem pulciņiem, nedz arī starp pulciņu vairumu un LNJAK valdi. Pulciņi gan sūdzējās, ka nav informēti par valdes lēmumiem, bet arī paši nebija interesējušies par iespējām saņemt valdes sēžu protokolus vai piedalīties sēdēs. Nolēma sniegt vairāk vispārējas informācijas par LNJAK, it sevišķi pulciņiem, šai vajadzībai sagatavojot un izdodot informācijas brošūru par LNJAK mērķiem, statūtiem, darbības veidiem, līdzšinējiem panākumiem un nākotnes galveniem projektiem, tāpat turpinot pilnīgāk izmantot apkārtrakstus un laikrakstus. Tuvākas sadarbības un pulciņu darbības veicināšanai notiks vairākas darba sēdes LNJAK un pulciņu valdēm kopīgi. Tajās izstrādās katra pulciņa piedalīšanās veidu galvenajos LNJAK pasākumos, kā arī apskatīs jaunas iespējas pulciņu vadīšanas un biedru piesaistīšanas metodēs. Bez kopīgām sanāksmēm tuvākus sakarus ar pulciņiem veicinās divi valdes locekļi — pulciņu daļas vadītāji savos apgabalos, kuŗu tiešais uzdevums uzzināt katra pulciņa grūtības un vēlmes, par tām ziņot valdes sēdēs un gādāt par LNJAK padomu un atbalstu, kur tas vajadzīgs.

Padomā arī valodas un politisku semināru cikli, kuŗus paplašinātu pēc biedru pašu ieskatiem, lai tajos ietilptu aktuāli temati, par kuŗiem interesējas jaunieši, it sevišķi studenti. Kongress nolēma turpināt arī Sešu nedēļu nogaļu kursu ciklus un izteica pateicību Dr. Voldemā-

(Nobeigums 4. lpp.)

Voldemars Korsts

Uzmanību no draudzīgā lāča!

Mūsu laikraksta lasītāji gan rakstos, gan lasītāju vēstulēs aizrautīgi diskutē par jautājumu, vai komūnisms ir komūnisms jeb vai tas ir imperiālisms. Pēc tam, izšķiežot enerģiju savstarpējos strīdos, tikpat kaislīgi diskutē par to, vai bīstamāks ir krievu nacionālisms jeb vai Pad. savienībā izaudzinātais komūnisms; vai komūnists un krievs, tāpat Pad. savienība un Krievija ir identiski jēdzieni. Turpretim nopietni ņemami lietpratēji komūnisma jautājumā šīm problēmām neveltī galveno vērību, bet arvien vairāk un atklātāk brīdina, ka komūnismam, — vienalga, kādā formā tas izteiktos, — ir viens kopīgs un noteikts mērķis — pakļaut atlikušo brīvās pasaules daļu savai diktātoriskajai vergu valsts iekārtai.

Ja sitot sienā naglu, āmurs tās vietā ķer īkšķi, tad sāpes liek aizmirst visas citas problēmas, kuŗas šai brīdī pastāvētu. Protams, tas nenozīmē, ka problēmas šī āmura nepareizā trāpījuma rezultātā būtu atrisinātas. Tās turpina pastāvēt, tikai acumirklīgo sāpju ietekmē mēs tās piemirstam. Ja ASV sāpīgi sajūt Vietnamas kaŗa ietekmi un amerikāņu sabiedrotie ar nožēlu raud par it kā zaudētām tirdznieciskо darījumu iespējām, tad ir gandrīz nenovēršami, ka liela cilvēku daļa šo sāpju un neērtību rezultātā, kuŗas centrējas Dienvidāzijā, piemirst īsto un daudz bīstamāko draudu, kurš ne vien turpina pastāvēt, bet pat pieaug, nākot no Pad. savienības. Ne viens vien patiess eksperts Pad. savienības un komūnisma jautājumā nemitīgi uzsveŗ un atgādina, no kuŗas puses patiesībā draud visnopietnāk ņemamās briesmas brīvībai un visas pasaules civilizācijai.

Nesen notikušā konferencē Rietumvācijā, kuŗā piedalījās arī amerikāņu ārpolitikas pētniecības institūti, atskanēja brīdinājums, ka šai laikā, kad visa vērība veltīta tikai Vietnamai, astronautu nosēdināšanai uz mēness un apsolītās „Great Society" labklājības brīnumvalsts uzbūvei ASV, Pad. savienība vispirmā kārtā cenšas panākt un pārspēt ASV militārās technikas laukā. Eksperti, kuŗi prot paturēt acis vaļā, un tikko minētā konference Rietumvācijā atkal un atkal brīdina, ka komūnisms nebūt nekļūst pielaidīgāks un ka sauklis par miermīlīgo koeksistenci nav nekas cits, kā vienīgi labi izplānots gājiens ASV un to sabiedroto iemidzināšanai, lai izdevīgā brīdī visus pārsteigtu atbruņotus un nesagatavotus pretestībai.

Ķelnes universitātes profesors Boris Meisners, kuŗu uzskata par vienu no izcilākajiem Eiropas ekspertiem komūnisma jautājumā, brīdina, ka arī pašreizējie Pad. savienības valdnieki nav atmetuši Staļina un Chruščova imperiālistiskos nodomus un mērķus. Prof. Meisners ir pārliecināts, ka Maskavas varasvīri izdevuši vairāk nekā 40 biljonu dolaru pagājušā gadā militāro spēku un technoloģijas attīstībai vien. Šim prof. Meisnera ieskatam pievienojas amerikāņu Kolumbijas universitātes Eiropas institūta direktors prof. Filips Moselejs, uzsveŗot: ja Pad. savienībai izdodas panākt jaunus atklājumus militārajā technoloģijā, tad var krasi mainīties līdzšinējie spēku samēri, dodot Maskavas varasvīriem ilgi gaidīto iespēju savu mērķu piepildīšanai. Šim brīdinājuma balsīm savējo pievieno arī Stanfordas universitātes Hūvera institūta vadītājs prof. Stefans Posonijs, atzīstot, ka ASV pārsvars raķešu un atomieroču laukā jau sarucis attiecībā 2:1 un ka brīvā pasaule var zaudēt arī šo pārākumu, ja notikumi un pieeja komūnisma jautājumam turpinās līdzšinējā garā.

Tas ir krasā pretrunā ar „ultraliberāļu" nepārtraukto propagandu, kuŗai liela ietekme arī ASV ārlietu ministrijā, ka padomju lācis ar katru dienu kļūst laipnāks, audzinātāks un pieņemamāks, kādēļ nekavē amerikāņus cīņā ar sarkano Azijas ugunsspļāvēju pūķi. Arvien tiek aizmirsts fakts, ka „ģimenes strīds" Pad. savienības un Ķīnas komūnistu starpā nenotiek par to, vai nepieciešams pakļaut visu brīvo pasauli komūnisma diktātūrai, bet gan par veidu, kā to panākt. Maskava ir ieskatos, ka jānogaida izdevīgs brīdis, kad brīvā pasaule būs iemidzināta, bet Pekingas karstgalvji sevišķi smagu iekšējo grūtību rezultātā vēlas šo izšķirējo soli spert bez kavēšanās. Nav šaubu, ka Maskavas pieeja ir bīstamākā, jo tik ilgi, kamēr Ķīnas pūķis ir nevarīgs un bez patiesas militāras varas, arī bez ietekmīgiem draugiem un satelītiem, vienīgais un patiesais drauds ir Pad. savienība. Grūti arī iedomāties, ka sarkanā Ķīna, kuŗa vēl ilgus gadus nebūs pretinieks ne Pad. savienībai, nedz arī ASV, ar skaļu bravūru vien, bez patiesa spēka varētu iedzīt ASV un Pad. savienību savstarpējos apkampienos. Kaut ar laiku arī Ķīnas militārā un saimnieciskā vara pieaugs, rezultāts būs citāds, nekā sapņo sevis pašapmānītāji—tā sauktie liberāļi un to līdzskrējēju aprindas Vašingtonā.

Pieaugot Ķīnas varai, Pad. savienība var justies spiesta atgriezties pie atklāti agresīvās Staļina laika politikas. Ja progress Ķīnā nebūs pietiekami straujš, ko līdzšinējā pieredze nesola, ir iespējams, ka tieši Maskavas ietekmē Ķīnas karstgalvji zaudē varu un galvu, starptautiskajam komūnismam atkal nonākot pilnīgā Maskavas noteikšanā un pārzināšanā, kā tas bija Staļina laikā. Protams, ar to briesmas brīvajai pasaulei pieaugtu.

Ir iespējams, ka neapdomīgā Ķīna, kā jau lielummānijas pārņemtām diktātūrām gadījies arī agrāk, uzsāk viena, bez Pad. savienības atbalsta kādu lielāku militāru konfliktu un reizē ar to aiziet no pasaules politiskās skatuves. Iespējamas arī citas variācijas, bet visām ir kaut kas kopīgs: tās izbeigtu pašreizējo trijstūri un atstātu divatā vienu pret otru abus patiesos pretiniekus — brīvības aizstāvētājas ASV un vergu valsts dibinātāju Pad. savienību.

Nav šaubu, ka arī Pad. savienībai ir iekšējas grūtības, bet tikpat maz šaubu par to, ka Pad. savienība ir vienīgā patiesā komūnisma vara, tāpat kā ASV ir vienīgā vara, kuŗa spēj aizstāvēt brīvību un nodrošināt nākotni. Šai situācijā visa brīvā pasaule vairāk nekā jebkad savā eksistencē ir atkarīga no tā, cik ilgi ASV spēs uzturēt savu militāro pārsvaru. Tādēļ nav jābrīnās, ka Pad. savienība gribs pārspēt ASV militārā spēka laukā, bet jābrīnās, ka Kanada, Anglija un daudzas Eiropas valstis nesaprot, ka ASV ir un paliek brīvās un nodrošinātās pasaules vienīgā cerība. Vēl vairāk jābrīnās, ka patieso stāvokli negrib izprast arī dažs labs no vadošajiem amerikāņu politiķiem. Tomēr visvairāk jābrīnās par to, ka arī latviešu vidū, kas personīgi iepazinušies ar komūnisma īsto seju, ir cilvēki, kuŗi vēlas sapņot, censšas būt „oriģināli" vai arī pūš „liberāļu" stabulē, cerot, kaut uz īsu laiku, vēl vairāk uzlabot savu jau tā labo dzīvi!

Neapmierinātība ar Vilsonu aug

Britu premjēram Vilsonam jāpiedzīvo grūtas dienas. Lēboristu, t.i. valdības partijas konference Braitonā iesākās vētraini — ar strādnieku demonstrāciju pret valdības rīcību saimnieciskajā laukā — un noritēja saspringtā, „elektrības piesātinātā" atmosfērā, kuŗā katru minūti varēja rasties pēkšņa eksplozija. Vilsonam nevar pārmest drosmes trūkumu bīstamos brīžos. Par spīti brīdinājumiem, viņš vēlējās personīgi runāt ar demonstrantiem, kuŗu saceltajā troksnī premjēra vārdi sākumā nebija sadzirdami, bet Vilsons panāca savu: viņš piespieda demonstrantus izklausīt sevi, uzaicināja demonstrācijas vadītājus uz pārrunām, un rezultāts bija — demonstrantu izklīšana. Ar konferences gala iznākumu premjērs Vilsons visumā var būt apmierināts, jo varēja būt vēl sliktāk... Konferences dalībnieki, kaut negribot, beidzot apstiprināja valdības nepopulāros soļus cenu un ienākumu jautājumā, bet tad nāca bīstamākais moments: konference ar ievērojamu balsu vairākumu nosodīja valdības politiku militārajā laukā, prasot Britanijas militārā budžeta samazināšanu telpā uz austrumiem no Suecas. Pēc tam konferences vairākums prasīja, lai ASV izbeigtu Ziemeļvietnamas bombardēšanu. Konferences vairākums vismaz neatbalstīja lēboristu kreisā spārna vēlēšanos pilnīgi nosodīt ASV politiku Vietnamā. Vilsons vēroja balsošanas rezultātus ar lielu mieru, bet pēc tam paziņoja, ka konferences lēmums negrozīs viņa līdzšinējo politiku, jo „valdības uzdevums esot vadīt". Citiem vārdiem, Vilsons nedomā klausīt konferences „pavēlēm". Balsošanas rezultāti tomēr pasvītro līdz šim nepiedzīvotu faktu: starp valdību un valdības partijas radusies dziļa plaisa, kuŗa, kā liekas, kļūs nākotnē vēl dziļāka. Bija milzīga starpība starp noskaņojumu šajā lēboristu konferencē un agrākajās, kuŗās Vilsons vienmēr saņēma un pavadīja ar jūsmīgām ovācijām. Tagad bija tikai šķidri „pieklājības aplausi".

Pirmo reizi ar runu par ārpolitikas jautājumiem konferencē uzstājās jaunais britu ārlietu ministrs Brauns. Pazīstot viņa raksturu, jāsaka, ka Brauns nebūs tik padevīgs premjerministram kā viņa priekšgājējs, bet gribēs patstāvīgi veidot savu ārpolitiku. Viens otrs no politiskajiem novērotājiem baidās arī no Brauna straujā temperamenta pēkšņiem „izplūdumiem". Konservatīvo laikrakstos viņa pirmā uzstāšanās Braitonas konferencē uzņemta labvēlīgi. Arī Braunam bija drosme pateikt atklāti nepatīkamu patiesību brīdī, kad Britanijas kreisi noskaņotās aprindas izteic savas simpatijas Ziemeļvietnamai. Brauna runas smagumpunkts bija pasvītrojums, ka tieši Ziemeļvietnama ir tā, kas pretojas miera sarunu ievadīšanai. Patētiskā veidā viņš aicināja Gromiko uz konflikta nokārtošanu jaunā Ženēvas konferencē. Daži konservatīvo laikraksti norāda, ka Brauna aicinājums neatradīs dzirdīgu ausu Maskavā, tā-

(Nobeigums 8. lpp.)

Laušanās vaļējās durvis

Pēteris Aigars LA 5. oktobra numurā atkal publicējis rakstu „Kultūra un kultūras politika", kas pilns ar neskaidriem jēdzieniem, ar šaubām un aizdomu sēšanu attieksmē uz kultūras darbinieku kongresa rīkotājiem. Klāt arī pamācības, kā vajadzētu šādus kongresus rīkot, jo tikai viņš zina īsto veidu.

Domāju, ka tā ir lasītāju maldināšana, ja raksta par lietām, ar kuŗām pats nav labi iepazinies, tikai „no tālienes dzirdējis", bet iedomājies, kas tur varētu būt bijis. Visvairāk P. Aigars nobažījies par to, ka šādos kongresos varētu parādīties mēģinājumi uzlikt iemauktus radošajiem māksliniekiem. Nezinu neviena latviešu kongresa vai konferences, kur tas būtu apspriests vai lemts. Pats par sevi saprotams, ka pasaulē ir dažādi cilvēki un dažādas domas.

Būtu labi, ja P. Aigars nāktu klajā ar savu kultūras politikas programmu, ja par to grib runāt, jo tad būtu redzamas domstarpības un varētu sākt īsti debatēt. Es to esmu darījis LA 1965. gada 28. un 31. jūlija numuros. Bet P. Aigars šādu kultūras politikas vajadzību neatzīst, viņš aplaudētu vienīgi valsts politisko darbinieku kongresam.

Nav vajadzīgas nekādas pamācības par PEN kluba kongresiem, jo pats P. Aigars par tiem sīki ziņo presē. Un šoreiz viņš saka: „PEN kongresi nekad nav nodarbojušies un nenodarbojas ar kultūras politiku, bet ar rakstnieku arodnieciskiem un brīvības jautājumiem." Ja P. Aigars būtu iepazinies vismaz ar kultūras darbinieku kongresu programmām, viņš redzētu, ka tieši tie ir jautājumi, kuŗus apspriež skatuves mākslinieki, preses darbinieki, izglītības vadītāji un dažādu nozaru zinātnieki kultūras darbinieku kongresos. Vai šie mākslinieki un zinātnieki nebūtu kultūras darbinieki? Vai kultūras vēsture, kultūras filozofija, kultūras psicholoģija un patoloģija nebūtu jautājumi, kuŗi iederas kultūras darbinieku kongresos? Kā var teikt, ka „nav tiesību" salīdzināt PEN kongresus ar citu kultūras darbinieku kongresiem? Būtu gan labi zināt, cik liela ir tā pele, kuŗu dzemdē PEN kongresi, jo tad varētu salīdzināt ar kultūras darbinieku kongresu dzemdēto peli, lai redzētu, kuŗai košāka spalva un augstāks lēciens.

Tālāk P. Aigars saka: „Vai šo kongresu organizētājiem piemīt tā dvēseles bezpartejība un cildenums, lai bez personīgām iegribām un aplēsumiem iztirzātu mūsu kultūras jautājumus? Vai viņi spēj sarunāties arī ar visiem, kaut arī pretrunīgiem kultūras un rakstniecības pārstāvjiem?.. Nespēju uz šo jautājumu atbildēt pozitīvi, par cik man pazīstami apstākļi un personas." Tātad, P. Aigara atbilde ir negātīva — šie kultūras kongresu rīkotāji nav ne bezpartejiski, ne cildeni. Komentāri lieki.

P. Aigars pamato savu filozofēšanu ar Skalbes vārdiem: „Bet ja pilsoņi sāk pārņemt gara dzīvi, tad man sāk aizņemt elpu . . ." Par kādu pilsoni te runā Skalbe? Kā polītisks darbinieks Saeimā viņš piederēja pilsoniskai partijai, nebija kreisais, par kādiem apzīmē visus, sākot ar sociāldemokratiem uz kreiso pusi. Skalbe bija arī Latvijas valsts pilsonis. Tātad, Skalbe nebūs runājis par pilsoni šādā nozīmē, bet gan par to, ko sauc par mietpilsoni, par kuŗu prof. P. Jurēvičs saka: „Filistrs jeb mietpilsonis ir bez vērtību izjūtas." Tad nu P. Aigara izteiktā vārdu kopsakarība liek domāt, ka viņam kultūras kongresu rīkotāji ir mietpilsoņi, no kuŗiem viņam „aizņem elpu". Var jau būt, ka es un citi kongresu rīkotāji no P. Aigara dzejoļiem nekā nesajēdz, bet tomēr jāsaka, ka arī mēs gribam paturēt savu brīvību spriest un vērtēt to, ko cienījamie brīvie dzejnieki mums pasniedz, jo arī viņu vidū ir autori, kas „ved uz tirgu pelavas".

Kā varētu sarīkot kultūras darbinieku kongresu dziesmu svētku laikā, kad tas jau pārliecīgi pārslogots ar dažādiem atsevišķiem sarīkojumiem, to zina vienīgi tie, kas tālu no praktiskās dzīves.

P. Aigars dod savu svētību kongresiem tad, ja tie nodarbotos ar nacionālās jeb valsts polītikas jautājumiem, bet ne ar kultūras polītiku. Jā, es arī to dotu tādiem kongresiem, bet tas būtu kaut kas cits, par ko vēl neviens nav parūpējies. Kādēļ P. Aigars, ne tikai dzejnieks, bet ieinteresēts arī polītiskajos jautājumos, negribētu tos organizēt kādu dziesmu svētku laikā?

Dr. A. Karps

LATVIJA

83. N-RS. TREŠDIENA, 1966. G. 19. OKTOBRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3239;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4226.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $8.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

LASĪTĀJU VĒSTULES

BIEZA MIGLA IR PIE ZEMES

Savā atbildē manai lasītāja vēstulei „Katolis" (LA 80. numurā) paceļ tik lielus un sarežģītus jautājumus, ka par tiem varētu sarakstīt veselu grāmatu, bet īsumā iztirzāt un atbildēt gandrīz neiespējams. Tā viņš, piemēram, raksta: „Pēc šādām tiesībām (t.i. runāt dialektā) neprasa arī paši apzinīgie latgalieši, bet tikai latgaliešu daļa ar ļoti stipru krievisko piemaisījumu, kas jau kopš Latvijas pirmajām patstāvības dienām vēlējušies redzēt Latgali labāk pie Krievijas nekā Latvijas. Boļševiku gadā no šīm aprindām nāca arī daudzi komūnistu funkcionāri." Še nu prasās pēc daudz statistikas un paskaidrojumiem, lai saprastu, ko īsti „Katolis" domā. Kādā veidā krieviskais piemaisījums Latgalē izpaužas, to varētu, varbūt, noskaidrot kādā lielā zinātniskā darbā. Ja runā par piemaisījumiem vajadzīgs, lai iz- [illegible] „komūnistu funkcionāri", tad — kāds piemaisījums ir tiem [illegible], no kuŗiem nāca Vilis Lācis, Kalnbērziņš, Spure, Kirchenšteins, Dambītis, Pelše un citi? Jāievēro, ka teikums saka: „Pēc šādām tiesībām neprasa . . . Varētu domāt, ka latgaliešiem runāt latgaliski vairs tiesību nav. Ja tas tā ir, tad — kas šīs tiesības atņēmis? Tā kā ar apzinīgumu latgalieti mēs saprotam Latgales latvieti (tāpat, piemēram, Jelgavas žīdu neviens neiedrošināsies apzīmēt par zemgalieti), tad „Katolim" derētu minēt to latgaliešu sabiedrisko slāni, kurš gribēja „Latgali redzēt labāk pie Krievijas nekā Latvijas". Žēl, ka „Katolis" nav Latgales pētniecības institūta biedrs. Viņš tad aiztaupītu institūtam ļoti daudz darba, jo arī tajā šāda veida problēmas tiek risinātas.

„Katolis" aizkar arī sāpīgu jautājumu, rakstot: „Neaizmirsīsim arī, ka Latgale bija visnedrošākais Latvijas novads, kad mūsu kaŗavīri cīnījās par savas zemes brīvību." Še jāprasa, ko „Katolis" domā ar vārdiem „mūsu kaŗavīri"? Vai tajos ieskaitāmi arī latgalieši, kas cīnījās un atdeva savu dzīvību par savas zemes brīvību? Latvijas kaŗavīri, kas bija dzimuši un auguši Latgalē, jutās ļoti droši savā novadā. Tikpat droši varēja justies arī tie kaŗavīri, kas nāca no citiem novadiem un cīnījās plecu pie pleca ar latgaliešiem.

Nav nozīmes tuvāk kavēties pie „Katoļa" prātojumiem, jo tiem var pārvilkt svītru ar teicienu: „Bieza migla ir pie zemes."

Daudz nopietnākus jautājumus savā lasītāja vēstulē paceļ J. Grodnis. Viņš latviešu sabiedrībā pazīstams kā cienījama personība, kādēļ būs iespējams padebatēt mierīgā garā. J. Grodnis raksta: „Es pilnīgi piekrītu monsinora Dr. K. Ruča deklarācijai KLKA kongresā, ka trimdā nav Vidzemes, nav Kurzemes un nav arī Latgales, bet tikai viena nedalāma trimdas latviešu saime, un arī latviešu katoļu baznīca neskars nevienu problēmu, kuŗa latviešos draudētu radīt plaisu, bet darīs visu, lai trimdas latviešu saimi vienotu." Ļoti skaista deklarācija. Arī es tai pilnīgi piekrītu. Bet, par nelaimi, neviena saime nav tik stipri vienota, ka nebūtu domstarpību. Latviešu katoļu saimē trimdā nav šķelšanās, ir gan tikai domstarpības.

Nelaime sākas tad, kad ieskatu dažādības izšķiršanā viena puse censās panākt savu ar kāju dauzīšanu. Kā tāda kāju dauzīšana bija arī KLKA kongresā, to J. Grodnis nevar noliegt, jo ir pārāk daudz liecinieku. „Inteliģences trūkums un nepieklājība" nav vis meklējama „Latgalietī", bet gan kongresa delegātos, kuŗi saimes vienību varēja apliecināt vienīgi ar to „gudrību", kas paslēpta zābaka papēdī. Piemēri tam nav tālu meklējami. Domāju, ka J. Grodnis jau būs izlasījis „Katoļa" lasītāja vēstuli LA 80. numurā, kuŗa ievietota tieši līdzās viņa paša vēstulei „Atbilde latgaliešiem". Interesanti būtu dzirdēt viņa domas, jo J. Grodnis pazīstams kā godīgs domātājs. Kā latviešu katoļiem, tā arī katoļu kongresam „Katoļa" veida delegāti nekā laba nevar solīt, jo apliecina tikai zināšanu trūkumu un neiecietību.

Reizi jau teicu un gribu vēl atkārtot, ka latviešu katoļu sabiedrībā nav šķelšanās, bet pastāv tikai ieskatu dažādība, kuŗa raksturīga ne tikai latviešu katoļiem vien. Tā pastāv visā pasaulē pēc otra Vatikāna koncila. Viena ticīgo daļa grib soļot līdz laika garam un modernizēt visu, otra nevar atbrīvoties no gadu tūkstošos un simtos veidotām tradicijām kā reliģiskajā kultā, tā terminoloģijā. Še nav vainojama ne viena, ne otra puse. Bez kompromisa nostāja pret vienu vai otru pusi ir neprāts. Tā tautu nevieno.

J. Grodnis vēl saka, ka „latgaļu dialekta jautājums neietelpst Kanadas latviešu katoļu apvienības kompetencē [illegible] valodniecības [illegible] pūlu [illegible]". Tas patiešām neietelpst KLKA kompetencē, jo prasa dziļas un speciālas zināšanas. Bet problēmas vispārējās izšķiršanas, ar norādījumiem uz valodniekiem un vēsturniekiem, tieši ietelpst KLKA kongresa kompetencē. Otras tik nozīmīgas problēmas kā latgaļu ikdienas dzīvē nav. Ja šis jautājums kongresā būtu pienācīgi iztirzāts, nebūtu bijis vajadzības domu izmaiņai šī laikraksta lasītāju vēstuļu slejās.

Latgalietis

★

LATVIEŠU RĪCĪBAS PAMATĀ NAV GUDRĪBAS

Jau kopš pasaules radīšanas pirmsākumiem tā ir bijis un līdz pasaules galam tā būs, ka katra radība aizstāv savu dzīvību, savu māju un mājokli. Ir tomēr latviešu vidū aprindas, kas domā, ka latgaļiem sava dzīvība un mājoklis nav jāaizstāv. Runāšana par latgaļu valodu šo aprindu izpratnē jau ir nāvīgs grēks. Bet valoda ir tautas garīgais mājoklis.

Jau turpat 50 gadu būs pagājuši, kopš paši latvieši apkaro latgaļu valodu. Īsi sakot, Latgale tiek apkaŗota dažādos veidos: gan ar ķengāšanos par pašiem latgaļiem, gan ar vēstures noklusēšanu, gan ar dažādu vēsturisku faktu sagrozīšanu. Un to visu apzīmē divos skaļos vārdos: tautas vienība.

Tā vien liekas, ka latviešu ienaidnieks Nr. 1 ir Latgale un latgaļu valoda. Piecdesmit gados nav radusies nekāda idejiska vēsmiņa, kas rosinātu uz kaut ko jaunu, augļīgu, kas ienestu svaigumu un garīgo spēku. Tikvien kā paceltā lāpsta, ar kuŗu draud nosist un aprakt latgaļu valodu. Šodien to dara pilnos apmēros padomju sirpis un āmurs, un latviešu lāpsta palīdz aprakt. Pieņemsim, ka tik liela nobendēt latgaļu valodu. Tad lai atļauts jautāt tautas vienības apustuļiem: „Kas nosaka etniskās robežas — valoda vai lindraki un bikses?" Lindrakus un bikses lieto visas tautas, bet valoda katrai savā. Ja nu izdotos latgaļu valodu un vēsturi nobendēt, tad ir droši, ka krievi savas etniskās robežas pārcels gar Vidzemes un Kurzemes austrumu robežām. Tas jau ir viņu mērķis, ko latvieši nespēj saredzēt un tā sasniegšanai kaislīgi palīdz, ka vien varēdami.

Kas tad būs atlicis no Latvijas? Vai nu kādam patīk, vai arī nepatīk: Latvijas māte ir Latgale, un latgaļu valoda ir mātes Latvijas valoda. Lejaslatviešu valoda ir bērnu valoda. Ticiet, ja tiks nobendēta māte, tad drīz vien arī bērniem būs jāmirst, jo ienaidnieka rītgribai nav robežu. Drīz pēc tam arī Rīga būs spiesta nest svešu, kāda krieva vārdu, kā jau noticis ar citām nekrievu pilsētām.

Ja latvieši būtu gudra tauta, tad tieši latgaļu valoda būtu jāizkopj visplašākos apmēros, lai jo vairāk stiprinātu mūsu latvisko identitāti. Mums vajadzētu celt latgaļu valodas pilskalnus un izvērst iespējami plašāk uz austrumiem, — tās pašas identitātes stiprināšanai, jo latgaļu valoda šodien vēl sedz Latgales zemi un kādreiz senatnē segusi daudz plašākus apgabalus uz austrumiem. Ar vēstures materiāliem vajadzētu pierādīt, ka Latgales un reizē ar to visas Latvijas kādreizējās etniskās robežas bijušas citas. Nevis nobendēt, bet celt, celt gaismā īsto patiesību! Nevis sarukt mazumā, bet pierādīt, ka esam bijuši lielāki! Nevis iznīcināt mūsu etnisko izcelsmi, dzīvi un vēsturi, bet to noskaidrot, lai mūsu etniskā piederība dilšanas vietā augtu. Krievi visiem spēkiem cenšas savus etniskos robežstabus pārcelt uz rietumiem, darot to uz citu tautu rēķina. Un kur vēl tam var rasties lielāka izdevība, ja paši latvieši dara visu iespējamo, lai tikai pierādītu, ka latgaļu valodas un latgaļu vairs nav. Vajadzētu beidzot saprast: ja nav kādas valodas, tad nav arī tautas. Kad latgaļu valoda vairs neskanēs uz Latgales zemes, tad nebūs arī etnisko robežu. Kad krieviem iepatiksies, tie novilks savas etniskās robežas, kā jau iepriekš teikts. Kur tad būs dzīvais liecinieks — valoda, tauta, kas liecinās, ka tās nav pareizas? Franči? Angļi? Amerikāņi? Taču ne, jo visiem cenšas iestāstīt, ka tādas latgaļu valodas nav, ka latgaļu nav.

A. Zvīdris, Toronto

MAZĀM PĀRDOMĀM

Par īstenību, kas paliek

Īstenība paliek īstenība arī tad, ja mēs aizsienam acis, lai to neredzētu.

Par svešuma smiltīm

Vai nav tā, ka vieglāk būtu nogulties ugunskapā un pārvērsties pelnos, nekā paciest trejas saujas svešu smilšu? Tās arī aizsaulē turpinās aptumšot mūsu ilgas un smacēt mūsu sapņus.

Par labo Dieva dāvanu

Cik labi, ka bēdas ir rūgtas! Ja tās būtu saldas, mēs ātri izniekotu šo labo Dieva dāvanu

Par pilīm un būdiņām

Lai neceļam pilis rītdienai, pirms neesam nolīdzinājušies ar savām vakardienas būdiņām!...

Par zeltītām biksēm

Dažs svešumā savus gurnus ietērpis zeltītās biksēs, bet tomēr tie rēgojas pliki. Jā, gara nabadzību pat ar zeltu neapsegt!

Par veltīgu runāšanu

Tagad vietā un nevietā mēdz runāt par mieru. Bet — ko gan mums varētu dot miers, ja nebūs vairs brīvības?

Edvarts Tūters

Eduarda Vingra viņete un ilustrācijas

(141. turpinājums)

Padomju režīmā pārkāpums sākas tur, kur skartas valsts intereses, vienalga, kādā plāksnē. Tad pārkāpumus arī apzīmē pēc vajadzības, gadi vai gadu desmiti katorgā un „jaunajās zemēs" iegūstami pavisam viegli.

Nē, ar normāla cilvēka prātu šos dīvainos likumus un nelikumības nesaprast. Arī to ne, kas Pad. savienībā ir pārkāpums un kas nav. Pēc visa aizvadītajos gados redzētā un piedzīvotā es nešaubos, ka Adolfs par visiem saviem nodarījumiem kopā nesaņemtu tik lielu sodu naudā, kā mēs pārējie, cietušie, gados par visu slēpto, ja mēs apvienotos cīņā pret viņu, kaut tikai tie, kuŗus es zinu dzīvojam zem viņa nemitīgajiem draudiem. Visi Adolfa nodarījumi valstij ir tādi neinteresanti „privāta rakstura sīkumi" . . . Toties mēs pārējie — katrs kaut kādā veidā esam pretvalstiski elementi, tādēļ arī sodāmi.

Liela nelaime padomijā ir atlaišana no darba, jo katrs dzīvo „no rokas mutē". Bezdarbnieku pabalsta nav. Arī draugi un radi tikpat trūcīgi, kādēļ neviens palīdzēt nevar. Šādos apstākļos tad rodas „brīvprātīgā" braukšana uz Sibiriju. Zaudēt darbu reizēm var pat par nemorālu dzīvi, kam par pierādījumu noder aborts neprecētai sievietei vai veneriska slimība.

Vai Adolfam patiešām nekā nav jābīstas? Brīžiem prātoju par to. Vai viņš vispār kaut kur strādā? Vai pastāv kādi sevišķi apstākļi, kas viņam ļauj būt tik pārdrošam?

⁂

Kad sākas jaunais mācību gads, arī es esmu kļuvusi pasniedzēja augstskolā. Speciālizācijas kursos esot, iepazinos ar katedras vadītāju un izpelnījos viņa atzinību. Tas devis man priekšroku pieņemšanā darbā pret citiem kandidātiem, jo viņš izvēlējies jau pazīstamo. Vēlāk arī uzzinu, ka izvēlē sevišķi piepalīdzīga bijusi virsārste Dr. Mazkalniņa, kuŗas nodaļā biju ordinātore. Lai kā, esmu nu profesora asistente. Taču īsti priecāties nespēju vairs. Adolfa draudi un reizē ar tiem rezignācija pārāk nomāc dienās un laupa miegu naktīs. Galvenais — neiedrošinos par to runāt ar tuvākajiem draugiem, pat ar vienu vienīgu ne. Adolfs pratis man iedvest tik lielas bailes, ka klusēju visur un par visu.

Tā esmu atsvešinājusies no agrākajiem draugiem, jo apmeklēju tos vairs tikai reti. Arī tad īsta atklātība neraisās, jo klusēju bailēs kaut tikai garāmejot pieminēt Adolfa vārdu. Bet īsta tuvība rodas vienīgi tad, ja atklātība ir abpusēja.

Pati sev reizēm liekos dīvaina, jo saskatu sevī maz līdzības ar to Litu, kas eksistēja kādreiz. Vai nonākšu nervu klīnikā, ja tā turpināsies?

Neajuši satieku Vandu. Viņai ir atvaļinājums, kuŗu vēlas pavadīt Rīgā. Vanda stāsta par Ventspili, par kopīgajiem paziņām. Atbildējusi ar pāris nenozīmīgām frazēm, gribu atvadīties, taču tas neizdodas.

„Lita, kas ar tevi ir?" jautā Vanda. „Tu esi tik dīvaina. Nē, tā mēs nevaram šķirties! Tev jāatnāk pie manis. Gribu taču dzirdēt, kā tev īsti klājas. Tajos dažos teikumos tu man patiešām nekā nepateici. Bez tam — arī man vēl tik daudz stāstāmā."

Sēžam Vandas mazajā istabiņā un ēdam viņas līdzatvestās žāvētās butes. Tas ir varens gardums. Kāds krievu skolēns viņai uzdāvinājis arī pudeli Kaukaza vīna. Tukšojam to un runājamies par šo un to. Vanda vēl arvien nebeidz žēloties par neveiksmi toreiz, kad ar zvejas kuteri gatavojāmies bēgt uz Zviedriju.

„Kas tā par dzīvi šeit . . ." viņa pukojas. „Vai redzi, kā mēs te mitināmies šajā istabelē? Viss tā apnicis! Arī tās netaisnības un nekrietnības, kuŗas jāpiedzīvo, reizēm pat no pašu tautiešiem."

„Nu jā, tā taču veca patiesība, ka ne katrs latvietis ir labs, nedz katrs krievs ļauns un reizē komūnists. Tas pats sakāms par vāciešiem, droši vien arī par angļiem un amerikāņiem . . . Vai nebūtu maldīgi, piemēram, nīst visus amerikāņus tikai tādēļ vien, ka viņiem reiz bija plānprātiņš prezidents vārdā Rūzvelts?" runāju vispārējas frazes, lai nebūtu jāstāsta kaut kas personīgs.

„Šoreiz esmu ļoti sarūgtināta par kādu konkrētu gadījumu," mani pārtrauc Vanda. „Tādēļ arī esmu tik sašutusi. Gribu arī tev šo notikumu izstāstīt. Par vispārējo pasaules politiku jau esam diezgan garlaicības dēļ Ventspilī diskutējušas. Šajos jautājumos mūsu domas vienādas."

Brīdi klusējusi, viņa turpina:

„Šī ir mana istaba, vienīgā, kuŗu man no visa lielā dzīvokļa atstāja. Tā kā es te apmetos vienīgi atvaļinājuma laikā, atļāvu te piemesties arī manam audžu brālim. Viņš pirms dažiem mēnešiem apprecējās, jo bija izredzes nopirkt dzīvokli. Viņa sieva pārdeva mātes atstātās rotaslietas un vāverīšu kažoku, lai tikai tiktu pie sava dzīvokļa."

„Un laimējās?" iejautājos, zinādama, ka oficiāli dzīvokļu pirkšana nav atļauta, taču pa apkārtceļiem tas notiek, tāpat kā daudz kas cits.

„Kur nu! Naudu izkrāpa . . . Par šis lietas drošību garantēja mana audžu brāļa labs draugs. Rūdolfs par viņu būtu roku ugunī licis. No godīgas ģimenes, brālis Rietumos augstā vietā . . . Rūdolfs vēl tagad negrib ticēt, ka Adolfs pie visa vainīgs. Droši vien tā otra . . ."

„Pagaidi, pagaidi!" ieinteresēta pārtraucu Vandu. „Kā viņu sauc uzvārdā? Kāds izskatās?"

„Uzvārda nezinu, jo pati tikai reizi viņu redzēju, bet aprakstīt varu. Tāds slaids, melnmatains puisis ar tumšām acīm . . ."

„Tas pats!" spontāni Vandu pārtraucu un esmu tik uztraukta, ka pieceļos un sāku staigāt pa istabu.

„Kas? Kāds tas pats?" pārsteigta mani sāk iztaujāt Vanda.

Mani atkal pārņem bailes. Sāku kaut kā nesakarīgi aizbildināties. Taču vīns jau iedarbojies, esmu pateikusi jau tik daudz, ka atkāpšanās ceļa vairs nav. Vēl brīdi stostos, taču Vandas interese ir atmodināta un neatlaidība nesatricināma. Beidzot visu izstāstu. Jo vairāk stāstu, jo uztrauktāka kļūst arī Vanda. Kad esmu beigusi, viņa iesaucas:

„Tagad tomēr runāšu ar Nikolaju! Līdz šim Rūdolfs mani atrunāja to darīt."

„Kas ir Nikolajs?" jaunās bailēs iejautājos.

„Mans skolas biedrs. Krievs pēc tautības, taču Latvijā dzimis un uzaudzis. Toreiz komūnistiem bēgot, parauts līdz. Tomēr kārtīgs cilvēks, nav arī komūnists pēc pārliecības. Strādā kriminālpārvaldē. Viņš man reiz stāstīja, cik ļoti cīnoties, lai sodītu īstos noziedzniekus, nevis tos, kas šādu apzīmējumu nepelna. Un tas neesot viegli, jo tie dīvainie priekšraksti . . ."

„Nedari nekā, Vanda! Es tevi lūdzu. Tavs paziņa, varbūt, ir labs cilvēks, bet kāds ir Adolfs, to tu nevari iedomāties!" (Turpinājums sekos)

Divas Vijas Vētras deju pasaulēs

Savā Ņujorkas deju uzvedumā Carnegie Recital zālē Vija Vētra 7. oktobrī jo dzīvi un interesanti parādīja divas dažādas deju pasaules, varētu teikt — antīko Indijas un moderno tagadnes. Vijas Vētras dejas gribētos apzīmēt par deju koncertu, jo tās cieši saistītas ar katru mūzikālo domu un niansi. Katra dejotājas kustība un ritms it kā dzied un vibrē skaņās. Sevišķu virtuozitāti viņa sasniegusi ar izsmalcināto roku techniku, kurā katrs pirksts dzīvo; brīžiem viņas slaidās rokas vijas kā čūskas, brīžiem ekstazē paceļas pretim debesīm vai grimst dzīves ikdienas smagumā. Vijīgais ķermenis brīvi padodas katrai izjūtu skālai; pat galva un acis runā valodu, kuŗa harmonē ar katru kustību.

Visaugstāk Vētras māksla izpaužas viņas iemīļotajās un publikas iecienītajās senās Indijas dejās veclaicīgo Indijas tautas instrumentu pavadījumā. Šī vienmuļā un pa lielākai daļai 5 toņu apjomā rakstītā mūzika tomēr atstāj īpatnu un dziļu iespaidu, katrā frazē tā saistīta ar dejas elementiem. Vairākās dejās šī mūzika bija speciāli ieskaņota Vētras dejām. Māksliniece sevišķi iecienījusi indiešu slavenā rakstnieka R. Tagores poēziju un divos deju ciklos bija izmantoti viņa dzejas teksti: „Pušpanjali" (kuŗā Tagores dzeju pati dejotāja bija ieskaņojusi lentē) un pēdējā deja „Credo" (kuŗā Tagores poēmas tekstu recitēja O. Šīrera kvarteta vadītājs).

Vētra jūsmo arī par glezniecību, kādēļ viena no dejām — „Radha" guvusi inspirāciju Indijas gleznotāja Rajputa darbos. Šai dejā attēlota jauna Indijas meitene, kuŗu mīl Krišna. Meitenes mīlas gaidās greznojas un, spoguļojoties strautā un spogulī, gaida savu izredzēto.

Brīnišķīgu roku techniku Vētra parādīja dejās ar Tagores tekstu, kā arī „Tillanā", kas veidota Indijas tempļu deju stilā. Lielu temperamentu, vienotu ar vieglu grāciju un šarmu, pauda jaukā „Kurati" (Indijas tautas mūzikā), kuŗa bija viena no labākajām gaŗajā programmā. Visās Indijas dejās spraigo ritmu atbalsoja skanošās kāju sprādzes. Vētra tik labi un dzīvi iejutusies savdabīgajā Indijas etnografiskajā pasaulē, ka ne velti viņu daudzi uzskata par indieti (pat indieši paši). Viņas stiprā puse ir arī lielā mūzikālitāte un dziļā ekspresija, ar kuŗu caurstrāvota katra deja. Īpati un krāšaini bija visi Indijas deju kostīmi.

Ja programmas pirmā daļa bija veidota stingrās indiešu deju tradicijās, tad otrā pretstatā bija uzņemtas brīvas improvizācijas dejas modernās tagadnes mūzikas skaņās un trokšņos, kurās bieži vien dominēja tikai bungu, gonga vai skaņu ritms. Šīs oriģinālās, brīvās fantazijas un iedvesmes radītās dejas labi pavadīja džesa kvartets, kuŗā pats vadītājs O. Šīrers dziedāja pāris nēģeŗu spirituāļu. Šai programmas daļā bija uzņemtas 4 dejas, kurās „Rituāls zemnieku debesīm" sastāvēja no 5 atsevišķām dejām. Ar oriģinālo izdomu un spilgto izpildījumu, tā bija labākā deja. Pirmo deju, veltītu zemes raksturojumam, Vētra dejoja bez mūzikas, tajā bija labi izjūtams zemes smagums, ko akcentēja kāju ritms; sekoja ūdens simboliskā plūšana, ko sevišķi pasvītroja vijīgās roku kustības; „Gaisa deja" izcēlās ar ēterisko lēcienu un skrējienu vieglumu, „Saules deja" žilbināja ne tikai ar spožo brokāta kostīmu, bet arī ar dziļo izjūtu, tomēr visvairāk saistīja ar baiguma un drāmatisma izjūtu beidzamajā ciklā; „Uguns deju" ar pērkona grāvieniem un zibens iespaidu raksturoja arī kvarteta trokšņi, tāpat gaismas efekti.

Nēģeŗu spirituāļos Vētra izjusti pārdzīvoja skumjas un traģēdiju, klausoties dziesmas tekstā par māti, kuŗu lemts ne mūžam vairs redzēt. Labi ar deju harmonēja baltimelnais kostīms un gaŗie, vaļīgi krītošie mati. Dziļu iejušanos pauda arī pēdējā deja — „Credo" pēc Tagores poēmas teksta, kuŗu recitēja O. Šīrers.

Šai lielajā deju koncertā Vija Vētra apliecināja sevi par lielu, spējīgu un radošu mākslinieci, kuŗai nerūp pielāgošanās publikas gaumei un lēti efekti. Vienīgais iebildums varētu būt, ka programma (apm. 2½ stundas) šķita par gaŗu deju nespeciālistiem, reizē ar to, varbūt, radot iespaidu, ka viena otra kustība atkārtojas. Par gaismas efektiem rūpējās E. Zariņš. Pilnā auditorija ar ilgstošiem aplausiem un ziediem pateicās māksliniecei un kvartetam. Ar interesi gaidāms Vijas Vētras nākošais deju uzvedums.

A. Cenne

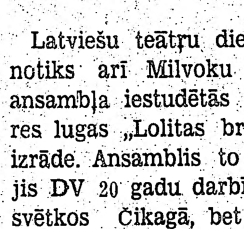

„Lolitas brīnumputns" Toronto

Latviešu teātŗu dienu ietvaros notiks arī Milvoku DV teātŗa ansambļa iestudētās A. Brigaderes lugas „Lolitas brīnumputns" izrāde. Ansamblis to jau izrādījis DV 20 gadu darbības atceres svētkos Čikagā, bet torontieši to varēs noskatīties 26. novembrī plkst. 2 dienā Jarvis ielas Collegiate telpās. Ieejas cenas šai izrādei paredzētas 2,50 un 3 dol. apmērā, pie kam tās nav ietilpinātas teātŗa dienu izrāžu kopbiļešu pazemināјumā. Pārējām trim teātŗa dienu izrādēm pazeminātās kopbiļetes maksās 6 un 7,50 dol. vai arī 2,50 un 3 dol. atsevišķai izrādei. Biļešu iepriekšpasūtināšana izdarāma DV grāmatnīcā (491 College St., tālr. 921-7121) vai arī pie rīcības komitejas kasieŗa H. Miķelsona (137 Lee Ave, Toronto 13, Ont., tālr. 699-1714).

Teātŗa dienu atklāšana paredzēta 24. novembrī plkst 7.30 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās, kur plkst. 8 vakarā notiks arī pirmā izrāde. To sniegs Indianas latviešu teātris, izrādot Anšlava Eglīša komēdiju „Kosma simfonija". Tāpat plkst. 8 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās notiks arī otra izrāde 25. novembrī, kad Čikagas teātŗa kopa rādīs lietuviešu rakstnieka Anatola Kaira sadzīves lugu „Diagnoze". Sestdien, 26. novembrī, bez jau iepriekš minētās „Lolitas brīnumputna" izrādes notiks arī Annas Brigaderes lugas „Raudupiete" izrāde DV teātŗa Kanadā iestudējumā. Par labāko sniegumu atsevišķa vērtēšanas komisija pirmoreiz piešķirs ceļojošo Ādolfa Alunāna piemiņas balvu.

Šāda veida latviešu teātŗa dienas Ziemeļamerikā notiks pirmo reizi, un, kā jau mūsu laikrakstā ziņots, tās organizē Latviešu teātŗu apvienība Ziemeļamerikā ar atsevišķu rīcības komiteju Intas Purvas vadībā. Teātŗa dienu ietvaros paredzēta arī atsevišķa izstāde, diskusijas, filmu izrāde, apvienības sanāksme un nobeigumā dalībnieku un viesu draudzības vakars Latviešu namā. Diskusijas paredzētas par tematiem „Vai aktierim vajadzīga spēles teorija" un „Režisors: audzinātājs vai aktieris kuģa kapteiņa pakāpē". Tās notiks 25. novembŗa priekšpusdienā, piedalīsies režisors O. Uršteins, R. Rollis, A. Gaiķis un citi referenti. LTAZ gadskārtējā sanāksme paredzēta 26. novembrī plkst. 9 no rīta, bet vakarā pēc „Raudupietes" izrādes draudzības vakars Latviešu namā. Teātŗa dienu laikā Latviešu namā darbosies arī informācijas birojs.

R. N.

Koncertu turneja jubilejas zīmē

KOMPONISTS VALDEMĀRS OZOLIŅŠ UN DZIEDONE EMMA REINVALDE RUDENS SEZONAS KONCERTU TURNEJĀ

„Tagad, šķiet, esmu vienīgais komponists, kas trimdā arī dzīvo no komponēšanas," tā draugu pulkā Latvijas universitātes atceres svinībās Denverā 1. oktobrī smaidot sacīja komponists Valdemārs Ozoliņš, pēc tam piemetinot: „Saņemu gan arī valsts pensiju, bet tā ir mazāka nekā savā laikā bija Sibeliusam." Te paskaidrojumam piebilstams, ka pēc Sibeliusa nāves atklājās, ka viņš, saņemot labu pensiju, nekā vairs nebija komponējis.

V. Ozoliņš turpretim ražīgi strādā, pēdējā laikā radīdams vairākas kompozīcijas jauktiem koriem, dziesmas solo balsij, duetam, klavierēm u.c. Dziedoņi dodamies koncertu turnejās, vēlas dziesmu draugus apskurbināt ar dziesmu melodiju burvja V. Ozoliņa skaņdarbiem. Dziedoņu pieprasījums pēc jaunām dziesmām ir tiešā tā veidze, kuŗa komponistam dod vēl spēku strādāt prieķīgi klusumā, kā dažkārt kaudamies ar „melno", nesabrukšanai vienaldzības tuksnesī. Dziedones Marta Cakare, Lilija Glešķe, Emma Reinvalde un Antonija Vaivode ar V. Ozoliņa visjaunākajām dziesmām kuplina savu koncertu turnejas. Patiess V. Ozoliņa dziesmu draugs un tulks ir dziedone Emma Reinvalde, kuŗa tikai ar viņa dziesmām vien varētu dot divus koncertus. Dziedoņu aicināts, V. Ozoliņš komponējis solodziesmas un duetus „Dievnamā" (Fr. Bārda), „Dvēsele" (O. Cakars), „Latvija" un „Šūpuļa sonets" (Edm. Zirnītis), trīs dziesmas — „Strēlnieki", „Spārni" un „Zvaigžņu pulki" ar Birutas Senkēvičas tekstu un duetu „Daugavmāte" (Rainis) īpaši 18. novembŗa atceres aktiem Denverā un Kolorado Springā, kur to dziedās Ērika Dargevica un Jānis Runiks. Īpaši Vilimantikas dievnama iesvētei V. Ozoliņš skaņās ietērpa manu tekstu „Trimdas dievnams" ko svinībās dziedās Rotas koris diriģenta V. Aldiņa vadībā. Klavierēm V. Ozoliņš komponējis variācijas par tautas dziesmām „Visi gani mājās dzina", arī variācijas orķestrim no poēmas „Daugava".

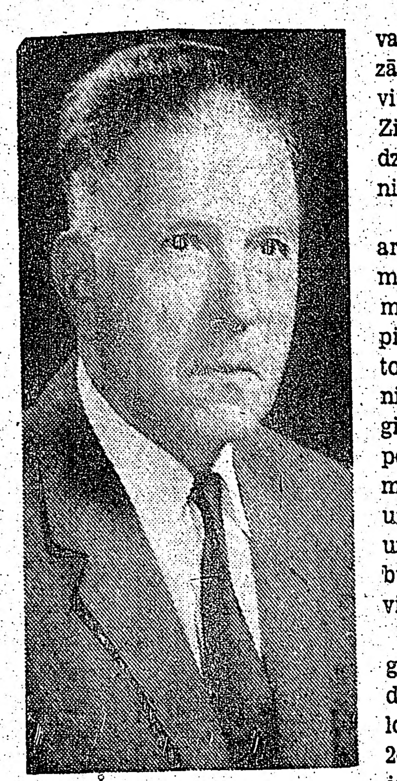

Komponists Valdemārs Ozoliņš

Pēdējos gados komponistu ieinteresējušas mūsu tautas dziesmas, gar kurām viņš strādā ar aizrautību. Šai laukā viņš jau agrāk sacerējis solobalsij dziesmu virkni par kaŗavīru, jauktam korim līgodziesmu virkni „Jāņu vakars", bet tagad devis vismazākajam korim rakstītu dziesmu virkni par Rīgu (7 dziesmas), Ziemsvētku dziesmu virkni (6 dziesmas), Meteņa dziesmas bērniem.

Valdemārs Ozoliņš uzņēmies arī bērnu žurnāla „Mazputniņš" mūzikas konsultanta pienākumus, gādādams par mūzikālo pielikumu katrā numurā, izmantojot gan savas, gan citu komponistu dziesmas. V. Ozoliņš sirsnīgi aicina talkā visus mūsu komponistus un lūdz „neliegt savu mūzikālo velti latviešu bērniem un jauniešiem dvēseļu spodrībai un siržu priekam," iesūtot darbus viņam, lai tos sagatavotu ievietošanai žurnālā.

Tāpat komponists uzņēmies sagatavot latviešu ev.-lut. draudzēm jaunu garīgo dziesmu melodiju grāmatu, kuŗā nāk klāt 24 jaunas un pārņemtas melodijas, to vidū dažas skaistas tautas dziesmas.

Rudens sezonā komponists V. Ozoliņš ar savām dziesmām dodas koncertu turnejā, vispirms pāri ASV robežām — uz Toronto. Viņa melodiskās dziesmas atskaņos dziedone Emma Reinvalde paša komponista ērģeļu vai klavieru pavadījumā. Toronto dziedone Emma Reinvalde dziedās divos koncertos: 22. oktobrī laicīgā koncertā Latviešu namā, bet 23. oktobrī garīgā koncertā Sv. Jāņa draudzes dievnamā. 5. novembrī notiks laicīgs koncerts Kalamazū, 13. novembrī Milvokos — laicīgs un garīgs koncerts.

Šī koncertu turneja norit komponista Valdemāra Ozoliņa jubilejas zīmē, 5. novembrī viņam ieejot astotajā gadu desmitā.

Edm. Zirnītis

Soprāns Emma Reinvalde

„TREJI VĀRTI"

TOP JAUNS LATVIEŠU LITERĀRS IZDEVUMS

„Žurnāla saturs galvenokārt būs veltīts latviešu literatūras darbiem, līdztekus mūsu autoru sacerējumiem vērību veltīsim arī lietuviešu un igauņu tulkotajai literatūrai. Vispārējā dabā uzsvaru liksim uz latviskuma uzturēšanu mūsu jaunatnē, sākot jau ar bērnu problēmām latviskajā audzināšanā. Žurnāls nekonkurēs un tam nebūs paralēlisma ar līdz šim jau izdevumiem periodiskajā nešrakstiem," par topošo jauno žurnālu „Treji vārti" saka tā atbildīgais redaktors prāv. Alberts Birnbaums, kuŗu šim uzdevumam izraudzījusi izdevēji — Detroitas Kristus draudze. A. Birnbaums jau ieradies no Kalifornijas, lai draudzes lauku īpašuma vasarnīcā pie Gaŗezera iekārtotu žurnāla redakciju.

Draudzes lauku īpašumā, kas atrodas ap 30 jūdžu no Kalamazū un robežojas ar Gaŗezeru, 1. oktobrī Detroitas Kristus draudzes pr-ka V. Tsimana vadībā notika žurnāla izdevēju un redaktoru sanāksme, kurā tika pārrunāti žurnāla izdošanas techniskie jautājumi un finanču problēmas. Sanāksme pieņēma un apstiprināja žurnāla nosaukumu, izvēlēties simbolisko „Treji vārti". Šis nosaukums ņemts no tautas dziesmu teksta un simbolizēs trīs valstis — Latviju, Igauniju un Lietuvu. Izdevuma formāts būs 8x11 collu apmērs, 80 lappušu.

Žurnālu paredzēts izdot ik otru mēnesi, abonēšanas maksa 7 dol. gadā. Pirmo numuru izdevēji cer sagatavot jau līdz janvārim. Redaktors A. Birnbaums sanāksmē ziņoja, ka izraudzīta arī redakcijas kolēģija, kurā aicināti piedalīties Dr. A. Karps, vadot zinātnisko un nacionālās kultūras nozari, O. Jēgens — literatūras daļu, Zariņu Jānis — lietuviešu literatūru, E. Tichovskis — esejas un recenzijas, J. Kalniets — mūzikas un dziesmu nodaļu, E. Avots — audzināšanas jautājumus. Bez literārās daļas, kas žurnālā aizņems lielāko daļu, atsevišķa nodaļa būs veltīta arī latviešu dzīvei, sniedzot ziņas par baznīcas jaunatnes darbu, latviešu vidusskolām, skautiem un gaidām u. c., tekstu papildinot ar fotouzņēmumiem.

Žurnāla „Treji vārti" redakcijas adrese: R. 3., Box 312 A., Three Rivers, Mich. 49093, U. S. A.

V. Bokis

Klāra Zāle

JAUTĀJUMU VERSME

Rīts mani aicod
Ar nenodzisušām zvaigznēm acīs.
Kur lai nu saule uzaust?

Tā rāpjas pa sariem
Kā iesārts zirneklis.
Ēnas sarežģa zālē
Kā miklaini burti,
Kā buramie vārdi.

— „Lasi! Lasi!"
Bērni sauca
Svētajam Augustīnam,
Kad viņš vēl nebija svēts.

Sarežģas svētie raksti
Ar grēcīgiem kopā.
Kā lai izlasu
Atspulgu zīmes?
Kā lai atplētu tās
No ēnu režģiem?

Neprotu lasīt.
Minu miklas.
Atbildei piebilt beigās —
Vai pareizi atminēju.

Bet —
Vai vienīgi beigās?
Jautājums plešas
Kā zemdegas versme,
Cērtas
Kā zibeņi naktī,
Rauj augšā
No dziļa miega,
No aplama sapņa,
No ačgārna mūža.

Jautājums urbjas
Pūces un vanaga acīm
Bez mitēšanās,

EDVĪNS MEDNIS

Vai tu vēl arvien tici liktenim?

KAŖA LAIKU STĀSTS

No topošā krājuma „Vīri un likteņi"

(2. turpinājums)

„Nu, tam jābūt velna skuķim!" Andrievs noteica, kad Maija bija atkal aizslīdējusi prom. „Tās, kuŗas izskatās tā, it kā nevarētu pārspļaut pāri lūpai, īstenībā ir pavisam citādas."

Es viņu norāju un pateicu, ka varam būt lepni uz šādām meitenēm. Es arī norādīju, cik ļoti Maija skumst pēc saviem vecākiem Zemgalē un cik smagi viņu sāpina, ka viņas izredzētais — droši vien, arī līgavainis — strēlnieks Ilmonis Zars (savāds vārds: Ilmonis, pie tam vēl Zars!) vācu snaipeŗa pasmagi sašauts un aizvests uz Pēterpili.

Andrievs Grīva nu vēl vairāk pastiprināja savu pašnicināšanu, ciniski piezīmējot:

„Cik tas jauki! Šis Ilmonis ir no mana pagasta, un ar to es vēl ātrāk piebraukšu viņai . . ."

Es atbildēju vēl stingrāk, bet, varbūt, tomēr nepietiekami stingri:

„To nedrīkst darīt! Neliec man nožēlot, ka esmu tev to stāstījis."

Bet Andrievs jau bija piegājis pie loga un sauca:

„Ei, jaunkundz! Bodes, nē — Maijas jaunkundz, parādāties lūdzu! Gribu tikai pateikt, ka diezgan labi pazīstu to Ilmoni, kuŗu tik nevietā izķērusi tā lode . . . Nesteidzieties prom, gribu izteikt dziļu nožēlošanu un pieteikt savu kandidātūru, ja viņa vieta izrādītos vakanta . . . Ak, lūdzu, nesteidzieties taču! Man vēl jāpastāsta, ka Ilmonim jau kopš zēna gadiem bija liela piekrišana. Meičas mīl smukumu un iznesību, un . . . Ak, viņa jau aizsteigusies!" atiedams no loga, neapmierinātā balsī noteica Andrievs.

„Kādēļ to darīji? Tas nebija labi!" es viņam pārmetu, bet Andrievs tikai paraustīja plecus:

„To jau neviens cits nedzirdēja. Tur apakšā nebija neviena."

Tā Andrievs Grīva aizgāja, un es biju viņam devis iespēju turpināt šo pazīšanos, stāstīt par Ilmoni un citu, kas Maijai nevarēja būt gluži vienaldzīgs.

Viss ir kaut kur, un ar kaut ko jāiesāk un tad jāmēģina turpināt, jo bez sākuma nevar būt arī nekāda turpinājuma. Nav vajadzīgs pārāk agri nosodīt Grīvu par cinismu un uzņēmību, jo jāpazīst tā laika apstākļi un nav jāpiemirst, ka toreiz viņš vēl nebija iespaidīgs vīrs, kuŗu vēlāk pazina daudzi, bet gan diezgan pelēks, neviena neizcelts un ne visai glīts virsleitnants — bez slavas un bez kauju piedzīvojumiem, bet ar jaunu sirdi, dedzīgu godkāri, patmīlību un visām tām īpašībām, kurām nevajaga neviena cita, pat ne velna vai citu pekles garu, lai kādu iekārdinātu, satracinātu, iesviestu jūtu elles ugunīs. Grīva tai brīdī bija arī nikns par to, ka vajadzēs pāris nedēļu pavadīt slimnīcā. Tas, varbūt, viņu kaitināja visvairāk, jo ikviens vīrietis grib būt vai justies kā dēmons, atrasties pāri visām kaitītēm un kaitēm. Un viņš sevi bija iedomājies vēl dēmoniskāku par citiem, jo mēdza tos zīmēt ar un bez spārniem, tāpat arī velnus bez ragiem, kaut tās vairāk bija jauna, dzīves vēl maz lutināta un tādēļ stipri saniknota zēna iedomas. Piedevām viņš bija kaut ko dzirdējis par Nīčses morāli un pārmorāli, kaut ko no tās nodomājis izmēģināt arī pats, kaut to viņā nebija pamodinājis kāds dēmonisms vai iedzimts ļaunums, cenšanās nostāties pāri labā un ļaunā robežai, bet gan visvairāk saniknota uzņēmība un liela nezināšana, ar kādu mēs piedzimstam un nereti atstājam šo dzīvi.

Kas tad Andrievu Grīvu bija tā satraucis? Vispirms Maija, kuŗā viņš jo ātri bija ieskatījies dziļāk nekā es un nojautis, ka viņa nav nedz aitiņa, nedz jēriņš, arī ne brūklenīte vai zemenīte, bet daudz kas vairāk — mazs, veikls un stiprs zvēriņš, kas ātri parāda un atkal paslēpj nagus. Bet Maija nebija maiga aitiņa arī citādā ziņā, un arī to viņš bija saskatījis, meiteni kaitinādams, ar viņu cīnīdamies. Maija bija dzirksts, spēja uguns, liesma, kas parādas un aizslēpjas aiz puspievērtiem plakstiem, dziļi ieslēpjas acu dzīlēs. Šī uguns, droši vien, bija apdedzinājusi arī Ilmoni. Nu arī Andrievu, kaut pagaidām nekā vairāk nebija noticis, bet izslāpusi un nepiepildīta liesma ir visalkanākā. Šā uguni savā laikā bija sajutuši arī tie kazaki un dragūni, kas 1905. un 1906. gadā medīja cilvēkus un piedzīvojumus mūsu dzimtenē. Šī mātes uguns, droši vien, bija piesaistījusi Maijas tēvu un kļuvusi par meitas ugunīgu mantojumu.

Un nu šo slepeno guni, šo kautro kvēli, šo neapzināto aicinājumu bija uztvēris Andrievs. Jo krasāk viņu noraidīja, jo asāka kļuva viņa degšana. Viņš bija jau nolaupījis arī nedaudzus skūpstus, gan, protams, varmācīgus, taču arī ne pārāk neiegūstamus, jo daudzas meičas un arī sievas ir pārāk labsirdīgas, lai pārlieku rupji atgrūstu tos, kas uzmācas. Tā arī grūti noteikt viņu laipnības un žēlsirdības robežas.

Grīva bija ļoti neatlaidīgs. Viņš pāris reižu piespieda Maiju izdzert pa malkam degvīna. Klepojot un aizrijoties ar slapjās uguns dzirkstīm, viņa to izdarīja. Bet tas vēl nebija nekas, gandrīz nekas, jo nekas vēl nebija tuvinājis meičas sirdi. Tomēr Andrievam tas izlikās jau daudz, pat stipri daudz, iedomājoties, ka virsnieks — virsleitnants ar to pagodinājis bēgļu skuķi. Ko viņa vēl lauzās? Ko gribēja? Viņš galu galā varētu viņu pat apprecēt vai citādi pietuvināt sev, ja viss noritētu pēc viņa prāta. Bija tikai jāpasteidzas, jo steidzās arī laiks: varēja atgriezties Ilmonis, pulku varēja aizsūtīt kaujā. Tādēļ bija jārīkojas ātri, jāliek viss uz vienas spēcīgas kārts, jāspēlē va banque.

Tās bija neprātīgas iedomas, bet — cik daudzi nav domājuši un cerējuši tāpat, atrazdamies viņa stāvoklī? Vēl nav izkalts tas akmens, kas varētu sadragāt šādas ieceres. Pie daudz kā biju vainīgs arī es, ko pārmetu sev vēl tagad, jo man vajadzēja stingrāk brīdināt un viņus abus rūpīgāk uzmanīt, visvairāk pašu Andrievu. Biju tomēr tik ļoti aizņemts, daudz kā cita nogurdināts, dažādiem pienākumiem un uzdevumiem apkrauts. Liktenīgajā vakarā vai naktī arī biju citur aizkavēts. Kāda vada telpās bija sprāgusi mūsu pašu rokas granāta, un man kā dežūrvirsniekam kopā ar ārstu un rotas komandieri nācās kareivjus izprašņāt un visu atzīmēt. Tā liktenīgajā vietā ierados par vēlu, un vēl tagad dienās, bet vēl biežāk naktīs mani dedzina pārmetums: Vai sava vaina pie visa nav arī tev un dažiem citiem?

Ne vien Maija, arī daudzi citi sirds dziļumos paļāvās un uzticējās mums visiem, mūsu kaŗavīru tērpiem, mūsu stājai. Bija tomēr gadījumi, kaut arī reti, kad šo uzticību neattaisnojām, jo bija taču tik viegli aizbildināties: deg pilsētas, sadeg valstu un tautu likteņi, plūst asins upes. Kas pret tām ir daži asins pilieni uz kāda paklāja vai zem kādām krūtīm? Nevērība, nevīžība, cietsirdība un ļaunums izpaužas arī miera dienās, kad dažs labs cilvēks vēl bīstamāks par tīģeri, kad tik daudzas nevainīgas sirdis tiek piekrāptas raibās virknēs, kad mīlestības augstā dziesma tiek pārvērsta pelēkā plūsmojumā vai tirgū, kur vieni pārdod un citi pērk visu.

(Turpinājums sekos)

Augšējā stūrī pa kreisi Sīgrama tornis, zem tā Oneidas, bet vidū ļoti izteiktais Skailons. — Uzņēmumā pa labi: Meita Kalniņa, vērojot ilgi neredzēto Niagaru, kas pārvērtusies un modernizējusies, „gana" divus gadus veco Andri un Kriksi. Foto: A. Austrums

PASTAIGA TORŅU PILSĒTA

RUDENĪGAS PIEZĪMES PAR TO, KĀ NIAGARA SAVU „MEDUSMĒNEŠA PILSĒTAS" APZĪMĒJUMU PAMAZĀM ZAUDĒ UN IEGŪST „TORŅA PILSĒTAS" NOSAUKUMU

Aizvadītā Pateicības nedēļas nogale bija atvadu sveiciens skaistajai vasarai, un laiks arī izrādījās tik mīlīgs kā vasaras vidū. Tādēļ pilsētnieki mājās nesēdēja, bet tūkstošiem devās skatīt āres rudens lapu zeltā gan ziemeļu, gan dienvidu virzienos. Liela daļa Toronto latviešu devās vēl pēdējo reizi uz savām vasaras mītnēm, lai tās sakārtotu „ziemas guļai", bet labs pulciņš arī uz daudzinātajiem Niagaras ūdenskritumiem un apkārtnes parkiem, lai tos skatītu krāšņajā rudens rotā.

Ja runājam par Niagaru, tad nāk prātā arī ikvasaras latviešu tikšanās gadskārtējās draudzības dienās, kad parki gan ir pilni ziedošām rozēm, bet nav zeltīto lapu. Tie, kas mēro ceļu uz Niagaru katru gadu, būs pamazām pieraduši pie pārmaiņām, kas radušās pēdējo sešu, septiņu gadu laikā Niagaras panorāmas „sejā", bet mani draugi, ar kuriem devos uz „medusmēneša pilsētu" to skatīja atkal pēc desmit gadiem un bija ļoti pārsteigti. Vispirms par trim augstajiem torņiem, kas saredzami jau no tālienes, bet tāpat par daudzajām jaunajām celtnēm, vaska tēlu mūzejiem un citām tūristu pievilkšanas atrakcijām. „Lai nu kā, bet nav vairs tās romantikas, kuru izbaudījām toreiz, kad pirms desmit gadiem še pavadījām savu medusmēnesi," šodienas Niagaru novērtēja Meta Kalniņa. „Un tās kabīnītes, kurās pavadījām pirmās desmit dienas mūsu kopīgajā dzīvē, arī nozudušas, dodot vietu lielam motelim," piebilda viņas dzīvesbiedrs.

Draugu spriedums bija, ka Niagara kļuvusi pārāk moderna, kādēļ „medusmēneša pilsētas" vietā pareizākais apzīmējums būtu — „torņu pilsēta".

Jāatzīstas, ka līdzīgās domās ir arī citi tūristi, kas labprāt apciemo Niagaru. Augsto celtņu vēsture sākās ar to, ka degvīna rūpniecības Sīgrama ieguldītais

Tvaikonītis „Miglas meitene" aizved tūristus tieši zem Niagaras ūdenskritumiem, parādot tos no viszemākās perspektīvas. Foto: A. Austrums

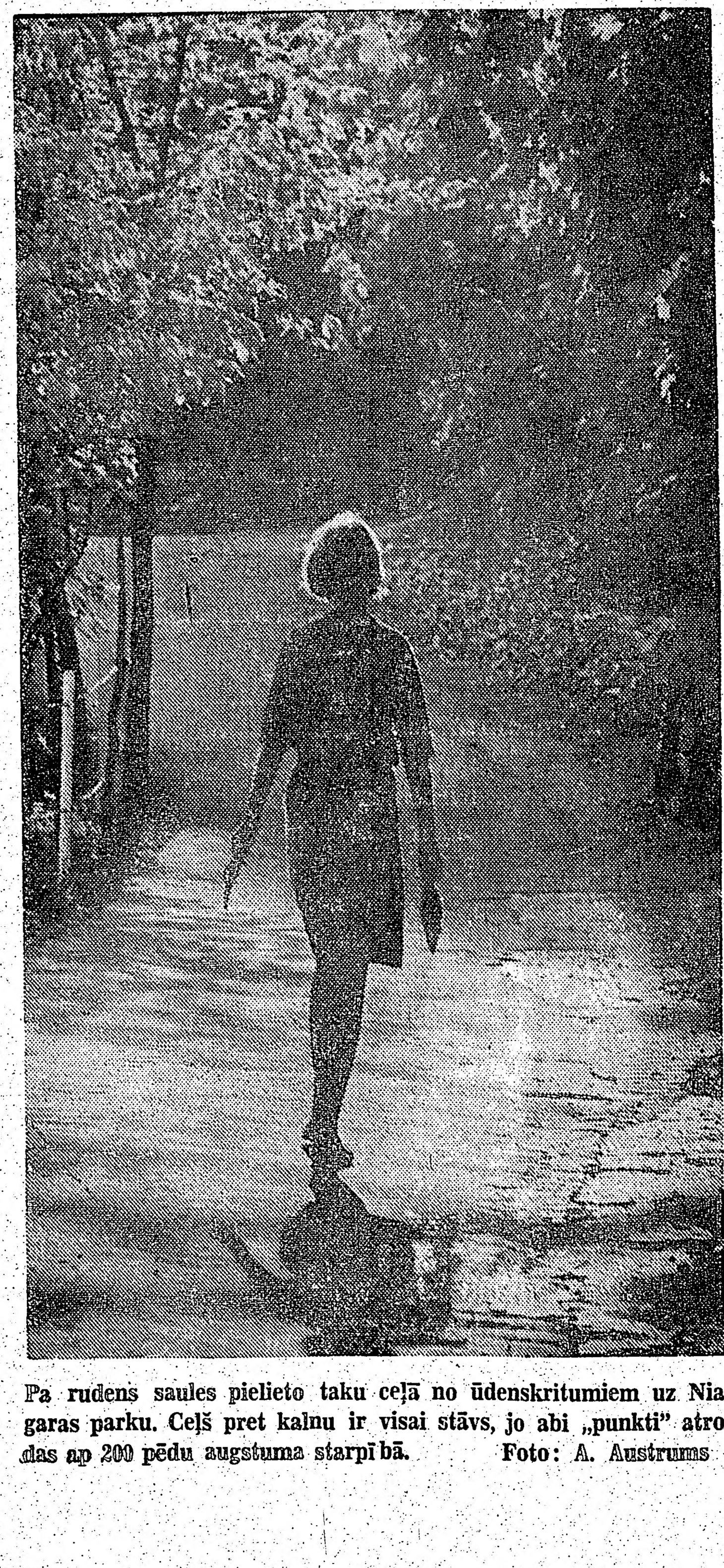

Pa rudens saules pielieto taku ceļā no ūdenskritumiem uz Niagaras parku. Ceļš pret kalnu ir visai stāvs, jo abi „punkti" atrodas ap 200 pēdu augstuma starpībā. Foto: A. Austrums

kapitāls uzceltajā tornī ieguva plašu tūristu atsaucību, — un izdotie dolari tūri nāca atpakaļ. Izrādījās, ka Niagaras skaistuma skatītāji labprāt izdod vairākus dolarus uz ģimeni, lai ar ērtiem un ātriem liftiem paceltos torņa augšējos stāvos, kur speciālie stikli, bez refleksiem, ļauj labi pārredzēt visu apkārtni no putna lidojuma perspektīvas, arī fotografēt; bet kas grib pilnīgi brīvu skatu, tie dodas vēl augstāk uz torņa vaļējo platformu. Se augstu gaisā gādāts arī par uzkodu — restorānā var paēst un reizē vērot „dzīvību ap krītumiem" un apkārtnē.

Vēlāk Sīgrama tornim sekoja nākošais, sudraba rūpn. sab-bas Oneida paspārnē un atbalstā. Šis dzelzs konstrukcijas tornis bija lētāks, arī ne tik izskatīgs kā pirmais, tomēr arī tam apmeklētāju netrūka, jo atrodas tuvāk pilsētas centram.

Jaunākais tornis — slaidais Skailons ar rotējošo augšējo daļu ir pats augstākais un atrodas visu tūristu skatu centrā. Skatot šo milzu celtni no ārpuses, tūristu acīs krīt lifti, kas atrodas torņa ārpusē. Kā lielas, dzeltenas vaboles, lifti rāpjas pa torņa korpusu augšup un leju.

Torņi ir būvēti Niagaras pilsētas iespējami augstākajos punktos, un šo torņu īpašnieki, lai augstumu izteiktu vairāk „galvu reibinošu", tos pēdās, skaitot no Niagaras upes līmeņa gravā, — tad skaitļi rakstās ap 600 pēdām. Bet skats no augšas ir tiešām varens, saulainās un dzidrās dienās kā uz delnas pamanāms vēl vairāk kā daudzo rūpnīcu korpusiem un Kanadas krasts ar zaļo Niagaras pussalu; dažreiz pāri Ontario ezeram var saskatīt arī Toronto pilsētas kontūras.

Ar šo technikas brīnumu — augsto torņu tapšanā — savu roku pielikuši daži latviešu architekti, technikī un plānotāji.

Lai dienā skaitītais paliktu ilgāk atmiņā, tad kritumus apskatījām no abām galējībām — no augstākā un viszemākā punkta. Pirms došanās mājup izbraucāmies ar kuģīti „Miglas meitene", kas mūs pavizināja un izšūpoja krituma izsmidzināto ūdens pērlīšu miglā, tieši pie abiem kritumiem. Mani Niagaras apskates līdzgaitnieki — Kalniņu ģimene ar abām atvasītēm, bija ļoti apmierināti, jo nu pietikšot „torņu pilsētas" skaistuma un trauksmes nākošajiem desmit gadiem.

J. V.

Atklāta A. Nulīša izstāde

Sv. Jāņa baznīcas telpās 15. oktobrī atklāja DV Toronto nodaļas protektorātā rīkoto Arnolda Nulīša gleznu skati, kuŗa, kaut programmā nebija minēts, uzskatāma par mākslinieka jubilejas izstādi, jo 30. jūlijā Arnolds Nulītis atskatījās uz 70 mūža gadiem, kas plašākā sabiedrībā palika neatzīmēti, liekas, gleznotāja pieticības dēļ. Ja jubilejas skatēs bieži mēdz parādīt savas mākslinieciskās darbības šķērsgriezumu ar izstādījumiem no dažādiem dzīves un darbības posmiem, A. Nulītis bija izšķīries izlikt tikai savu pēdējo divu gadu veikumu. Bija redzams 31 darbs, gandrīz visi eļļas gleznas, izņemot vienu akvareli un vienu darbu t.s. polimertechnikā.

Klātesot gandrīz 100 apmeklētājiem, kuŗu vidū bija arī no Čikagas atbraukušā LSCS bij. priekšsēde Ruta Priedkalne, izstādi atklāja LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, uzrunā norādot, ka mākslinieks joprojām ir meklētājs, neapmierinādamies nekad ar sasniegto un izveidoto, bet arvien tiecas pēc kā jauna. Tas arī vienīgais ceļš, kā nodrošināt vietu mākslas vēsturē, un mākslinieks sev jau nodrošinājis izcilu vietu. „Mums ir tikai viens Arnolds Nulītis," konstatēja J. Mežaks, pasniedzot nosebotajam gavilniekam ziedus. Archibīskaps A. Lūsis uzrunā pakavējās pie Arnolda Nulīša kā cilvēka un personības. Toronto latviešu ģimnazijas un sestdienas skolas vārdā sveica prof. V. Burkevics, no mākslinieku apvienības Latvis — D. Miezājs, no Kanadas DV valdes — tās priekšsēdis E. Krūka, LPB Kanadas kopas uzdevumā — A. Vinčels, pievienojot arī laikraksta „Latvija Amerikā" redakcijas suminājumus, no Toronto latviešu kreditsabiedrības — A. Rāviņš (aploksne) un no Latviešu katoļu apvienības un korporācijas Lacuania — T. Puisāns.

Pateicības uzrunā mākslinieks izteica šaubas, vai maz spēj attaisnot visu nule dzirdēto, uzsverot, ka viņš par savu uzdevumu uzskata mākslas darbus radīt un rādīt, vērtēšanu atstājot sabiedrībai. Jau it drīz pēc izstādes atklāšanas vairāki darbi bija pārdoti. Vakarā mākslinieku apvienība Latvis īpaši godināja savu ilggadējo biedru, valdes locekli un vairākkārtējo priekšsēža vietnieku Arnoldu Nulīti.

Izstāde atvērta līdz 23. oktobrim — darbdienās no plkst. 6—8 vakarā, bet sestdienā un svētdienā no plkst. 2 dienā līdz 8 vakarā.

—ps.

TORONTO ZIŅAS

GLEZNOTĀJA VALŽA REINHOLDA

izstāde, kuŗu Toronto atklāja 17. oktobrī, iekārtota Education Centre telpās (6. stāvā) — 155 College St., nevis 515 College St., kā ziņots mūsu laikraksta iepriekšējā numurā. Izstāde atvērta, ieskaitot sestdienas, no plkst. 10 no rīta līdz 10 vakarā. Izstādi slēgs 28. oktobrī.

GUNDEGAS CENNES IZSTĀDE TORONTO

Gleznotājas Gundegas Cennes darbu izstādi Toronto atklās sestdien, 29. oktobrī, plkst. 4 pēcpusdienā W & W mākslas galerijā (830 Yonge St., pusotra bloka ziemeļos no Bloor St.). Izstādē būs redzami mākslinieces pēdējā laika 30 darbi eļļā. Skate būs atvērta līdz 11. novembrim.

● DV Toronto nodaļas pēdējā valdes sēdē galvenokārt apsprieda nama pārdošanas jautājumu, nosakot cenu uz 49.500 dol. ar 10.000 dol. iemaksu. Līgums parakstīts ar O. Perro nekustamu īpašumu pārdošanas biroju. Par līdz šim sniegto atbalstu un pretimnākšanu nodaļai valde izteica pateicību Venus puķu veikala īpašniecei A. Putniņai un TLMM klubam. Nodaļas Ziemsvētku eglītes vakaru bērniem nolēma rīkot 10. decembrī.

● TLB inženieŗu un techniķu kopas pirmā rudens sanāksme bija pulcinājusi ap 40 interesentu, kas noklausījās inž. A. Arāja referātu „Kanadas ūdens saimniecības problēmas". Referents apskatīja problēmas, kas saistītas ar ūdens sabojāšanu rūpnīcu darbības rezultātā, jo ūdens ir dzīvības pamats. Runātājs arī sniedza statistiskus datus par ūdens patēriņu un daudzumu Kanadā un citās zemēs. Ūdens platība pasaulē aizņem 320 milj. kvadrātjūdžu, 97% veido jūras. Ūdens galvenais vairotājs ir lietus, kas Eiropā nolīst ap 20—30 collu gadā, Ontario 30—40, Kanadas prēriju provincēs līdz 20, bet Britu Kolumbijā pat līdz 100 collu, turpretim Arizonā tikai 3 un Kairo pat 1 collu. Visumā Kanada ir bagāta ar ūdeni, jo 7% no zemes platības aizņem ezeri, bet, civilizācijai arvien vairāk attīstoties, tomēr rodas problēmas, it sevišķi sausuma periodos. Vietās, kur sevišķi attīstījusies rūpniecība, ūdeni savukārt sagandē, ko pašreiz valdība cenšas novērst. Pēc referāta notika debates, it sevišķi ūdens sagandēšanas jautājumos.

● Vairāk nekā 200 apmeklētāju 15. oktobrī ieradās TLMM kluba rīkotajā sezonas atklāšanas ballē Latviešu namā. Līdakas svara noteikšanas sacensībā piedalījās 74 dalībnieki, bet uzvarētāju nācās izšķirt ar lozi, jo 4 dalībnieki noteica vistuvāk pareizo svaru. Laimīgais izrādījās K. Briedis. Līdaka svēra 17 mārciņu un 9 unces, to Simko ezerā bija izmakšķerējis kluba biedrs Ž. Bērziņš. Līdz šim tā ir lielākā līdaka, kas šai sezonā izmakšķerēta Simko ezerā. Sarīkojumā bija arī mantu loterija, kuŗa kopā ar pārējiem ienākumiem klubam dos ap 350 dol. atlikumu. Šaušanas sezonu pabeidzot, klubs 23. oktobrī plkst. 12 dienā rīkos pēdējās tītaru un pīļu šaušanas sacensības lauku īpašumā Bērzainē.. Pēc tām saviesīgs vakars ar deju kluba telpās.

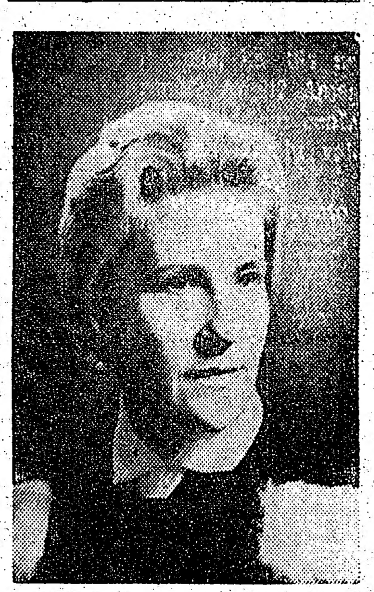

Rakstniece un Kanadas vanadžu kustības dibinātāja Tonija Krūka, kas tagad vada vanadžu nodaļu DV mēnešrakstā un veic sekretāres pienākumus LPB Kanadas kopā, beigusi Toronto universitāti ar B.A. gradu modernajās valodās.

Latviešu ģeologa ražens darbs

Nesen Kanadas federālā valdība ziņoja par Ģeoloģiskās pētniecības institūta universitāšu zinātniekiem piešķirtajām summām, kas izmantojamas jauniem atklājumiem ģeoloģijā, kā arī šī darba veicināšanai. Institūts saņēmis šim gadam 98 pieprasījumus, bet tikai 85 gadījumos izdarīti piešķīrumi kopsummā par 150.000 dolariem, kas sadalīti 20 universitātēm. Zinātnieku vidū, kas saņēmuši Ģeoloģiskā pētniecības institūta piešķīrumus, vienīgais latvietis ir prof. A. Dreimanis, kuŗam piešķirti 5000 dol. pētījumiem.

Vaicāts par atzinības „tiešajiem iemesliem", profesors A. Dreimanis, kuŗa darbs Rietumontario universitātē saistīts ar biežiem izbraucieniem uz ģeoloģiski interesantu nogulšņu vietām, „Latvija Amerikā" redakcijai paskaidroja, ka saņēmis piešķīrumu par trim pētījumu darbiem: 1) Ledus laikmeta nogulumu stratigrafija (jeb secība) rajonā starp Hurona ezeru un Sv. Labrenča upi (2500 dol.); 2.) Mēģinājums izsekot, no kurienes šļūdoņi atnesuši dimantus Lielo ezeru apvidū (2000 dol.) un 3.) Pēcleduslaikmeta vulkānu pelnu nokrišņi un apraktās augsnas Banfas nacionālajā parkā — Albertas un Britu Kolumbijas robežjoslā (500 dol.).

Kaut vairums, šķiet, ir ieskatos, ka pētniecības summas zinātnieks, droši vien, var izlietot personīgām vajadzībām, profesors ar smaidu norāda, ka tā gluži nav:

„Pētniecības piešķīrumus atļauts izlietot instrumentu un nepieciešamo materiālu iegādei, ceļa izdevumiem uz pētniecības vietām un palīgu-studentu algošanai. No man piešķirtās summas vairāk nekā divas trešdaļas izmantošu savu trīs palīgu atbalstam — vienam doktorandam un diviem maģistrandiem. Daļa līdzekļu, protams, aiziet ceļa izdevumiem, vācot šļūdoņa nogulšņu un vulkāna pelnu paraugus. No atlikuma varēs iegādāties jaunus instrumentus, materiālus laboratorijai un segt daļu pētījumu publikācijas izdevumu."

Piebilstams, ka profesora A. Dreimaņa vadībā Rietumontario universitātē gar doktora un maģistra darbu strādā seši studenti: latvietis, italietis, īrs, amerikānis, anglis un holandietis — īsti starptautiska grupa.

Beidzot interviju, zinātnieks vēl ieminas, ka viņam gaidāms īpaši ar darbu noslogots gads, jo jāpabeidz vairāki iesākti pētījumi. Lai tiem varētu veltīt visu savu laiku, prof. A. Dreimanis šai mācību gadā atbrīvots no lekciju lasīšanas.

Arī Rietumontario psichologs prof. Dr. M. Šnore saņēmis 3960 dol. piešķīrumu par pētījumu „Memory for visual patterns in elderly psychiatric patients and normals". Savus pētījumus Dr. Šnore veicis Ontario psichiatriskajā slimnīcā St. Tomasā.

S.

STINGRS DARBA . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

ram Gulēnam par labi novadītu pirmo ciklu. Pēdējais kursu posms šai ciklā notiks 29. un 30. oktobrī Otavā. Turpmāko kursu vadītājs un programma vēl nav izraudzīta, bet kongress jau skāra kursu jautājumu, protokolējot ieteikumus, kuŗus nodos nākošā cikla rīkotājiem. Pieņēma arī ieteikumus nākošā kongresa un jaunatnes un draudzības dienu rīkošanai, pēdējam pasākumam jau ievēlot arī jaunatnes daļas rīcības komitejas priekšsēdi Andri Kalupnieku no Hamiltonas.

Vēl citas komitejas nepieciešamas gada darbībai. Revīzijas komisijā ievēlēja Ojāru Silu, Viju Zuntaku un Indru Ancāni, bet nominācijas komisijā, kuŗa sastādīs pieņemamu kandidātu sarakstu nākošajām valdes vēlēšanām, Ausekli Zaķi, Juri Dreifeldu un Arnoldu Smiltnieku. Uz vēl vienu gadu apstiprināja jau esošo statūtu komisiju — Ausekli Zaķi, Ojāru Silu un Edīti Markevicu, kuŗu pienākums vēlreiz revidēt statūtus, ievērojot visu, ko biedri atzinuši par nepieciešamu LNJAK darbībai, vēlmes attiecīgi izvērtējot. Tā pastāv cerība, ka pēc nākošā kongresa nebūs vajadzības turpmākiem ierosinājumiem statūtu maiņā.

Liekas, ka LNJAK 12. kongress ieminis jaunas takas — gada vadlīnijas mērķtiecīgi nospraustas. Ja valde spēs īstenot kongresa lēmumus un ieteikumus, LNJAK gada laikā būs stabila organizācija, kuŗai vairs nebūs jābaidās no jebkāda darba sloga.

I. A.

Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes Toronto palīdzības fonda kasierim P. Kamarutam ar š. g. 1. novembri jauna adrese: 3 - KEANE AVE., Islington, Ont.

Šī iemesla dēļ šāgada pēdējā ceturkšņa maksājuma uzaicinājuma izsūtīšana nokavēsies par 2 nedēļām.

Virs un var

KORPORĀCIJA FRAT. LIVONICA GATA 40. GADASVĒTKIEM

Pēc neatkarīgās Latvijas nodibināšanas arī pilsoņu sabiedriskā dzīve ievirzījās noteiktās formās un sadzīves stilā. Tas skāra arī Latvijas universitātes akadēmisko organizāciju struktūru, iekšējo kārtību un ideoloģiju, kuŗā līdz tam paudās visai ievērojamas atšķirības.

Atzīstot, ka studentu korporācijām kā organizātoriskais, tā idejiskais ietvars vairāk izteikts nekā pārējām studentu organizācijām, daļā studentu biedrības Austrums biedros nobrieda pārliecība par nepieciešamām reformām, pārveidojot Austrumu par korporāciju. 1926. gada 3. martā septiņi biedri-iniciātori parakstīja principiālu lēmumu pārveidot Austrumu par korporāciju. Tā kā grupa tomēr neguva vajadzīgo balsu vairākumu, 29. oktobrī tās pārstāvji pēc vētrainas sēdes no Austruma aizgāja, bet nolēma palikt vienoti, dibinot jaunu latviešu studentu korporāciju kā savas cīņas dabīgo nobeigumu. Proponējoties Prezidiju konventā, tās dibinātāju skaits bija 47.

Nosaukumu Fraternitas Livonica latviskā tulkojumā pieņēma kā „Vidzemes brālība", nenorobežojoties no nosaukuma radniecības ar Latvijas vēsturei tik nozīmīgo Livonijas valsts posmu, kuŗa pētīšanā daudz darba ieguldījis korporācijas dibinātājs filistrs Dr. A. Bīlmanis.

Komānu Fraternitas Livonica garantēja pie Lettonias. Tālākajā konventa veidošanās gaitā sākās intensīvs iekšējs darbs, izstrādājot sadzīves noteikumus un korporācijas ideoloģiskos heraldiskos simbolus, kuŗus vēlāk vāpenī grieza koktēlnieks H. Mercs. Korporācijas devīzes — „Lūzti, bet neliecies" un „Vīrs un vārds".

Nodibinājās arī korporācijas filistru biedrība ar prof. Dr. K. Straubergu kā priekšnieku. Dr. A. Bīlmanis dāvināja korporācijai karogu. Strauji pieauga universitāti beigušo jaunāko filistru skaits, kas rosīgi piedalījās valsts, saimnieciskajā un sabiedriskajā dzīvē, tāpat sakuploja jauno tautiešu audze. Telpas korporācijas vajadzībām drīz vien kļuva par šaurām, kādēļ filistru biedrība 1928. gadā iegādājās savu namu Veru ielā 6, pie Viesturdārza.

Latvijas brīvības cīņu pirmajā posmā daudzi livoņi bija pierādījuši tēvzemes mīlestību un Lāčplēša drosmi, bet valsts patstāvības laikā no livoniķu saimes izvirzījās zinātnieki, diplomāti, mākslinieki, darbinieki sabiedriskajā un saimnieciskajā laukā. Lai še minēti prof. K. Straubergs, prof. A. Dauge, prof. Ed. Zicāns, Dr. A. Bīlmanis, mag. oec. P. Priedītis, komp. G. Verners u. c., tāpat jaunākās paaudzes pārstāvji Latvijas universitātes darbā — A. Zaļais, E. Kanaviņš, V. Grīnbergs u. c.

Baigajā gadā padomju okupācijas vara cirta dziļus robus livoniķu saimē. Kad Latviešu leģions uzsāka cīņu pret iebrucējiem, savu jauno dzīvību kaujas laukā ziedoja leitnanti Orests Cipsts un Arnolds Ozols, dižk. Zālītis, kareivji Prūsis, Panders un Ciru-

lis. Bez šiem zin
minami daudzi
juceklīgajos ka
plēnējušas neziņ
Sākoties bēgļ
livoniķu grupa
genā, Vācijā, k
rācijas biedru
rikas krastā liel
pa koncentrējās
gad atrodas
globālā vadība.
tautas dižā dēl
Bīlmaņa piemiņ
pelnus Latvijas
rācijas nodibin
ņapieminas sti
dējošo atbalsta
Četros gadu
ku saime savā
skaitīt ap 300
dā spēcīgi kup
audze, kas nodr
ti korporācijas
kotnē. Livoniķi
draudzības līgu
studentu korp
tas Baltiensis,
jaunot arī trin
Šobrīd Frat
saime par sav
mu un pastāvē
ta tautības un
turēšanu, līdzt
darbā un pie
vērsti atgūstan
Viņu gaišzili
rogs turpina
tic, ka reiz ta
sarkanbaltsark
pie Brīvības p
brīvotajā dzim
Korporācijas
svinības notik
rī Čikagā.

PAT

Sakarā ar
Reitmaņa aizie
pateicos visā
draugiem, pār
niekiem un kl
gajiem līdzjū
miem un skais
Turpinot sav
visus gadus e
strādājusi, izl
turpmāk. E

Pabeidzot
IA atpūtas
tradicionālā
svinīgu jundu
lainā rudens
nainajām sar
pām pret zila
skilu kalnos b
lu apmeklētāj
lienā notika
bas, bet pēcp
jas un ASV
vadīja LKIA
das darbinieki
svētī Latviju"
LKIA karogu
kā 20 Latvija
un leģionāru,
validi. Garīga
IA mācītājs
jundu ar „Di
stiprā pils".
lībnieki nokl
priekšsēža R.
par intensīvo
kultūras pasā
ar dziļu izjūt

**Veterānu dienas šaušanas sacensībās Rotā v
(pa labi). Uzņēmumā viņam pārsteiguma ba
LKIA valdes priekšsēdis P. Ķurbis; pa krei**

...TO ZIŅAS

dzīvības pamats. Runātājs arī sniedza statistiskus datus par ūdens patēriņu un daudzumu Kanadā un citās zemēs. Ūdens platība pasaulē aizņem 320 milj. kvadrātjūdžu, 97% veido jūras. Ūdens galvenais vairotājs ir lietus, kas Eiropā nolīst ap 20—30 collu gadā, Ontario 30—40, Kanadas prēriju provincēs līdz 20, bet Britu Kolumbijā pat līdz 100 collu, turpretim Arizonā tikai 3 un Kairo pat 1 collu. Visumā Kanadā ir bagāta ar ūdeni, jo 7% no zemes platības aizņem ezeri, bet, civilizācijai arvien vairāk attīstoties, tomēr rodas problēmas, it sevišķi sausuma periodos. Vietās, kur sevišķi attīstījusies rūpniecība, ūdeni savukārt sagandē, ko pašreiz valdība cenšas novērst. Pēc referāta notika debates, it sevišķi ūdens sagandēšanas jautājumos.

● Vairāk nekā 200 apmeklētāju 15. oktobrī ieradās TLMM kluba rīkotajā sezonas atklāšanas ballē Latviešu namā. Līdakas svara noteikšanas sacensībā piedalījās 74 dalībnieki, bet uzvarētāju nācās izšķirt ar lozi, jo 4 dalībnieki noteica vistuvāk pareizo svaru. Laimīgais izrādījās K. Briedis. Līdaka svēra 17 mārciņu un 9 unces, to Simko ezerā bija izmakšķerējis kluba biedrs Ž. Bērziņš. Līdz šim tā ir lielākā līdaka, kas šai sezonā izmakšķerēta Simko ezerā. Sarīkojumā bija arī mantu loterija, kuŗa kopā ar pārējiem ienākumiem klubam dos ap 350 dol. atlikumu. Šaušanas sezonu pabeidzot, klubs 23. oktobrī plkst. 12 dienā rīkos pēdējās tītaru un pīļu šaušanas sacensības lauku īpašumā Bērzainē. Pēc tām saviesīgs vakars ar deju kluba telpās.

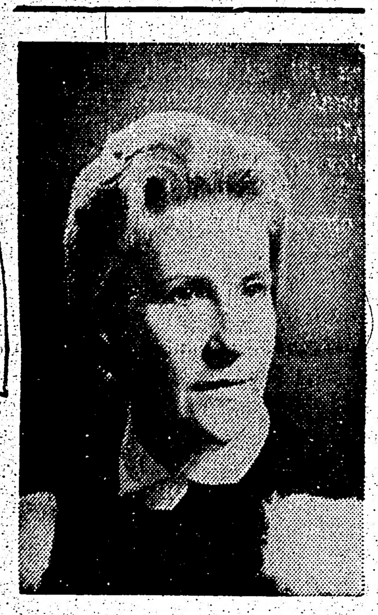

Rakstniece un Kanadas vanadžu kustības dibinātāja Tonija Krū ka, kas tagad vada vanadžu nodaļu DV mēnešrakstā un veic sekretāres pienākumus LPB Kanadas kopā, beigusi Toronto universitāti ar B.A. gradu modernajās valodās.

STINGRS DARBA . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

ram Gulēnam par labi novadītu pirmo ciklu. Pēdējais kursu posms šai ciklā notiks 29. un 30. oktobrī Otavā. Turpmāko kursu vadītājs un programma vēl nav izraudzīta, bet kongress jau skāra kursu jautājumu, protokolējot ieteikumus, kuŗus nodos nākošā cikla rīkotājiem. Pieņēma arī ieteikumus nākošā kongresa un jaunatnes un draudzības dienu rīkošanai, pēdējam pasākumam jau ievēlot arī jaunatnes daļas rīcības komitejas priekšsēdi Andri Kalupnieku no Hamiltonas.

Vēl citas komitejas nepieciešamas gada darbībai. Revīzijas komisijā ievēlēja Ojāru Silu, Viju Zuntaku un Indru Ancāni, bet nominācijas komisijā, kuŗa sastādīs pieņemamu kandidātu sarakstu nākošajām valdes vēlēšanām, Ausekli Zaķi, Juri Dreifeldu un Arnoldu Smiltnieku. Uz vēl vienu gadu apstiprināja jau esošo statūtu komisiju — Ausekli Zaķi, Ojāru Silu un Edīti Markevicu, kuŗu pienākums vēlreiz revidēt statūtus, ievērojot visu, ko biedri atzinuši par nepieciešamu LNJAK darbībai, vēlmes attiecīgi izvērtējot. Tā pastāv cerība, ka pēc nākošā kongresa nebūs vajadzības turpmākiem ierosinājumiem statūtu maiņā.

Liekas, ka LNJAK 12. kongress iezīmējis jaunas takas — gada vadlīnijas mērķtiecīgi nospraustas. Ja valde spēs īstenot kongresa lēmumus un ieteikumus, LNJAK gada laikā būs stabila organizācija, kuŗai vairs nebūs jābaidās no jebkāda darba sloga.

I. A.

Vīrs un vārds

KORPORĀCIJA FRAT. LIVONICA GATAVOJAS 40. GADASVĒTKIEM

Pēc neatkarīgās Latvijas nodibināšanas arī pilsoņu sabiedriskā dzīve ievirzījās noteiktās formās un sadzīves stilā. Tas skāra arī Latvijas universitātes akadēmisko organizāciju struktūru, iekšējo kārtību un ideoloģiju, kuŗā līdz tam paudās visai ievērojamas atšķirības.

Atzīstot, ka studentu korporācijām kā organizātoriskais, tā idejiskais ietvars vairāk izteikts nekā pārējām studentu organizācijām, daļā studentu biedrības Austrums biedros nobrieda pārliecība par nepieciešamām reformām, pārveidojot Austrumu par korporāciju. 1926. gada 3. martā septiņi biedri - iniciātori parakstīja principiālu lēmumu pārveidot Austrumu par korporāciju. Tā kā grupa tomēr neguva vajadzīgo balsu vairākumu, 29. oktobrī tās pārstāvji pēc vētrainas sēdes no Austruma aizgāja, bet nolēma palikt vienoti, dibinot jaunu latviešu studentu korporāciju kā savas cīņas dabīgo nobeigumu. Proponējoties Prezidiju konventā, tās dibinātāju skaits bija 47.

Nosaukumu Fraternitas Livonica latviskā tulkojumā pieņēma kā „Vidzemes brālība", nenorobežojoties no nosaukuma radniecības ar Latvijas vēsturei tik nozīmīgo Livonijas valsts posmu, kuŗa pētīšanā daudz darba ieguldījis korporācijas dibinātājs filistrs Dr. A. Bīlmanis.

Komānu Fraternitas Livonica garantēja pie Lettonias. Tālākajā konventa veidošanās gaitā sākās intensīvs iekšējs darbs, izstrādājot sadzīves noteikumus un korporācijas ideoloģiskos heraldiskos simbolus, kuŗus vēlāk vapenī grieza koktēlnieks H. Mercs. Korporācijas devīzes — „Lūzti, bet neliecies" un „Vīrs un vārds".

Nodibinājās arī korporācijas filistru biedrība ar prof. Dr. K. Straubergu kā priekšnieku. Dr. A. Bīlmanis dāvināja korporācijai karogu. Strauji pieauga universitāti beigušo jaunāko filistru skaits, kas rosīgi piedalījās valsts, saimnieciskajā un sabiedriskajā dzīvē, tāpat sakuploja jauno tautiešu audze. Telpas korporācijas vajadzībām drīz vien kļuva par šaurām, kādēļ filistru biedrība 1928. gadā iegādājās savu namu Vērū ielā 6, pie Viesturdārza.

Latvijas brīvības cīņu pirmajā posmā daudzi livoņi bija pierādījuši tēvzemes mīlestību un Lāčplēša drosmi, bet valsts patstāvības laikā no livoniķu saimes izvirzījās zinātnieki, diplomāti, mākslinieki, darbinieki sabiedriskajā un saimnieciskajā laukā. Lai še minēti prof. K. Straubergs, prof. A. Dauge, prof. Ed. Zicāns, Dr. A. Bīlmanis, mag. oec. P. Priedītis, komp. G. Verners u. c., tāpat jaunākās paaudzes pārstāvji Latvijas universitātes darbā — A. Zalais, E. Kanaviņš, V. Grīnbergs u. c.

Baigajā gadā padomju okupācijas vara cirta dziļus robus livoniķu saimē. Kad Latviešu leģions uzsāka cīņu pret iebrucējiem, savu jauno dzīvību kaujas laukā ziedoja leitnanti Orests Cīpsts un Arnolds Ozols, dižk. Zālītis, kareivji Prūsis, Panders un Cīrulis. Bez šiem zināmajiem vēl pieminami daudzi citi, kuŗu gaitas juceklīgajos kauju apstākļos izplēnējušas neziņā.

Sākoties bēgļu gaitām lielāka livoniķu grupa izveidojās Eslingenā, Vācijā, kur sākās korporācijas biedru apzināšana. Amerikas krastā lielākā livoniķu grupa koncentrējās Čikagā, kur tagad atrodas arī korporācijas globālā vadība. Lai godā turētu tautas dižā dēla — sūtņa Dr. A. Bīlmaņa piemiņu un viņa nopelnus Latvijas labā, pie korporācijas nodibināts Dr. A. Bīlmaņa piemiņas stipendiju fonds studējošo atbalstam.

Četros gadu desmitos livoniķu saime savās rindās varējusi skaitīt ap 300 locekļu. Arī trimdā spēcīgi kuplo jauno livoniķu audze, kas nodrošina kontinuitāti korporācijas pastāvēšanai nākotnē. Livoniķiem ir mūžīgas draudzības līgums ar lietuviešu studentu korporāciju Fraternitas Baltiensis, kuŗu izdevies atjaunot arī trimdā.

Šobrīd Fraternitas Livonicas saime par savu galveno uzdevumu un pastāvēšanas jēgu uzskata tautības un latviskā gara uzturēšanu, līdztekus iesaistoties darbā un pienākumos, kādi izvērsti atgūstamās brīvības labā. Viņu gaišzili - violētais - zelta karogs turpina plīvot, un livoniķi tic, ka reiz tas atkal nolieksies sarkanbaltsarkanajam karogam pie Brīvības pieminekļa mūsu atbrīvotajā dzimtenē.

Korporācijas 40 gadu jubilejas svinības notiks 29. un 30. oktobrī Čikagā.

A. Vilks

PATEICĪBA

Sakarā ar mana vīra Imanta Reitmaņa aiziešanu mūžībā, mīļi pateicos visām organizācijām, draugiem, pārstāvjiem, līdzstrādniekiem un klientiem par sirsnīgajiem līdzjūtības apliecinājumiem un skaistajiem ziediem.

Turpinot sava vīra darbu, kuŗu visus gadus esmu kopā ar viņu strādājusi, izlūdzos uzticību arī turpmāk.

Eižēnija Reitmane

Čikagas latviešu biedrības teātŗa ansambļa dalībnieki (no kreisās) A. Gaiķis, U. Ievāns, L. Lapiņš un R. Jostsone pārrunās pēc mēģinājuma.

Čikagas latviešu biedrības teātŗa ansamblis

Viens no četriem latviešu teātru ansambļiem, kas piedalījušies pirmajās teātŗa dienās Toronto un kandidēs uz Adolfa Alunāna piemiņas balvu, būs Čikagas latviešu biedrības teātris. Vēju pilsētā, kā mēdzam dēvēt Čikagu, latviešu teātrinieku rosība piedzīvojusi kā labos, tā arī sliktos gadus, ko iezīmē lielāka aktīvitāte, bet palaikam arī atslābumi. Kā visos latviešu centros, arī Čikagā teātŗa entuziastu un profesionālo aktieru saime nav varējusi lepoties ar skaitliski stabilu vienību, bet pamatsastāvam allaž pievienojušies apņēmīgi palīgspēki. Tā 1964. gada februārī izdevās noorganizēt ansambli pie vietējās latviešu biedrības. ČLB teātra ansamblī jau agrāk pazīstamajiem aktieriem Richardam Spurim un Mārai Antēnai pievienojušies arī jauni interesenti — Agita Strautniece, Ruta Jostsone, Arturs Gaiķis, Jānis Ieveliņš un citi.

Jaundibinātais ansamblis par pirmo iestudējumu izvēlējās Mārtiņa Zīverta „Kā zaglis naktī", par režisoru pieaicinot Jāni Sābertu no Ņujorkas. Darba prieks un mēģinājumiem ziedotais brīvais laiks nebija velti tērēts un deva labus panākumus, kā atceramies no Toronto sniegtās viesizrādes. Atopos latviešu centros čikagieši viesojās ar šo lugu, gūstot skatītāju atzinību.

Otram iestudējumam ansamblis izvēlējās Artura Voitkusa drāmu „Zīmes smiltīs", režiju uzticot Ansim Tpānam no Losandželosas. Uzņemoties galveno lomu, čikagiešu palīgā nāca Māruta Ludeka no Milvokiem. Ar šo iestudējumu ansamblis viesojās 7 apkārtējās pilsētās un pulcināja vairāk nekā 2000 skatītāju. Čikagiešu sniegumu atzinīgi novērtēja ne tikai skatītāji, bet arī ALA kultūras birojs, piešķirot Kultūras fonda balvu 200 dol. apmērā.

Pašreiz Čikagas latviešu biedrības teātra ansamblis rosīgi gatavojas Ziemeļamerikas teātra dienām, kuŗas notiks Toronto laikā no 24 līdz 27. novembrim. Šai debijai iestudēta lietuviešu rakstnieka Anatolija Kaira luga „Diagnoze", kuŗu 25. novembra vakarā izrādīs Sv. Andreja baznīcas telpās.

Šī trīs cēlienu luga veidota kā laikmetīga komēdija, risinot domas un idejas, kuŗas atspoguļo mūsu pašreizējo trimdas dzīvi. Sevišķi spilgtās krāsās parādītas paaudžu attiecības — tēva un meitas reizēm pat traģiskās uzskatu pretišķības. Bet arī pārējās lomās autors parāda, ka katram cilvēkam ir savi sapņi, ilgas un vēlēšanās, kuŗas ne vienmēr izskaidrojamas, bet katram individuāli svarīgas un nozīmīgas, aizstājot nereālizētās un nesasniegtās dzīves ieceres.

R. N.

VETERĀNU DIENA ROTĀ

Pabeidzot rudens sezonu, LKIA atpūtas mītnē Rota notika tradicionālā veterānu diena ar svinīgu jundu un koncertu. Saulainā rudens diena ar koši gleznainajām sarkandzeltenajām lapām pret zilajām debesīm Katskilu kalnos bija pulcinājusi kuplu apmeklētāju skaitu. Rīta cēlienā notika šaušanas sacensības, bet pēcpusdienā zem Latvijas un ASV karogiem jundu ievadīja LKIA pr-ks P. Ķurbe. [illegible] „Dievs, svētī Latviju". Goda sardzē ap LKIA karogu stāvēja vairāk nekā 20 Latvijas brīvības cīnītāju un leģionāru, no tiem daudzi invalidi. Garīgajā aktā runāja LKIA mācītājs V. Rolle, pabeidzot jundu ar „Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils". Vakarā svētku dalībnieki noklausījās LKIA viceprieksēža R. Ancāna pārskatu par intensīvo Rotas izbūvi un kultūras pasākumiem. J. Kļaviņš ar dziļu izjūtu nodziedāja 6 veterānu dienai piemērotas latviešu komponistu dziesmas: H. Berino „Ziemas saule", „Kalnā kāpējs" un „Ceļa jūtis", J. Norvīļa „Baltā diena", V. Upenieka „Latvietim" un Br. Skultes „Sapņu zeme". Pianiste A. Dzirkale ekspresīvi atskaņoja A. Kalniņa „Balādi", M. Piekalnītei sniedzot ievada paskaidrojumu par šo kompozīciju. Mākslinieku, no kuriem Dr. J. Kļaviņš pats bija leģionārs, sumināja ar sirsnīgiem aplausiem un [illegible] jām rozēm, kuŗas pasniedza mītnes pārzinis plkv. P. Licis. Par balu „jāatpērkas" par piedevām. Saviesīgo sadzīvi pie romantiskā kamīna J. Princis kuplināja ar savu skaņu plašu atskaņotāju, bet diedātājs Sk. Prince un M. Piekalnītei ar humoristiskiem priekšnesumiem. Izlozēja arī divas gleznas. Par cienastiem bija rūpējušies Rotas saimniece Likuma.

—c.

Veterānu dienas šaušanas sacensībās Rotā visās četrās disciplīnās piedalījās arī māc. V. Rolle (pa labi). Uzņēmumā viņam pārsteiguma balvu par sacensību mālā baložu šaušanā pasniedz LKIA valdes priekšsēdis P. Ķurbis; pa kreisi — Longailendas mednieku kluba pr-ks A. Pūliņš.

Foto: B. Rozītis

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ČIKAGA

◉ Kad Čikagas lielie laikraksti rakstīja par pilsētas ikgadējo vīzdegunīgāko sarīkojumu — konsulāro balli, trīs goda viesu vidū, tūlīt aiz Ilinojas gubernātora O. Kernera, bija minēta arī 1963. gada Miss USA — Mārīte Ozere.

◉ Ilinojas latviešu federālajā kreditsabiedrībā tagad var aizņemties naudu līdz 5000 dol. Kreditsabiedrība darbojas katru trešdienu no plkst. 7.30—9 vakarā Čikagas latviešu nama pagraba stāvā. Informāciju var dabūt, zvanot uz jauno telefonu 588-2085 trešdienas vakaros, bet citās dienās, zvanot kreditsabiedrības valdes locekļiem personīgi.

◉ Prieks bija kavēties Veronikas Janelsiņas gleznu izstādē, kas notika 1. un 2. oktobrī Čikagas latviešu namā, — ne tikai smalki niansēto darbu dēļ, ar uz iekšpusi vērsto, atturīgi saulaino gaisotni; visi darbi bija arī rūpīgi pieskaņotos logatos, kas vairoja izstādes gaumīgo kopiespaidu. No 32 sākotnēji izstādei domātajiem darbiem Čikagā gan vairs redzēja tikai 22, jo pārējie jau bija palikuši Milvokos. Kā varēja vērot no apmeklētāju intereses, labu tiesu nopirka arī še.

◉ „Savelkot galus" pēc DV svētkiem, rīcības komiteja atviegloti konstatēja, ka Augustam Vanagam nebūs jāpārdod māja, lai segtu izdevumus: kopā ieņemts vairāk nekā 20.000 dol., izdots tuvu pie 16.000; tā nu dienas gaismu sāk ieraudzīt rēķini, kas savā laikā samaksāti, nezinot, vai kāds tos pēc svētkiem varēs atlīdzināt vai ne. Balles atbildīgajam rīkotājam E. Kiršteinam izteica līdzjūtību, ka, par spīti rūpīgi kaltajiem plāniem, lielās drūzmas dēļ nebija spējis visiem izdarīt pa prātam. Nolasīja vairākas pateicības vēstules, kā arī nolēma tādas izsūtīt galvenajiem svētku atbalstītājiem. Operas nama darbinieki teikuši, ka šis ir bijis pirmais sveštautiešu sarīkojums, kas spējis piepildīt lielās telpas. Orķestra dalībnieki savukārt izteikuši vēlēšanos kādreiz atkal spēlēt latviešu diriģentu vadībā. Labu daļu sēdes laika aizņēma pārrunas par DV svētku atreferējumiem laikrakstos. Vēl vienu reizi tika izskaidrots fraku jautājums, kuŗam kāds no mūsu trimdas laikrakstiem veltījis izcilu vērību. Vairāki rīcības komitejas locekļi izteica nepatiku par „Latvijā Amerikā "ievietoto rakstu „Esi, kas esi", kuŗā esot „nokritizēta" DV svētku gleznu izstāde un vienā teikumā aizķerta arī aizraušanās ar kultūras kopšanu vispār. Pēc viņu domām izstāde bijusi bez vainas un DV darbs mākslas novados nekritizējams. Pārrunas bija kļuvušas itin asas, kad, par laimi, kāds atcerējās, ka diviem sēdes dalībniekiem — Kārlim Vanagam un pārrunātā raksta autorei atzīmējama dzimšanas diena... Tā jautājums, vai Daugavas Vanagu uzdevums trimdā pirmām kārtām ir kantāšu dziedāšana jeb vai darbs Latvijas atbrīvošanas labā, palika tālākai skaidrošanai, — cerams, šī laikraksta slejās.

D. V.

BAFALO

◉ Latviešu ev.-lut. draudzes gadskārtējais sarīkojums 8. oktobrī bija sevišķi labi apmeklēts, jo viesojās Sv. Katrīnu latviešu skolas audzēkņi ar jaukiem iestudējumiem, un tā sarīkojuma apmeklētāju vidū bija arī vecāki no Sv. Katrīnām un Niagaras. Sarīkojumu atklāja draudzes pr-ks V. Celms, pēc tam skolotājs P. Dūms referēja par Raini un viņa laikmetu. Programmas tālākajā ritējumā Sv. Katrīnu skolēni izrādīja P. Dūma iestudēto Raiņa lugas „Zelta zirgs" stikla kalna cēlienu. Izrāde sākās ar komp. A. Žilinska uvertīru tā paša nosaukuma operai, kuŗu uz ērģelēm bija ieskaņojis komp. I. Sakss. Klaviermūzikā savukārt bija ieskaņotas ārijas Antiņam un Saulcerītei. Arī izteiksmīgās dekorācijas bija rūpīgi sagatavotas. Programmas nobeigumā bija divas tautas dziesmas kokļu pavadījumā un trīs tautas dejas, kuŗas tāpat izpildīja Sv. Katrīnu skolas audzēkņi skolotāja Šteinberga vadībā. Draudzes pr-ks V. Celms pateicās programmas izpildītājiem ar bagātīgiem rožu pušķiem, bet skola saņēma aploksni ar naudas velti. Pēc priekšnesumiem sākās saviesīgs vakars, kuŗā bija gādāts arī par loteriju.

—ms.

ROČESTRA

◉ Slikto laika apstākļu dēļ DV apvienības rīkotās makšķerēšanas sacensības Honeoy ezerā bija pulcinājušas mazāku dalībnieku skaitu nekā iepriekšējos gados, bet toties lomi bija jo prāvi. 8 dalībnieku konkurencē ar 20 mārc. smagu lomu uzvarēja Jānis Vinters, 2. vietā ierindojās Andrejs Runcis, bet 3. Artūrs Vidas. Jauniešu grupā 5 dalībnieku vidū veiksmīgākais bija Pēteris Vidas, 2. Andris Rencis un 3. Ilmārs Vidas. Tiesneša pienākumus veica Andrejs Rencis.

A. I.

KALAMAZŪ

◉ Kalamazū ev.-lut. draudzes valdes loceklis un nama pārzinis Aleksandrs Bērziņš 8. oktobrī atskatījās uz nodzīvotiem 50 gadiem. Viņu jubilejas dienā sveica daudz draugu un tuvinieku, māc. A. Piebalgs draudzes vārdā apsveica ar Dr. E. Krieviņa grāmatu „Viņās dienās".

◉ Marija Ezergaile, Pavasaru ģimenes māmuļa, 5. oktobrī, draugu un piederīgo sveikta, nosvinēja savu 80 gadu jubileju. Aizlūgumu ar svētbrīdi noturēja draudzes māc. A. Piebalgs.

Tautas deju lieluzvedums Anglijā

DEJU KOPAS SAKTA VADĪTĀJA MĒRIJA LIEPIŅA PĀRCEĻAS UZ KANADU

Neizdzēšamā atmiņā paliks svinīgais brīdis, kad DVF Līdsas nodaļas rīkoto tautas deju lieluzvedumu ievadot, visas šai sarīkojumā aicinātās Anglijas tautas deju kopas, Latvijas nacionālajam karogam plīvojot, braši un lepni skaistā stājā iesoļoja Jubilee Hall zālē. Kā lielie, tā arī mazie dejotāji, kopskaitā pāri par 100, bija tērpušies ikvienam sirdij tuvos un mīļos tautas tērpos. Ir acīm, ir garam bija liels prieks par krāšņo krāsu ņirboņu, par starojošajām jauniešu sejām, kuŗās bija lasāma apņēmība godam pastāvēt lielā uzdevuma pildīšanai, kas viņus sagaidīja, plašo programmu risinot.

Programma bija gaŗa, bet nenogurdināja, jo ritēja raiti un saskaņoti, par ko atzinība pienākas sarīkojuma galvenai vadītājai un izkārtotājai Vērai Rullinai ar asistentiem Ritu Jefimovu un Ivaru Murovski, kuŗi jau dienā, kopmēģinājumā, visu bija saliedējuši raitam plūdumam un priecājušies par jauniešu lielo atsaucību, visus norādījumus izpildot. Viss tas bija apliecinājums jauniešu latviskai stājai, ar prieku apņemoties būt talcinieki mūsu kultūras dzērienu trauka uzpildīšanā, kā arī pierādot, ka viņi, pretēji pesimistu spriedumiem, tomēr stāv modri par mūsu kultūras vērtību saglabāšanu.

Pēc dalībnieku parādes gājiena visas deju kopas kopīgi nodejoja „Līko danci", kuŗu latvieši sīkā teciņu solī līkumojuši dažādos veidos dažādās vietās un gadījumos. Pēc šī ievada uzrunu teica DVF valdes jaunatnes daļas referents Indulis Kažociņš, uzsveŗot, ka deja kopš nezināmiem seniem laikiem ir viens no tautas sabiedriskās dzīves nozīmīgākajiem elementiem un vistuvāk stāv tieši jaunajai paaudzei. Vērojot kuplo pulku, kas pieteicies sarīkojumam, I. Kažociņš uzsvēra, ka jaunajā paaudzē slēpjas mūsu spēks, un ir liels prieks, ka šis spēks aug. „Dejami lecami, mēs paši jaunie, lai tie pavecie noskatās" — bija uzrunas nobeiguma vārdi.

Tālāk vecākās deju kopas apvienoti grieza „Ritenīti", pēc tam Bradfordas latviešu skolas dejotāji sniedza „Engelīti". Mazo vadītāja un skolotāja ir Daina Liepa, kuŗa pati ir šīs skolas absolvente un arī Saktas dalībniece. Vecākās kopas vēlreiz apvienojās „Sudmaliņās", izceļoties ar izpildījuma vieglumu ir soļos, ir kustībās. „Jauno stūri" dejot piekrita Līdsas latviešu skolas meitenēm, kuŗas deju mākslā ievadījusi Rita Jefimova. Viņa vadīja arī pašu mazāko talcinieku grupu — Auseklīti, kuŗam nācās sniegt „Gaŗo danci" un „Plaukstiņu polku". Atzīmējams ka skolu jaunieši un mazie „auseklīši" tik plašā sarīkojumā piedalījās pirmo reizi. Programmas pirmo daļu beidza vecāko deju kopu izpildītās dejas „Litenietis" un „Pērkondeja".

Programmas otru daļu ar „auzu sijāšanu" ievadīja viena no vecākajām un pašreiz dalībnieku sastāva ziņā lielākajām kopām Sakta ar Saktiņu. Diemžēl, šo abu kopu vadītāja Mērija Liepiņa ar kopas dalībniekiem deju priekos dalījās pēdējo reizi, jo tuvākajā laikā pārceļas uz jauno dzīvesvietu Kanadā. Pieminēto „sijāšanu" kopas veica trīdekšņa un kokļu ansambļa pavadībā, tā dalībniekiem arī līdz dziedot. Sekoja „Krusta deja", kuŗu izpildīja viena no jaunākajām kopām — Koventrijas Ritenītis. Tajā reprezentētas divas paaudzes — tēvs Indulis Kažociņš (kopas vadītājs) ar dēlu Jāni, dejotāju un mūziķi. Tad visas kopas nodejoja „Mago danci", bet Korbijas Pērkonītis izpildīja „Vāveru polku". Atzīmējams, ka šai kopai laimējies atrast Viktora Griguļa personā ir kopas vadītāju, ir mūziķi, kā arī apmācītāju dejošanā.

Pēc vecāko kopu sniegtā „Jautrā pāŗa" pienāca kārta Līdsas Kamoliņam ar „Sīko danci". Arī Kamoliņš pieder pie Anglijas vecākajām deju kopām; pašreiz to vada Jānis Šmits. Arī Kamoliņa gaitas ir sekmēm bagātas. Plašais lieluzvedums beidzās ar visu dalībnieku kopsniegumu — „Alsungieti" un „Tūdaliņu". Bet kamēr nenogurstošie programmas risinātāji vēl atradās svētku telpā, viņiem nācās uzklausīt DVF Līdsas nodaļas priekšsēža J. Pētersona sirsnīgo pateicību. Viņš citēja K. Skalbes vārsmu „Pasniedz man vainagu, jaunība, sirdis lai dzirkst un liesmo", aicinot ikvienu arvien būt nomodā par mūsu kultūras vērtībām. Mudinošus vārdus kopīgajam darbam vēl veltīja V. Rulliņa, pateicībai par lielajām pūlēm sarīkojuma izkārtošanā un novadīšanā līdz sekmīgam nobeigumam saņemot sārtu rožu velti.

A. P.

Rakstnieku vakars Čikagā

Čikagas un Milvoku preses kopa, sekojot gadskārtējai tradicijai, arī šogad oktobra priekšpēdējā sestdienā rīko rakstnieku vakaru. Tā kā nesen Čikagā un apkārtnē notikuši vairāki sarīkojumi ar rakstnieku piedalīšanos, tad paredzēto rakstnieku dienu vietā būs tikai viens cēliens. Tas notiks 22. oktobrī plkst. 6 vakarā Čikagas latviešu nama Viestura zālē, un to vadīs dzejnieks Ojārs Jēgens. Piedalīties lūgti autori no ASV un Kanadas. Retāk dzirdēto vidū šoreiz apsolījis atbraukt rakstnieks Hugo Puriņš, tāpat gaidāmi Ģ. Salnais, V. Pelēcis, E. Aistars, E. Ardenss, A. Ruņģis, V. Nollendorfs, J. Rumpēteris u. c. Padomā bija atvilināt uz šo reizi arī Gunāru Saliņu, taču, cik zināms, tas atkal nav izdevies. Čikagietim Edgaram Ardensam nule Tilta apgādā iznācis romāns „Svētais un 7 dēmoni", kādēļ arī šo gadījumu sarīkojumā pienācīgi atzīmēs.

Vakara apmeklētājiem būs iespēja laimēt Erika Ādamsona kopoto rakstu komplektu. Bez tam — pa apkārtceļiem no okupētās dzimtenes izkļuvusi skaņu lente ar latviešu dzejnieku darbiem, kuŗus ierunājuši paši autori. Arī to varēs noklausīties. Ieejas cena noteikta 1.50 dol., bet latviešu skolu vecāko klašu audzēkņiem ieeja brīva. Pēc sarīkojuma apmeklētājus lūgs pakavēties pie tases kafijas, lai iepazītos ar viesiem.

D. V.

P I E M I N E K Ļ I
Igauņu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1206.
Kvalitātes darbs un eiropiešu meti.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Lūdzu klausaities latviešu pusstundu „Brīdis ar Dievu" savā 11. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.30 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājs. Tālrunis 261—4218 A. Lakšmanis, 106 Dorset Rd., Scarborough.

Archibīskaps A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6—2510.

Sv. Jāņa draudze, tel. 921—3327, 200 Balmoral Avenue, Toronto 7. Toronto Sv. Andeja baznīcā.

23. oktobrī, plkst. 11 no rīta dievkalpojums. Svētdienas skola pllkst. 10.30. Iesvētes mācība.

30. oktobrī, plkst. 11 no rīta Ticības atjaunošanas svētki. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

6. novembrī, plkst. 11 no rīta dievkalpojums ar Klīvlendas Mārtiņa Lutera draudzes mūzikas ansambļa piedalīšanos.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel OX 9—3331

23. oktobrī, plkst. 11 no rīta dievkalpojums. Svētdienas skola. Plkst. 12.30 jauniešu grupa.

Māc A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7—2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

23. oktobrī, plkst. 2 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma stunda priekšiesvētes vecākai grupai.

30. oktobrī, plkst. 2 pēcp. Reformācijas svētku dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma draudzes bazārs baznīcas apakšējā zālē.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave. South.

23. oktobrī, plkst. 5 p.p. dievkalpojums.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel. MU 5—5098.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze. Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

23. oktobrī, pl. 1.30 p.p. dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road

6. novembrī pl. 2 pēcpusdienā dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28 P. Q. Tel. HU 9—3224.

Montrealas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

23. oktobrī, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums un Bībeles stunda; plkst. 9.30 no rīta dievkalpojums angļu valodā.

30. oktobrī Ticības atjaunošanas dienas dievkalpojums un Svētdienas skola; jaunatnes stunda.

Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29. P. Q. Tel. 484—8394. Sv. Pāvila ev.lut. latviešu draudze Montreālā.

23. oktobrī, plkst 2 p.p. Presbiterāņu baznīcā dievkalpojums.

30. oktobrī, plkst. 2 p.p. St. Barnaba jaunajā baznīcā, Roxboro, Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums.

30. oktobrī, plkst. 1.30 p.p. Ticības atjaunošanas dienas dievkalpojums un Svētdienas skola. Plkst. 1.15 p.p. Jaunatnes stunda.

6. novembrī, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums un Bībeles stunda.

13. novembrī, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums (Lāčplēšu diena) un Svētdienas skola. Plkst. 1.15 p.p. jaunatnes stunda.

Piektdien, 18. novembrī, plkst. 8 vakarā dievkalpojums.

20. novembrī, plkst. 1.30 p.p. Mirušo pieminas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Bībeles stunda.

27. novembrī, plkst. 9.30 no rīta dievkalpojums angļu valodā.

Plkst. 1.15 p.p. jaunatnes stunda.

Plkst. 1.30 I adventa dievkalpojums un svētdienas skola.

jais draudzes bazārs.

TORONTO BAPTISTU

Road baznīcas telpās.
draudzes dievkalpojumi svētdienās, plkst. 4 p.p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro. Stop 19.

„Sauciens no Golgātas"

Radioraidījumi katru svētd. pl. **2.45 p.p. uz viļņiem 1270. Adrese:** P.O. Box 285. Station „K" Toronto 12, Ont

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

23. oktobrī dievkalpojumi: pl. 10.30 Salas baznīcā māc. O. Gulbis; pl. 11 Jonkeru baznīcā māc. R. Zariņš, piedalīsies skauti un gaidas; pl. 2 Betlemes baznīcā māc. R. Zariņš.

ČIKAGA

Latviešu ev.-lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11 th Ave., Meivudā.

Čikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

23. oktobrī, pl. 11 dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

23. oktobrī, pl. 3p.p. dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds.

DETROITA

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev.-lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tālr. WA 2—2248. Māc. V. Līventāls tālr. WE 3—9326.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1368 Pauline Blvd.

BOSTONA

Bostonas latv. ev.-lut. Trīsvienības draudze. Māc. K. Kampe, 4965 Washington St., Apt. 201, West Roxbury, Boston, Mass. 02132, telef. 327—5733. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 rītā draudzes baznīcā 41 Highland St., Roxbury.

LOSANDŽELOSA

Dienvidkalifornijas latviešu draudze—2450 Griffin Ave., L.A. Cal. 90031, māc. E. Caune, tālr. PO — 98679.

30. oktobrī, plkst. 11 dievkalpojums. Pēc tam skaņu filmas izrāde: Mārtiņš Luters.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

30. oktobrī, plkst. 3 p.p. Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma baznīcas blakus telpās gadskārtējais Draudzes bazērs.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev.-lut. baznīcā, 45 un H ielā.

23. oktobrī, plkst. 11 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma sadraudzības brīdis.

BURLINGEMA. (KAL.)

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd. 301 Burlingame Ave.

Sestdien 5. novembrī, plkst. 7 vakarā dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē Daugavas vanadžu rīkotais lāčplēšu godināšanas akts. Uzrunu teiks LKOK V. Ozols. Būs T. Sīļa priekšlasījums „Andrejs Pumpurs un Lāčplēsis". Aktā piedalīsies no okupētās Latvijas izkļuvušais pulkvedis LKOK A. Aparnieks.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: ....

Mr., Mrs., Miss. ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $..................

.... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

VAI SAPŅI PIEPILDĀS?

Dūka universitātē Ziemeļkarolainā vairākus gadus pastāv parapsīcholoģijas laboratorija, kas mēģina eksperimentālā ceļā atklāt, kas īsti ir tādas parādības, kā domu lasīšana (telepatija), nākotnes paredzēšana u. t. t. Šīs laboratorijas direktors prof. Dž. Rains ziņojis par laboratorijas pētījumu rezultātiem, sevišķi par „sapņu iztulkošanu".

Rains min piemērus tam, kas ir sapņi, kas rāda nākotni. Prezidents Linkolns pastāstījis savam biografam Vordam Leimonam kādu sapni. Viņš staigājis pa Balto namu no vienas istabas otrā. Visas istabas bijušas tukšas. No kādas vietas viņš sadzirdējis raudāšanu. Aizejot līdz Austrumu istabai, viņš ieraudzījis tur bēdu pārņemtu ļaužu pūli. Istabas vidū stāvējis zārks. „Kas nomiris?" prasījis Linkolns. „Prezidents," kāds viņam atbildējis, „viņu nogalināja." Te jāaizrāda, ka šo sapni iztulkot ļoti viegli. Kā zināms, Linkolns dzīvoja pastāvīgās bailēs, ka pret viņu izdarīs atentātu. Atentāti pret viņu jau bija mēģināti un prezidentu rūpīgi apsargāja detektīvi, to skaitā arī vēlāk slavenais Pinkertons.

Tālāk Rains norāda uz valdnieka Krēza redzēto sapni, kas vēstījis viņa dēla Atisa nogalināšanu. Sapnis piepildījies. Atisu nogalinājis tieši tas cilvēks, kam Krēzs uzdevis zēnu apsargāt. Grieķu biografs Plutarchs stāsta, ka īsi pirms Jūlija Cēzara nogalināšanas viņa sieva Kalpurnīja sapņojusi, ka viņš nonāvēts.

Līdzīgus vēsturiskus faktus Rains uzskata par nepietiekamiem, lai uzveiktu „veselīgo skepticismu". Par daudz nopietnāku viņš uzskatījis sava laboratorijas darbinieka Valtera Franklina Prinsa sapni. Tieši šis sapnis pamudinājis Rainu nodoties pareģotāju sapņu pētījumiem.

Reiz naktī Prinss drausmīgā sapnī redzējis divu pasažieŗu vilcienu sadursmi pie ieejas tunelī. Viņš redzējis, kā vagoni sagrūdušies viens uz otru, dzirdējis pasažieŗu izmisuma kliedzienus. Kādi cilvēki glābuši cietušos. Tad viss ietinies dūmu un garaiņu mākonī. Viņš sapnī ievaidējies, un sieva viņu pamodinājusi. Dažas stundas vēlāk 70 jūdžu no Prinsa dzīvesvietas notika dzelzceļa katastrofa līdzīgos apstākļos — pie ieejas tunelī. Daudzus cietušos bija applaucējis tvaiks, izplūstot no lokomotīves katla. No katastrofas upuŗiem Prinss neviena nav pazinis.

Kāds pazīstams ārsts pastāstījis Rainam citu sapni. Pirms daudz gadiem viņš gatavojies braukt vilcienā uz kādu satikšanos, kas bijusi nolikta nākošā vakarā, bet dienu iepriekš viņš sapnī redzējis dzelzceļa katastrofu. Tās laikā viņam uzkritusi dzelzs krāsns, kādas bijušas veclaiku vagonos, un viņš ticis sakropļots. Atmodies, viņš nolēmis nebraukt. Tiešām, vilciens, ar kuŗu viņš taisījies braukt cietis katastrofu un krāsns gāžoties vienu no pasažieŗiem sakropļojusi.

Citos gadījumos sapņi piepildījušies, bet ne visos sīkumos. Tiem bija „kļūdas". Kāds tiesnesis sapņojis, ka viņš piedalījies sēru dievkalpojumā katoļu lūgšanas namā. Pēkšņi mācītājs parādījis uz viņa ar pirkstu un pateicis: „Trīsdesmit viena diena!..." Piegājis pie zārka, tiesnesis ieraudzījis prezidentu Franklinu Rūzveltu, kas tai laikā vēl bijis dzīvs.

Tiesnesis savu sapni aizmirsis. Bet pēc 31 dienas viņu aizsauca uz katoļu slimnīcu. Tur bijusi aizvesta viņa māte ar sirds lēkmi; tur viņa arī nomirusi. Sēru dievkalpojums noticis slimnīcas kapellā, bet mācītājs neizskatījies kā sapnī redzētais. Tomēr viņu ļoti atgādinājusi mūķene, kuŗa kopusi ārsta māti.

Zināmi arī sapņi, kas skaidri rāda nākotni. Kāds jauns cilvēks redzējis ļaunu murgainu sapni. Kad sieva ar grūtībām viņu atmodinājusi, viņš izstāstījis sapņoto, kas to ļoti satraucis. Viņš ieraudzījis sevi lielā baltā istabā. Virs galvas degušas žilbīgi spožas lampas. Istabā stāvējis liels balts galds, uz tā gulējis sarāvies cilvēks, kuŗam bijis uzmests balts palags. Seja bijusi neapsegta, bet nepazīstama. Otrā dienā viņu steidzīgi izsauca uz slimnīcu. Ar viņa tēvoci bija noticis nelaimes gadījums. Ieejot operācijas istabā, viņš atcerējies sapnī redzēto ainu — balto istabu, spožās lampas pie griestiem, galdu. Tēvocis gulējis sarāvies un apsegts ar baltu palagu. Viņa seja nebija pazīstama: tā bija sakropļota autokatastrofā.

Anglijā pastāv psīchisku pētījumu biedrība, kas reģistrē un pārbauda „pārdabīgas parādības". Šai biedrībā reģistrēts ārsta Dž. Viljama stāsts. Dr. Viljams nekad nebija interesējies par zirgu skriešanās sacīkstēm, pat nosodījis derības uz sirgiem. Bet pirms kādām sacīkstēm viņš sapņojis, ka klausās radioziņojumu. Ziņotājs pateicis sacīkšu rezultātus un minējis četrus zirgus, kas pienākuši pirmie pie mērķa. Otrā rītā Viljams pastāstījis par savu sapni trim personām. Vakarā viņš klausījies radioreportāžu par sacīkstēm — bija uzvarējuši tieši tie zirgi, kuŗus ziņotājs nosaucis sapnī.

Otrs gadījums: angliete Gledisa Klarka sapņojusi, ka brauc uz ārpilsētu pie draugiem pavadīt nedēļas nogali. Parasti viņas draudzene sagaidīja viņu stacijā savā automašīnā. Bet sapnī viņa bija atbraukusi uz staciju draudzenei pretim ratos. Ceļā Klarka ieraudzījusi nomestu melnu somiņu. Tā pacelta. Iekšā atradušies daži papīra naudas gabali un monētas. Divas nedēļas vēlāk G. Klarka devusies pie savas draudzenes. Viņai par brīnumu, draudzene stacijā viņu sagaidījusi nevis automašīnā, bet ratos. Izrādījies, ka auto nodots remontā. „Brauc lēnāk", teikusi Klarka. „Redzēsi, mēs atradīsim melnu somiņu." Tiešām, ceļā viņas atradušas melnu somiņu. Tajā bijušas septiņas mārciņas papīra naudas un daži šiliņi.

Par šiem gadījumiem Rains nedod nekādus paskaidrojumus. Pagaidām parapsīcholoģijas laboratorija tikai vāc, analizē un klasificē faktus. Šo darbu vada profesora dzīvesbiedre Luize Raina. Līdz šim jau savākts vairāk nekā 4000 faktu.

Laboratorija vāc un izpēti arī „nomoda sapņus", kas vēstī nākotni. Tipisks gadījums ir šis: „Atbraucis uz zirgu izstādi, es novietoju automašīnu. Pēkšņi manī radās tāda aina: likās, ka redzu ātri braucam melnu auto. Tā priekšējais labais ritenis skāra bērnu. Trīs stundas vēlāk, kad atstāju izstādi, ieraudzīju sev pa priekšu skrejam kādu zēnu. Viņam uzbrauca automašīna tieši tā, kā tas notika manā „redzējumā". Skarts ar auto priekšējo labo riteni, zēns tomēr nebija bīstami ievainots."

Cits notikums: „Mēs ar sievu," stāsta amerikāņu armijas virsnieks, „braucām svētdienā ar auto. Pēkšņi viņa satvēra mani pie pleca: „Kaut kas notiek ar mūsu meitu!"... Mēs atgriezāmies mājās un sākām zvanīt pa tālruni, meitu meklēdami. Tiešām, tajā brīdī, kad mana sieva izteica minētos vārdus, bija notikusi katastrofa ar automašīnu, kuŗā brauca mūsu meita."

Šis gadījums nepieder pie „pareģotājiem sapņiem" vai „pareģotājām vīzijām", bet pie „tāluma vīziju" kategorijas. Dažreiz šādas vīzijas parāda to, kas notiek tūkstošām jūdžu tālumā.

Vēl viens gadījums: „Sapņoju, ka lidmašīna cietusi avāriju. Pie tās gulēja trīs jauni cilvēki, no kuŗiem viens bija kalsnēja auguma virsnieka tērpā. Sapnī teicu kādai sievietei: „Ātrāk ārstu, Bills ievainots." Mani pamodināja tālruņa zvans un man ziņoja, ka mans radinieks Bils pēc kaujas pazudis bez vēsts. Bilu biju redzējis pēdējoreiz, kad viņš bija vēl bērns, un es pat nezināju, kā viņš tagad izskatās. Jautāju, vai viņš nav kalsnējs, melniem matiem, vai nav dienējis aviācijā? Uz visiem jautājumiem saņēmu apstiprinošas atbildes. Pēc kāda laika saņēmām ziņu, ka Bila lidmašīna avarējusi. Viņš ievainots un pārējie divi lidotāji nositušies.

Vienīgais, ko pēc Raina domām pagaidām var apgalvot, ir fakts, ka dažiem cilvēkiem, acīm redzot, ir „pārdabīgi maņas orgāni", kas spēj pārvarēt laika un telpas radītos šķēršļus. St.

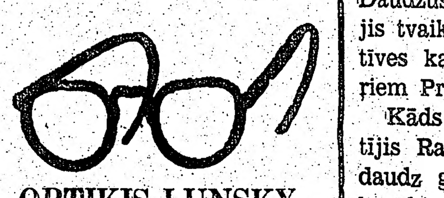

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto
WA 1-3924

Latviešu sporta apvienības Kanadā
15 GADU DARBĪBAS
ATCERE AR BALLI
sestdien, 22. oktobrī, Igauņu namā,
951 Broadview Ave., Toronto.
Atceres akts plkst. 7 vakarā, pēc tam deja pie labas mūzikas.
Pilna bufete. Ieeja $2.50
Apmeklēt lūdz LSAK

KĻUVĀT 21 GADU VECS?
Kad esat sasniedzis 21 gadu vecumu, jūs vairs netiekat ieskaitīts savu vecāku veselības apdrošināšanas polisē. Lai būtu apdrošināts, jums pašam 30 dienu laikā jāizņem personīgā polise. Attiecīgā veidlapa saņemama bankās, slimnīcās vai arī Ontario Hospital Services Commision.

TIKKO SALAULĀJĀTIES?
Tagad jūsu veselības apdrošināšanas polisei jāsedz abi: vīrs un sieva. Paziņojiet par pārmaiņām ģimenes stāvoklī savai darba vietai vai arī, ja abi maksājiet tieši, — komisijai.

MAINĪJĀT DARBA VIETU?
Lai paturētu apdrošinājumu, ievērojiet instrukcijas Hospital Insurance Certificate of Payment 104. veidlapā. Darba devējam jums tā jāiedod, kad atstājat darbu.

Jūsu ONTARIO HOSPITAL INSURANCE plāns
Ontario Hospital Services Commission
Toronto 7, Ontario

VISJAUNĀKIE IZDEVUMI

P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.50
G. Janovskis — Svešumā, noveles	$4.50
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un lir. poemas	$3.50
J. Sarma — Mīlestības māksla, noveles	$4.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80
A. Ivaska — Ezera kristības, dzejoļi	$3.60
Dz. Kiršteins — Kad lielgabali klusē, romāns	$4.80
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.	$8.50
Dr. A. Mauriņš — Viss neiznīkst, laikm, eseja	$2.80

DV Grāmatnīcā—491 College St., Toronto 4, Ont.

FILATELIJA

PIEPRASĀMS ATZINĪBAS RAKSTS JAUNIEŠU IZSTĀDĒM

(V) —ASV jauniešu filatelistu biedrība Junior Philatelic Society or America katrā izstādē ar jauniešu klasi piedāvā atzinībai par labāko jauniešu klāstu sevišķu atzinības rakstu un lenti. Latviešu filatelistu apvienība informējusi par jaunatnes nozares dalībnieku piedalīšanos izstādēs Cikagā (Lietuvas filatelistu biedrībā) un Toronto Baltiešu filatelijas izstādē). Tāpat pieprasīti noteikumi par visas nozares iesaistīšanos šai biedrībā.

MŪSu FILATELISTU PANĀKUMI IZSTĀDĒ ASV

(V) — Springfīldā, ASV, laikā no 1.— 20. augustam notika filatelijas izstāde. Ārpus Ilinojas pavalsts dzīvojošos filatelistus iedalīja atsevišķā klasē, un še ar klāstiem par Latviju un tās filateliju piedalījās filatelisti E. Alberinga un J. Ronis. J. Ronis par savu klāstu ieguva 2. godalgu, bet E. Alberinga par klāstu ar Rīgas zīmogojumiem 1. godalgu. Šī izstāde ir īpata godalgu ziņā, jo tās piešķir nuadā, tā reizēm sedzot izstādīšanās un pārsūtīšanas izdevumus dalībniekiem.

Jānožēlo, ka šeit nav iespējas piedalīties mūsu jauniešiem — var piedalīties tikai tie, kas dzīvo Ilinojas pavalstī un tad arī tikai ar albumiem, ne ar marku klāstiem.

APSKATS PAR LATVIJU — ŅUJORKAS SIEVIEŠU FILATELISTU KLUBĀ

(V) — Ņujorkas sieviešu filatelistu kluba sanāksmē Latviešu filatelistu apvienības dalībniece H. Kļaviņa, kuŗa ir arī kluba locekle un pazīstama ar panākumiem izstādēs, sniedza apskatu par Latviju un latviešu filateliju, demonstrējot arī marku klāstus un uzņēmumus.

BANKNOTE KANADAS 100 GADU ATZĪMĒŠANAI

(V) — Kanadas 100 gadu atzīmēšanai 1967. gadā izdos jaunu viena dolara banknoti ar simbolisku zīmējumu un mainītu uzrakstu priekšpusē un 1916. gadā iznīcinātās parlamenta ēkas zīmējumu mugurpusē. Citādi banknote būs līdzīga parastajai viena dolara zīmei, kuŗas iespiešanu un izplatīšanu pārtrauks 1967. gadā.

Zināmu daudzumu jauno viena dolāra banknošu iespiedīs ar serijas numuriem 1867 — 1967, tā rādot Kanadas 100 gadu pastāvēšanu. Šīs banknotes, saprotams, kļūs kollekcionāru medību objekts.

Jaunās banknotes pieprasāmas Bank of Canada, Ottawa, pievienojot samaksu par pieprasīto vērtību un 35 centus pasta izdevumiem. Jaunās banknotes piesūtīs gan tikai pēc šāgada 31. decembra.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

20. oktobrī — pl. 8.15 koncerts. M. MacVicar — soprāns, Juris Cīruls—baritons, Edīte Timermane — klavieres. Latviešu namā, 491 College St.

22. oktobrī Latviešu sporta apv. Kanadā 15 gadu jubilejas sarīkojums Igauņu namā, 951 Broadview Ave.

22. oktobrī — pl. 8 vak. Valdemāra Ozoliņa un Emmas Reinvaldes koncerts Latviešu namā.

23. oktobrī — pl. 7 vak. Latviešu namā Vasarsvētku draudzes dievkalpojums par tematu „Iesākumā Dievs". Runās T. Putrus. Aizlūgšana par slimiem.

23. oktobrī — pl. 5 pēcpusdienā Sv. Jāņa baznīcā komp. Valdemāra Ozoliņa garīgs koncerts ar solisti Emmu Reinvaldi. Autors pie ērģelēm.

Līdz 23. okt. Arnolda Nulīša gleznu izstāde Sv. Jāņa baznīcas sarīk. telpās, 200 Balmoral Ave.

27. oktobrī — 6. novembrim Jāņa Zuntaka gleznu izstāde Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās, 200 Balmoral Ave.

27. oktobrī — pl. 8. vak. Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Māc. R. Ekšteins runās par tematu: Kristus un kultūra.

28. oktobrī — pl. 8 vak. Gadskārtējā inženieru ballē Inn on the Park telpās.

29. oktobrī — Latviešu nama dāmu komitejas bazārs un balle, Latviešu namā.

6. novembrī — pl. 5 p.p. Gaujas gaidu vienības Mārtiņu vakars Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.

11. novembrī — pl. 8 vak.Toronto studenšu korporāciju kopas gadskārtējais slēgts tējas vakars Latviešu namā.

12. novembrī — plkst. 7.30 vak. Mārtiņu balle Latviešu namā. TLB un DV sarīkojums.

13 novembrī — pl. 2 p. p. Varoņu pieminas dievkalpojums Saulainē pie Kritušo kaŗavīru pieminekļa.

13. novembrī — P. Geistauta, A. Kalniņas un V. Leinveberes koncerts Latviešu namā.

No 24. novembra — 26. novembrim Teātra dienas Toronto.

26. novembrī — plkst. 18.30 Latviešu namā Latviešu virsnieku apvienības Kanadā atceres vakars. Ieeja pret ielūgumiem.

3. decembrī — pl. 7 vak. Dainas koŗa koncerts Latviešu namā, pēc koncerta deja.

10. un 11. decembrī — Daugavas Vanagu tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš ar bazāru Latviešu namā.

8. aprīlī — Vīrukoŗa Viesturs gadskārtējais koncerts —balle.

22. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Andreja ev. lut. draudzes koŗa 15. gadskārtējais garīgs koncerts ar solistu un orķestŗa piedalīšanos.

HAMILTONĀ

22. oktobrī — Rotas koŗa Konektiketā koncerts Lietuviešu jaunatnes centra zālē, 48 Dundurn St. N. Pēc koncerta saviesīgs vakars. HLB koŗa sarīkojums.

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „LATVIAN LITERATURE?"

Steidzamos gadījumos

MŪSU
▪▪ ĀTRIE GAISA PASTA SAIŅI ▪▪

Apsveikumu un steidzamos gadījumos izmantojiet mūsu ātros gaisa pasta saiņus, ko sūtām ar gaisa pastu bez piemaksas.

Norādiet vēlamās krāsas un lielumus. Šiem saiņiem varat pievienot sīkākus priekšmetus, kā zeķes, lakatiņus, pildāmspalvas, smaržas, rotas lietas, bārdas skujamos aparātus, asmeņus u.t.t., svarā līdz 300 gramiem.

Kungiem US $

A-1 1 Šveices cēltērauda rokas pulkstenis ar piemērotu ādas saiti, 1 nailona triko virskreklis, 1 zīda kakla saite, 2 pāri nailona krepa zeķu. 41.— + Licence un porto 8.80 = 49.80

A-3 1 vilnas kaklauts, 1 labas kvalitātes poplina virskreklis, 1 zīda kakla saite, 1 pāris ādas cimdu ar vilnas oderi, 6 gliti kabatas lakatiņi, 2 pāri nailonkrepa zeķu ar vilnas oderi 27.70 + Licence un porto 8.80 = 36.50

A-7 2 nailona virskrekli, 1 kakla saite, 2 p. nailona krepa zeķu, 1 p. ādas cimdu, 6 kabatas lakatiņi 27.70 + Licence un porto 8.80 = 36.50

Dāmām US $

A-2 1 Šveices zelta pulkstenis luksa izveidojumā ar glītu kordeļsaiti, 1 skaisti zīda galvas lakats, 1 nailona apakškleita ar mežģīnēm, 2 pāri smalku nailona zeķu 43.20 + Licence un porto 8.80 = 52.00

A-4 2 m nailona drānas blūzei, 1 pūkains, silts („mohair") vilnas plecu lakats, 1 skaisti musturots zīda galvas lakats, 1 nailona apakškleita, 2 p. nailona zeķu (krepa vai neirstošās) 27.70 + Licence un porto 8.80 = 36.50

A-8 12 m nailona drānas, 2 nailona apakškleitas, 2 zīda galvas lakatiņi 48.70 + Licence un porto 8.80 = 57.50

Nailona drānas varat sadalīt pēc savas izvēles: piemēram, 3x4 metri kleitām, 2x6 m garām kleitām un 2 m blūzei vai citādi.

Daugavas Vanagu grāmatnīcas Sainīšu nodaļa,
491 College St., Toronto 4.

IZMANTOJIET IZDEVĪBU UN IZVĒLIETIES KĀDU NO ŠĪM PLATĒM, JO TĀS IR BEIDZAMĀS.

1004 B. PIEKALNĪTIS, bass .... 45 RPM $2.00
J. Vītola — Mana kokle. A. Kalniņa — Imantas dziesma. B. Skultes — Sapņu zeme; Dainu zeme. J. Kalniņa — Esam lielķēniņa dēli.

1005 V. SALNA, tenors .... 45 RPM $2.00
Atmiņas — Angļu valsis. Toreiz — tango.

1007 KALVIS, vīr. dubultkv. .... 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Mirdzi kā zvaigzne. B. Skultes — Aijā. J. Vītola — Nakts; Mežezers.

1018 DUETI — V. SALNA un J. KĻAVIŅŠ. .... 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Latvietim. A. Žilinska — Karogs

1019 TAUTAS DZIESMAS — E. REINVALDE, sopr. 45 RPM $2.00
J. Vītola — Aijā, žūžū; Vilciņš zaķi aicināja; Dzeltens manis kumeliņš. V. Dārziņa — Man māmiņa tā glabāja; Man deviņi rožu dārzi.

1020* THE LATVIAN TRIO .... 33 RPM $5.00
E. Freimaņa — Menuets; Valsis. V. Bērzkalna — Rucavietis. K. Lesiņa — Agitato. J. Vītoliņa — Suitu dancis. V. Dārziņa — Raibie cimdi. V. Ziedoņa — Svīta „Sena Teika."

1021* KALVIS, vīru dubultkvartets .... 33 RPM $5.00
E. Dārziņa — Pie tēvu zemes. J. Vītola — Uguns milna; Dies irae; H. Pavasara — Barka ar sienu; Vecie tēvi. J. Cīruļa — Jaunībai; Koklētājs. V. Ozoliņa — Rozes. A. Jurjāna — Lūk rozes zied. A. Valles — Dzimtene. A. Kalnāja — No dzimtenes manas. A. Kalniņa — Karš.

1022* LĪGO, jaukts koris DAINA .... 33 RPM $5.00
E. Freimane — 13 līgo dziesmu virkne. E. Melngailis — Jo dziedāju, jo skanēja. V. Dārziņš — Švāgera meitiņa. E. Freimane — Aiz kalniņa dūmi kūpa. J. Graubiņa — Jūriņ' prasa smalku tīklu; Dziedātāja līgaviņa.

TAUTAS DEJAS, Skaņu studija DAINA orķestra izpildījumā .... 45 RPM $2.00
1024 Andžiņš. Mugurdancis.

1028 V. SALNA, tenors .... 45 RPM $2.00
Alfr. Matisona — Dzimtene; Pavasars.

1026 A. BALODIS, baritons, orķ. pav. .... 45 RPM $2.00
Pasaciņa — tango. Daiļā meitiņ — valsis.

DABŪJAMAS

DVG RĀMATNICĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

MĒS IESPIEŽAM

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

Sestdien, 29. oktobrī, plkst. 7.30 Parkdale Collegiate zālē

ŅUJORKAS APVIENOTAIS KORIS
KOKLĒTĀJI UN SOLISTI
Diriģents: BRUNO SKULTE

Abonentu kartes visiem četriem sezonas koncertiem $7.— (skoln. un stud. $3.50) iepriekšpārdošanā „Lotus" un „Venus" veikalos, Broadview Delicatessen, DV grāmatnīcā un Latviešu bankā. Atsevišķas ieejas kartes Ņujorkas koŗa koncertam $3.— (stud. $1.50) tikai „Lotus" veikalā un DV grāmatnīcā.

Toronto Latviešu Koncertapvienība

Kanadas ‚Fair Employment Practices Act'
AIZLIEDZ DISKRIMINĀCIJA DARBĀ

Minētā likuma nolūks ir aizsargāt strādnieku no diskriminācijas darbā un arodbiedrībā rases, reliģijas, ādas krāsas vai nacionālitātes dēļ. Likums attiecas uz darba devējiem, kas padoti federālai jurisdikcijai, kā arī uz arodbiedrībām, kuras pārstāv strādājošos, ieskaitot transportu, kuģniecību, dzelzceļus, kanālu satiksmi, telegrafu, lidlaukus, gaisa līnijas valdības korporācijas, bankas, radio un televīzijas raidstacijas, kā arī visus valsts uzņēmumus un tos, kas neietelp provinču jurisdikcijā.

Likums aizliedz darba devējam nepieņemt darbā personas vai arī diskriminēt pret strādājošiem viņu rases, reliģijas, ādas krāsas vai nacionālitātes dēļ. Darba devējam aizliegts izmantot darba spēka sagādātāju pakalpojumus, kas šādā veidā diskriminē, ievietot diskriminējošus darba piedāvājumu sludinājumus, noliegti arī diskriminējoši jautājumi, rakstveida vai mutiski, sakarā ar lūgumu pēc darba.

Likums aizliedz diskriminējošu rīcību arī arodbiedrībās, attieksmē uz iestāšanos arodbiedrībā vai arī darbu rases, reliģijas, ādas krāsas vai nacionālitātes dēļ.

Ikkatru personu, kas iesniedz sūdzību par minētā likuma pārkāpumu vai arī liecina par to, aizsargās no eventuālas atmaksas rīcības, ja tādu vērstu pret to.

Papildus federālai likumdošanai arī daudzām provincēm ir taisnīgs darba likums vai arī līdzīgi noteikumi, kas pasarga strādnieku no diskriminācijas darbā industrijās, kas padotas provinces jurisdikcijai. Šādas provinces ir: Nova Scotia, New Brunswick, Quebec, Ontario, Manitoba, Saskatchevan un British Columbia.

SŪDZĪBAS IESNIEDZAMAS AR RAKSTU:

Director of Industrial Relations,
Department of Labour, Ottawa.

Hon. John R. Nicholson
Ministrs

George V. Haythorne
Ministra vietnieks.

Sv. Jāņa ev.-lut. draudze
SAULAINES PĀRVALDE MEKLĒ
SAULAINES kopēju-pārzini

Alga un noteikumi pēc vienošanās, sazinoties ar Saulaines pārv. priekšnieku A. DOBELI — 64 Ashbourne Dr. Islington, Ont. 231-1619.

Visjaunākā skaņu plate — Stereo $ 6.00

A

Alfreds Poriņš — tenors
Dziesmas klavieŗu, čella un obojas pavadījumā:
Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme — J. Graubiņš
Ej, saulīte, drīz pie Dieva — J. Vītols
Dzeguze kuko — A. Jansons
Tumša nakte, zaļa zāle — V. Ziedonis
Čuči, mana līgaviņa — V. Ziedonis
Bij man vienas rozes dēļ — V. Ziedonis

B

Pie klavierēm — Raymond McFeeters
Ziedu laikā — J. Ķepītis
Roze, tulpe, neaizmirstule — J. Ķepītis
Ābeļkoka pīpe — J. Ķepītis
Cimdu pāris — A. Žilinskis
Glāsts — J. Mediņš

Dabūjama tikai
Daugavas Vanagu grāmatnīcā
491 College St., Toronto 4, Ontario.
Ontario dzīv. plūs 30 c P.S.T.

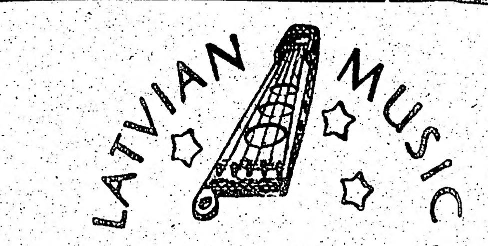

2 jaunas LP pirmklasīgā technikā
Iepazīstieties, — un jūs kļūsit neškiŗami draugi!

LP14: Ādolfs Kaktiņš ar orķestri

Kas tie tādi. Lāčplēšiem. Dzimtene. Trubadūrs. Traviata. Nevis slinkojot un pūstot. / Baudi zaļo jaunību. Meldermeitiņa. Es dziļi glāzē ieskatījos. Fausts. Vai gudrās dabas mājiens. Laiks steidzas prom.

LPo29: Vīru un jaukti koŗi un solisti ar orkestri

Bērzs rudenī. Rūķīši un Mežavecis. Mežezers. Lūk, roze zied. Gana dziesma vasarā. / Skatat, ļaudis. Mīkla. Mākonītis un mākonīte. Vērsītis ābolā. Dace mazā mežā gāja. Karalis un bērzlapīte. Mēnestiņš meloja. Šūpuļdziesma.

Cena $6.00 plūs 30 c PST.

ŠĪS PLATES DABŪJAMAS

DV GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

ĀBOLI
no Millera farmas
atkal dabūjami bušeļos.
Dažādas šķirnes.
Zvanīt Toronto HO 1-8478.

FRANK VASS
BA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI. Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

Klusas dabas vecāks vīrs
meklē
nemēbelētu istabu
klusā tīrā mājā ar virtuves lietošanu.
Lūdz zvanīt LE 5—3725, Toronto.

IZĪRĒJAMAS
divas lielas nemēbelētas istabas ar virtuvi un saules istabu apakšstāvā.
Zvanīt darbdienu vakaros, sestdienā un svētdienā katrā laikā.
Tel. 463—7782.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4—1403, Toronto

Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansamblis
JAUNĀKĀ SKAŅUPLATE
amerikāņu firmas „MONITOR" izdevumā
THE SONGS AND DANCES OF LATVIA
(latviešu tautas dziesmas un dejas)
Solisti Tabita Jaunzeme un Arvids Līdacis.
Pavadteksti latviešu un angļu valodā, Ilzes Šķipsnas tulkoj.
IDEĀLA DĀVANA SVĒTAUTIESIEM!
Skaņuplate MONITOR MF 466 vai MFS (stereo) dabūjama lielākos skaņplašu veikalos kā arī tieši no ansambļa pārstāves:
Miss ALDA TĀLBERGA
157 East 81-st St. NEw York, N. Y. 10028
Tel. 861-9661.
Cena, ieskaitot sūtīšanas izdevumus $4.75 Stereo vai Mono. (Kanadā $5.00)

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

IEPRIECINIET SAVUS PIEDERĪGOS SVĒTKOS, NOSŪTOT PĀRTIKAS SAIŅI!

PARAUGSAIŅI

Cenas ASV dolaros.

1 —	8,5 kg smalkais cukurs, 200 cigaretes	$17.95
2 —	2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg rīss, 2,5 kg baltie kviešu milti, 40 cikaretes, bruto 10 kg	18.50
3 —	2 kg bēkons vai žāv. speķis, 1 kg cūku tauki, 1 kg žāv. karbonāde vai 1 kg šķiņķis, 5 kg	19.75
4—	iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	32.00
5—	20 mārc. (9 kg) smalkā vai graudu cukura	15.60
6—	9 kg mannā vai baltie kviešu milti (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cig. brutto 10 kg	16.00
7 —	42 mārc. (19 kg) smalkā cukura	24.00
8 —	19 kg milti vai mannā (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) brutto 20 kg	22.70
9 —	20 mārc. (8,5 kg) augstākā labuma kausēti cūku tauki 0,5 kg paciņās, brutto 10 kg	25.00
10 —	20 mārc. (8.5 kg) žāv. cūkas speķis, bēkons vai sviests 0,5 kg pac. (pēc pasūt. vēlēšanās) 10 kg	32.40
11 —	0,5 kg sviesta, 1 kg tauki, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 200 kg šokolāde, 80 cigaretes, brutto 5 kg	22.75
12 —	iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	36.50
13 —	2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis, 1 kg pupiņu kafija, 340 kg rozīnes, 300 gr šokolāde, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 100 cigaretes, brutto 10 kg	38.45
14 —	iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	69.00
15 —	2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta karbonāde, 1 kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr tēja, 454 gr kakao, 100 cig., 225 gr karameles, brutto 10 kg	38.80
16 —	iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	69.90
17 —	9 kg rīsi, brutto 10 kg	16.90
18 —	iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	26.00
19 —	9 kg milti, 6 kg cukurs, 4 kg rīsi, brutto 20 kg	26.65
20 —	1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēta karbonāde, 0,5 kg pupiņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 454 gr kakao, 454 gr medus, 60 cigaretes, brutto 10 kg	31.00
21 —	iepriekšējais sainis dubult. — 200 cigaretes, 20 kg	56.40
22 —	SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 454 gr kakao, 500 gr sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr „Nestkafē", 300 gr šokolāde, 225 gr šokolādes karameles, 500 gr biskviti vai piparkūkas, 240 gr konfektes un 20 svecītes	21.80
23 —	SVĒTKU sainis — iepriekšējais dubultots	35.90
24 —	SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg žāv. jaukti augļi, 1 kg dūmdesa, 500 gr pupiņu kafija, 454 gr kakao, 370 gr biskviti, 100 gr tēja, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolāde, 227 gr karameles, 20 svecītes un 60 cigaretes	30.00
25 —	SVĒTKU sainis — iepriekšējais sainis dubultots, klāt 500 gr riekstu kodolu	53.00
Nr. 31	9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigarešu	$ 39.90
Nr. 32	18,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti — 41 mārc.	$ 22.70
Nr. 33	18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc.	$ 24.90
Nr.34	4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 20 mārc.	$ 22.70
Nr. 35	— iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc.	$ 37.50
Nr. 36	9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg rīss, 4,5 kg cūku tauku — 40 mārc.	$ 30.75
Nr. 37	4 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona — 20 mārc.	$ 29.75
Nr. 38	— iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc.	$ 51.50
Nr. 39	4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona — 19 mārc.	$ 29.50
Nr. 40	— iepriekšējais sainis divkāršots netto 38 mārc.	$ 52.50
Nr.41	2 kg cukura, 4.5 kg bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc.	$ 27.50
Nr. 42	— iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc.	$ 45.50
Nr. 43	4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura, 2 kg rīsu — 19 mārc.	$ 20.90

Saiņa cenā ieskaitīts viss, tikai jāpieskaita 8% Kanadas valūtai.

DV Grāmatnīcas — sainīšu nodaļa atvērta ik dienas no pl. 8.30 — 5 p. p., sestd. 8.30 — 2 p.p.
491 College Street, Toronto 4, Ont., tel. 921-7121

VAŠINGTONA ATĻAUJ BUMBOT NEITRĀLO JOSLU

ASV militārā vadība Saigonā paskaidro, ka atcelts līdzšinējais aizliegums bumbot kādreiz starp abām Vietnamas daļām pastāvošās neitrālās joslas austrumu sektoru. Ziemeļvietnamai dota iespēja pārtraukt šī apgabala izmantošanu kaŗaspēka un kaŗa materiālu iefiltrēšanai Dienvidvietnamā. Ja Ziemeļvietnama šo iespēju neizmantos, tai jārēķinās ar nekavējošiem amerikāņu gaisa uzbrukumiem. (Indija griezusies pie ASV un Ziemeļvietnamas, aicinot pārtraukt militāro aktīvitāti neitrālajā joslā. 1954. gada Ženēvas konferencē Indija, Kanada un Polija bija izraudzītas Indoķīnas pamiera pārraudzības komisijā).

Pēc četru dienu ilgas Vietnamas frontes apskates Vašingtonā atgriezies ASV aizsardzības ministrs Maknamara. Viņš kaŗa gaitu uzskata par apmierinošu, tai pašā laikā uzsveŗot, ka amerikāņu spēki jāpalielina pašreizējā tempā uz 400.000 vīru līdz šā gada beigām, 425.000 līdz nākamā gada pavasarim un 475.000 līdz nākamā gada beigām. Tātad, drīzu militāru uzvaru amerikāņi neparedz.

☆

Politiskajā laukā Vietnamas jautājums vairākkārt pacēlās sakarā ar Anglijas ārlietu ministra Brauna vizīti ASV, prezidenta Džonsona miera ofensīvu un noteiktību Ziemeļvietnamas bumbošanas turpināšanā un Brežņeva un Kosigina nostāju Maskavā.

Jaunais Anglijas ārlietu ministrs Brauns deva amerikāņiem dziļu gandarījumu, cildinot prezidenta Džonsona centienus Vietnamas kaŗa izbeigšanai, un uzsvēra, ka Vašingtonas stingrā noteiktība ar laiku panāks mieru Vietnamā.

Prezidents Džonsons aizvadīto nedēļu pavadīja daudz kareivīgākā noskaņojumā. Prezidents nepārtraukti pasvītroja, ka tikmēr, kamēr Ziemeļvietnama nesāks izrādīt kaut kādas miltitārās darbības samazināšanas pazīmes, gaisa uzbrukumi ziemeļos no 17. paralēles turpināsies. Ārlietu ministrs Gromiko Vašingtonā un Brežņevs un Kosigins Maskavā savukārt uzsvēra, ka tieši Ziemeļvietnamas bumbošana ir vienīgais šķērslis, kas attur Pad. savienību no draudzīgāku attieksmju izveidošanas ar ASV Eiropā. Kosigins asi uzbruka arī sarkanai Ķīnai, paskaidrojot, ka Pekingas valdība ar savu politiku aizkavējusi pasaules komūnismu panākt ātru galu ASV militārajai darbībai Vietnamā. Sarunā ar kādu poļu delegāciju Kosigins novirzīja savu domu gājienu uz kopīgu sociālistu fronti pret ASV. Ja amerikāņi ar tādu būtu sastapušies Vietnamas kaŗa sākumā, kaŗa darbības mūžs būtu bijis ļoti, ļoti, īss, — teica Kosigins, — bet Ķīnas nostāja kļuvusi par vislielāko šķērsli sociālistu pasaules vienotības panākšanā.

Rietumiem bija zināms, ka Pad. savienība piegādā ieročus un kaŗa materiālus Ziemeļvietnamai. Bija arī zināms, ka padomju techniķi un instruktori atrodas raķešbazēs Ziemeļvietnamā apmācītāju kapacitātē, pat nokļuvuši amerikāņu gaisa uzbrukumu ugunī. Tagad sarunās ar poļiem un naida kampaņā pret ASV un Ķīnu Kosigins atklājis kādu jaunu Maskavas palīdzības veidu, kurš Rietumiem līdz šim vēl nebija zināms: Pad. savienībā apmāca Ziemeļvietnamas regulārās armijas vienības, kuras pēc apmācībām iefiltrējas Dienvidvietnamā un tiek raidītas cīņā pret amerikāņiem.

Neapmierinātība ar Vilsonu

(Pārnesums no 1. lpp.)

pat kā līdzšinējie miera piedāvājumi, bet Brauns vismaz esot atklāti un dedzīgi demonstrējis Britanijas labo gribu meklēt saprašanos Vietnamas jautājumā.

Konservātīvo avīzes skarbi kritizē premjēra Vilsona pašapzinīgo runu Braitonas konferencē. Pēc viņa vārdiem iznākot, ka tautai vajadzētu būt sevišķi pateicīgai par to, ka valdība uzlikusi tai smagas nastas un tādus ierobežojumus, kādi vēl nav piedzīvoti miera laikā.

Ja nākotnē nenotiek kāds „saimniecisks brīnums", tad pašreizējai britu valdībai ir visai sliktas izredzes, nākošajās vēlēšanās tai grūti cerēt uz spožu uzvaru, jo valdības saimnieciskie soļi smagi skāruši tieši strādnieku aprindas. Valdības cenu un ienākumu „iesaldēšanas" politika izsaukusi Sibirijas salu visā Britanijas dzīvē. Bezdarbs pieaug neparastā ātrumā: katru dienu laikraksti ziņo par strādnieku atlaišanu rūpniecības uzņēmumos vai — labākā gadījumā — par darba dienu samazināšanu nedēļā. Jābaidās, ka bezdarbs skars arī latviešus, jo vairums Anglijas latviešu nodarbināti rūpniecībā. Britus dara ignus ne tikai bezdarbs, bet arī dažāda veida ierobežojumi. Tie, kas bija cerējuši iegādāties mājas vai dzīvokļus, nevar to darīt, jo vairs nesaņem aizdevumus. Bēgšana no drēgnā, aukstā klimata uz ārzemēm atvaļinājumu laikā ierobežota kā vēl nekad, jo ar izvešanai atļautajām 50 mārciņām tālu nevar tikt. Ārzemju braucienu tīkotāji prasa, kādēļ valūtu izdod par šampanieti un citām luksa precēm, kuras ieved no ārzemēm. Par spīti cenu „iesaldēšanai", dzīves dārdzība tomēr jūtami pieaugusi. Pie tam nav paredzams, kad šis stingrības režīms beigsies.

Arī konservātīvo partijā nav viss tā, kā vajadzētu. Partijas rindās nav vienības, pastāv asas pretišķības starp galējo labo un kreiso spārnu (saimnieciskos, Rodēzijas jautājumā u.c.). Daudzi nav apmierināti ar partijas līderi Hīsu, citi pārmet partijai, ka tai nav „noteiktas sejas", nav arī noteiktas un rūpīgi izstrādātas programmas. Nepietiek ar to, ka partijas runātāji parlamentā un dažādās sanāksmēs kritizē lēboristu valdības saimnieciskos soļus: konservātīvajiem būtu jāizstrādā noteikti un konkrēti priekšlikumi, kā novērst saimniecisko krizi, ievērojot nevis mazākuma, bet plašo tautas masu intereses. Konservātīvo partija nav arī noteikti deklarējusi savu viedokli Rodēzijas jautājumā. Ja partija grib panākt uzvaru nākošajās vēlēšanās, tad šie trūkumi jānovērš.

Austra Augenberga

MIRIS LATVIEŠU DRAUGS

Čikāgā saņemta ziņa, ka 30. septembrī Helsinkos 70 gadu vecumā miris laikraksta „The Tribune", Baltijas telpas ziņu biroja vadītājs Donalds Dejs, kas laikā no 1921. —1939. gadam dzīvoja Rīgā. D. Dejs dzimis Ņujorkā, bet nāk no vecas Čikagas avīžnieku ģimenes. Skolojies ASV austrumu un rietumu krastā, bet avīžnieka gaitas sācis Čikagas pilsētas ziņu birojā. Dzīvojot Rīgā, bez Baltijas valstīm viņa pārziņā atradās arī ziņu sniegšana par Somiju, Zviedriju un Norvēģiju. Tā kā D. Dejs runāja tekoši vāciski un krieviski, viņš ziņoja arī par ievērojamākajiem notikumiem Pad. savienībā laikā starp abiem pasaules kariem, kaut iebraukt tur viņam nekad nav bijis atļauts. Donalds Dejs bija arī kaŗa ziņotājs somu-krievu kaŗos. Latvieši ar viņa aiziešanu zaudējuši labu draugu.

D. V.

PĀRSŪTĀM
naudu uz
LATVIJU
US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAIMNIEČU NODAĻA,
191 College St., Toronto 4, Ont.

Atomieroču izplatīšanas aizlieguma jautājums AN

RODĒZIJA PALIEK NEPIEKĀPĪGA. — DRAUDĪGS STĀVOKLIS VIDĒJOS AUSTRUMOS

Aizvadītās nedēļas nogalē Vietnamas jautājumu Apvienoto nāciju rudens sesijā jau otru reizi atstāja vēlākām debatēm, priekšplānā izvirzoties atomsarunām, sankcijām pret neatzīto balto minoritātes valdību Rodēzijā un debatēm par jauna kaŗa briesmu novēršanu Vidējos austrumos.

Gadiem ilgās atbruņošanās sarunas Ženevā, kurās kaut kāda vienošanās atomieroču laukā ir viens no kardinālpunktiem, bet reizē arī smagākajiem dzirnakmeņiem dalībniekvalstu kaklā, nav devušas nekā tāda, ko pat lielākie optimisti varētu apzīmēt par cerībām uz jautājuma labvēlīgu attīstību. Vienā ziņā kā Pad. savienība, tā ASV tomēr ir vienādās domās. Tam nav nekāda sakara ar pasaules glābšanu, politisku vai militāru filantropiju, bet vienīgi savu interešu aizstāvēšanu un bažām, baillēm, ka atomieroču monopols varētu pārversties brīvā un neierobežotā tirdzniecībā ar piegādi no daudziem un dažādiem avotiem. Tādēļ ASV un Pad. savienība grib panākt atomieroču izplatīšanas apturēšanu. Relatīvi šaurajā Ženēvas konferencē, kurā piedalās tikai 17 valstu, šādu gigantisku apmēru problēmu var vienīgi apskatīt. Tā kā rezolūcijām šai jautājumā jāietveŗ pēc iespējas lielāka pasaules daļa, ASV un Pad. savienība atomieroču izplatīšanas aizlieguma problēmu nodevušas AN pilnsapulcei. 119 valstu politiskā komiteja to sāks apspriest jau šai nedēļā.

Nav nozīmīgi, vai atomieroču izplatīšanas aizlieguma jautājumu apstrādā Ženevā, vai Apvienotajās nācijās. No piecām pastāvošajām atomvalstīm divas — Francija un sarkanā Ķīna — pat nedomā iespaidoties no jebkādiem ārējiem lēmumiem. Francija Ženēvas konferenci boikotē; Ķīna uz to nekad nav aicināta; kā Ķīna, tā Francija nav parakstījušas līgumu nenodarboties ar atomieroču izmēģināšanu atmosfairā vai zem ūdens. Klusā okeanā, franču iespēju robežās, pašreiz notiek intensīvi atomieroču izmēģinājumi atmosfairā.

☆

Rodēzijas ministru prezidentam Smitam dotas apmēram 6 nedēļas laika apdomāties un pārveidot balto minoritātes valdību, to paplašinot ar krāsaino pārstāvjiem un tā pārvēršot līdzšinējo pārējo valstu neatzīto valdību legālā, lai tad nogaidītu, ko Anglija izšķirs attieksmē uz Rodēzijas neatkarību. Pretējā gadījumā Anglija pieprasīs Apvienoto nāciju atbalstītās sankcijas. Šai jautājumā Anglijai ir ārkārtīgi stipra aizmugure, kamēr Rodēzijai palikuši vairs tikai divi AN saimē nepopulāri draugi — Dienvidafrika un Portugale. Nav domājams, ka viena vai otra izšķirīgā brīdī nostāsies par Rodēzijas pret Apvienoto nāciju valstu vairākumu. Visas britu kopvalsts zemes stāv plecu pie pleca ar Angliju.

Pag. nedēļas nogalē par Rodēziju AN sesijā runāja Indija, kuras delegāts āzads prasīja darīt visu iespējamo, kaŗu ieskaitot, lai gāztu ministru prezidenta Smita balto minoritātes valdību. Indija prasīja tūlītējas totālas saimnieciskas sankcijas (Anglija savās prasībās vārdu „totāls" vēl nav lietojusi, bet Kanada noteikti brīdinājusi nelietot militāru varu Smita režīma likvidēšanai, jo mērķis neattaisno visu līdzekļu lietošanu).

Ko par Rodēzijas nākotni domā ministru prezidents Smits? Viņš deklarējis, ka ārpasaules lēmumi viņu neinteresē, ka tas, kas notiek Rodēzijā, ir pašu iekšēja lieta, un ka saimnieciskas sankcijas viņa valsts ekonomiju nespēs sagraut. Citiem vārdiem, Smits ārējam spiedienam nolēmis nepadoties.

☆

Ziņas par jauna kaŗa briesmām pienākušas no Vidējiem austrumiem, Sīrijai un Izraēlai sākot žvadzināt ieročus. Šīs draudīgās skaņas jau paspējušas atbalsoties kā Apvienotajās nācijās, tā Maskavā un Vašingtonā.

Pēc nesekmīga Pad. savienības, Bulgārijas un Jordānas mēģinājuma aizkavēt Izraēlas ārlietu ministra Ebana runu Apvienoto nāciju drošības padomē (runas sākumu novēloja par pusstundu), pēdējais beidzot tika pie vārda un prasīja AN inspekciju abpus Sīrijas un Izraēlas robežai. Ebans apgalvoja, ka Sīrija plāno totālu kaŗu Izraēlas iznīcināšanai un katēgoriski atraidīja Sīrijas un tās arabu sabiedroto apvainojumus, ka Izraēla būtu tā, kas gatavojas agresijai Vidējos austrumos. Pēc Ebana uzklausīšanas, AN drošības padome debates pārtrauca.

Pēdējo dienu notikumu attīstība Vidējo austrumu saspīlējumā ir apmēram šāda: ASV, Anglija un Francija aicinājušas Izraēlu nepārsteigties, izrēķinoties ar arabu terroristiem, kuŗu aktīvitāte Izraēlas robežās kļuvusi nepanesama. Pad. savienība apvainojusi Izraēlu kaŗa gatavošanā pret Sīriju, lai atmaksātu par kādu sīriešu uzbrukumu izraēliešu patruļai Jordānas robežas tuvumā — „jūdzēm dziļi Izraēlas territorijā", 19 cionistu ielauzās Sīrijas misijas telpās Ņujorkas Manhatenas centrā un ieslēdzās Sīrijas sūtņa Tomes darba telpās. Policija pārsteidzīgos jauniešus apcietināja, bet tikai pēc nedarba, kas radīja visai domīgas sejas AN drošības padomē.

Interesanti atzīmēt, ka pašreizējā Vidējo austrumu saspīlējumā iejauktas vienīgi Izraēla un Sīrija. Pārējās arabu valstis, pat tādi kādreiz tuvi sabiedrotie kā Apvienotā arabu republika un Iraka, neizprotami klusē. Apvienoto nāciju diplomātu aprindās reizē ar to izveidojies uzskats, ka stāvoklis nav tik ļauns, kā izliekas. Bez pārējās arabu pasaules atbalsta — un arabu starpā nekad īsta vienotība nav valdījusi — Sīrija Izraēlai uzbrukt neiedrošināsies. ASV, Anglija un Francija savukārt domā, ka tām izdosies noturēt grožos Izraēlas militāristus.

AKTUĀLAIS KANADĀ

☆ Pagājušā nedēļas nogalē Toronto notikušajā komūnistiskajā „apgaismības mācībā" (teach-in) par sarkano Ķīnu un vēlamību to uzņemt Apvienoto nāciju saimē, komūnistu Ķīnas simpatizētājiem nācās dzirdēt vienu otru grūti sagremojamu patiesību. Viens no lektoriem, bij. ASV valsts departamenta ierēdnis, pašreiz Dž. Hopkina Starptautisko attieksmju pētīšanas institūta Baltimorā profesors Čarls Maršals teica, ka Kanadas vēlēšanās nodibināt diplomātiskas attieksmes ar komūnistu Ķīnu nekāda ļaunuma Savienotajām valstīm nenodarīs, Kanada tikai varot iekļūt tādā pašā pozicijā kā Anglija, kuŗa, kaut tai Pekingā darbojas pārstavniecība, griežas pie ASV valdības, kad vēlas kaut ko uzzināt par Ķīnu. Arī Francija, atzīstot komūnistu Ķīnu, tikai rādījusi spilgtu nekonsekventas lieluma apziņas piemēru. Maršala runu uzņēma ar aplausiem, starpsaucieniem un protestiem, īpaši tad, kad viņš informēja klausītājus, ka ASV šāda „apgaismības mācība" esot ļaunākais, ko varot iedomāties, ļaunākais izgudrojums kopš zelējamās gumijas ieviešanas. Ķīna neesot ieinteresēta diplomātiskās attieksmēs ar ASV vai citām Rietumvalstīm. Pārējie runātāji, to vidū Kanadas nesenais „miera sūtnis" Ziemeļvietnamā Česters Ronings, kuŗš vadīja sarīkojumu, sajūsmināja ticīgos ar platitūdēm par ASV ārlietu vadlīnijām Vietnamā, apvainojumiem antikomūnisma „psichozē" un nožēlu par to, ka senātora Makartija nāve vēl joprojām nav radījusi ievērojamāku maiņu ASV valdības nostājā pret komūnismu. Č. Ronings baidīja ar Ķīnas iejaukšanos Vietnamas kaŗā un ieteica Kanadai nekavēties ar diplomātisku attieksmju uzsākšanu.

☆ Nepiepildāmie pasta dabinieki un vēstuļu iznēsātāji sāk organizēties streikam, prasot 39% algas pielikumu (apm. 1—1.16 dol. stundā). Pašlaik pasta darbinieki saņem no 1.81—2.50 stundā. Toronto pasta darbinieki pieprasa arī, lai valdība segtu visus slimnīcas un medicīniskās palīdzības nodevas, kuŗas pašlaik sedz daba devējs ar darbinieku uz pusēm.

☆ Ontario progresīvi konservātīvo studentu sanāksmē Voterlū Londonas pārstāvis Dž. Vaits ieteica klātesošajiem neizšķiest laiku un enerģiju, protestējot par Vietnamas kaŗu, bet labāk interesēties par indiāņu rezervātu nožēlojamo stāvokli Kanadā. Studentiem arī lika pie sirds vairāk un labāk informēties par politisko stāvokli pasaulē. Uz to Toronto tieslietu students Jūlijs Kronis paskaidroja, ka studenti labprāt vēlētos iegūt labāku informāciju par aktuāliem notikumiem, bet neesot laika izdarīt aptveŗošākus pētījumus...

☆ Aizsardzības ministrs P. Heljers izteicies, ka Kanadas aizsardzības spēkos nepieciešams nodarbināt vairāk sievietes. Gaisa spēkos sievietēm jau tiek piedāvāti darbi, arī citās armijas daļās paredzēts iesaistīt sieviešu darba spēku.

★ Ar nākošo gadu, cik paredzams, paaugstinās pasta tarifus otras šķiras pasta sūtījumiem. Pie tiem pieder laikraksti, žurnāli u. tml. Deficīts šai sūtījumu nozarē sasniedzis 35.000.000 dol. pag. gadā. Pasta departaments apsveŗ arī atlaižu revīziju firmām un vispārēju likmju izlīdzinājumu.

☆ Kaut arī pārtikas preču cenas netaisās kristies, namamāšu enerģija, organizējot protesta akcijas visā Kanadā pret pārspīlētajām uzturvielu cenām superveikalos, panāca to, ka apvienotā patērētāju cenu komiteja Otavā nolēmusi pieprasīt paskaidrojumus no superveikaliem par cenu noteikšanu pārtikas precēm. Komiteja saņēmusi A &P firmas direktora G. Provosta liecību, ka visa veida maiņas zīmes (trading stamps) sadārdzina preču cenas par apm. 2%, sava vainas daļa arī ir izejmateriālu augstākām cenām, tāpat kā konservēšanai un iesaiņojumiem.

☆ Ontario augstākajā tiesā iztiesā prāvu, kas varētu interesēt arī latviešus. Sūdzētāji ir Igauņu centrālās padomes priekšsēdis H. Parkma un sekretārs O. Trass, kuŗi nodevuši tiesai igauņu advokātu Martu Tarumu par anonimu skrejlapu izplatīšanu, vainojot abus igauņu centrālās organizācijas pārstāvjus pārāk pieļāvīgā nostājā pret komūnismu un norādot, ka tie nav cienīgi būt trimdas igauņu vadībā. Skrejlapas izplatītas sakarā ar igauņu „kultūras pārstāvju" viesošanos Toronto, kad rakstniekam Rudolfam Sirgem rīkota pieņemšana kādā Igauņu centrālās padomes locekļa mājās. H. Parkma noliedz, ka devis rīkojumu ziņas par šo gadījumu „notušēt". Pieņemšanas rīkotājs gan atkāpies no Centrālās padomes valdes, tomēr palicis tās locekļu skaitā.

SARKANKREKLU AKADĒMIĶI — SĒTNIEKI

No Hongkongas ziņo par veselu notikumu virkni, kas liecina, ka Maocetunga „kultūrālā revolūcija" turpina augt augumā un draud noslāpēt ne tikai pati sevi, bet arī visas vēl atlikušās normālās dzīves drumstalas sarkanajā Ķīnā.

Maocetunga mācību kalšana katram ķīnietim (un tādu tagad esot 700 miljonu) jāuzskata par dzīves galveno uzdevumu. Katram ķīnietim jānīst Pad. savienības revīzionisms un ASV kapitālisms. Katram ķīnietim jāatbalsta aizsardzības ministrs Linpiao, patiesais „kultūras revolūcijas" īstenotājs un pašreiz neapšaubamākais Maocetunga troņmantinieks.

Galvenokārt pusaudžu veidotā sarkanā gvarde Maocetunga mācību studēšanu ņem ļoti nopietni. Tā, piemēram, Činhvas universitātē sagatavošanās skolā audzēkņi atcēluši no amatiem skolas priekšnieku un astoņus skolotājus, pēdējos iecelot mazliet zemākās sētnieku un aptīrītāju katēgorijās, jo ar savu priekšmetu dažādību traucējuši iedziļināties Maocetunga gudrībās. Lai izvairītos no fiziska darba, daļa šīs skolas skolotāju iestājušies sarkanajā gvardē.

Hongkongā arvien vairāk dzirdamas runas, ka Maocetungs drīzumā atkāpsies, savā vietā atstājot bruņoto spēku un sarkanās gvardes atbalstīto aizsardzības ministru Linpiao. Par „kultūrālās revolūcijas" radītajiem nemieriem bruņotajos spēkos nekas vairs nav dzirdēts, toties Ķīnas komūnistu partijas oficiozs diendienā publicē rakstus par masu sanāksmēm, kuŗās tūkstoši un miljoni sola mūžīgu lojālitāti pastāvošajai iekārtai Pekingā.

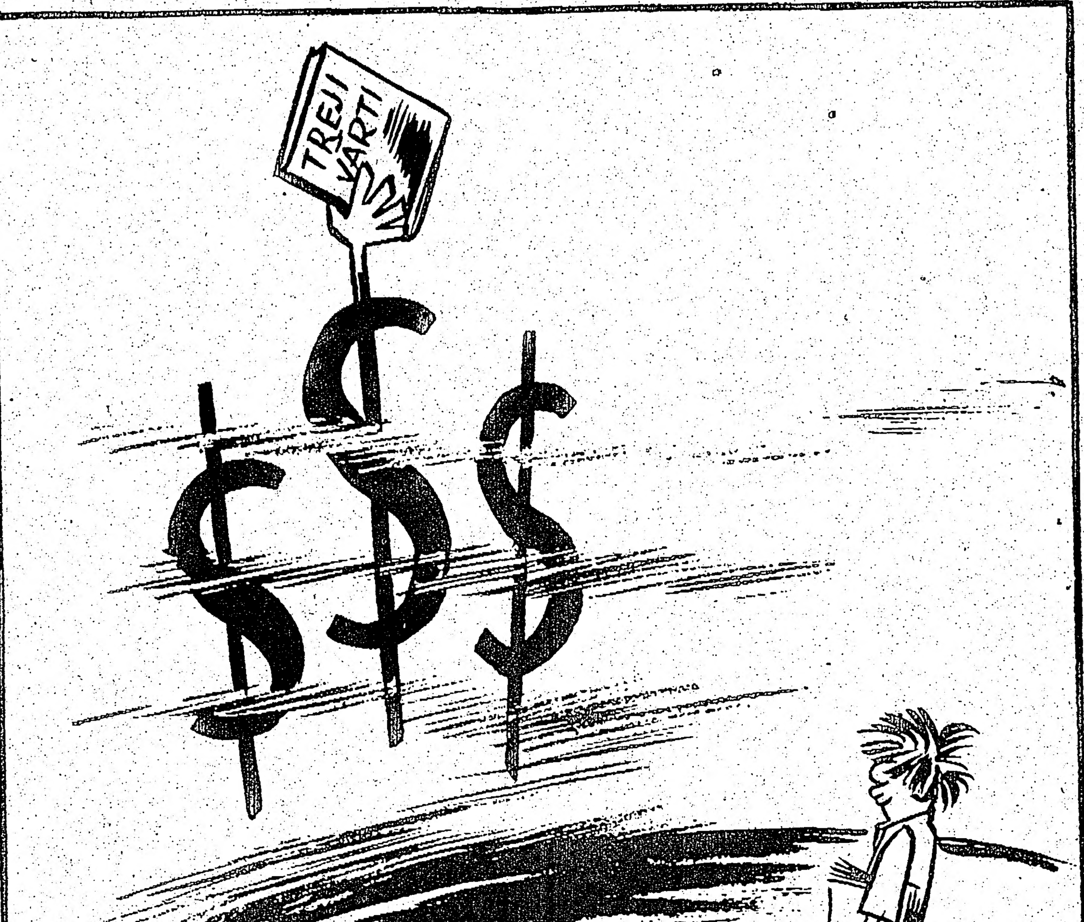

Sākot ar nākošā gada janvāri, sāks iznākt literātūras un kultūras žurnāls „Treji vārti".
Dzejnieks: „Vārti vareni, bet redzēs, vai maksās arī..."
Ed. Kelša karikatūra

SAV. VALSTIS

GRAND RAPIDI

● Grand Rapidu DV kopas prce E. Brūna informē, ka rīkotais pārdomu vakars par labu mirušā leģionāra J. Zalāna kapa piemineklim devis 91 dol. atlikumu. Rīkotāji izsaka pateicību visiem apmeklētājiem, bet sevišķi R. Laucim par īpašu ziedojumu.

● Grand Rapidos uz 60 mūža gadiem atskatījās mag. iur. Alfreds Jaunais un Eduards Bērziņš. Pirmais dzimis Rīgā un Latvijas universitātes juridisko fakultāti beidzis 1932. gadā, pēc tam turpinājis studijas filoloģijas-filozofijas fakultātes vēstures nodaļā, dienējis smagās artilerijas pulkā un ieguvis rezerves leitnanta dienesta pakāpi, bijis amata kandidāts tiesu palatā un Daugavpils apgabaltiesā, pēc tam Maltas iecirkņa miertiesnesis, pēc trimdas laika Vācijā darbojies Grand Rapidu latviešu biedrības valdē un pildījis latviešu ev.-lut. draudzes priekšnieka amatu, vairākkārtīgi bijis korporāciju kopas seniors un korporācijas Patria seniors.— Otra jubilāra dzimtā puse ir Rūjiena, kur viņš apmeklējis ģimnaziju, bet vēlāk pārcēlies uz Rīgu un kļuvis drēbnieku amata meistars; kopš jaunības iemīlējis dziesmas, dziedājis koŗos, arī tagad vairākus gadus kalpojis dziesmai korī Dziesmu vairogs, darbojas Latviešu biedrības valdē un latviešu ev.-lut. draudzes padomē.

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes jaunatnes pulciņā pēc darbības atsākšanas rudens un ziemas periodam mainījies valdes sastāvs. Priekšnieka amats uzticēts Mārtiņam Ronim, viņa palīgs būs Ansis Veinbergs, sekretāre Dace Avote, palīdze Inta Mežule, kasieris Eriks Jansons, palīgs Uldis Kalējs, biedrzinis Eduards Rudzāts, palīdze Anita Šleichere.

● Latviešu katoļu draudzē mainījies dāmu komitejas sastāvs. Turpmāk to vadīs M. Buklovska, viņas palīdze būs V. Miltiņa, sekretāre Z. Vilka un kasiere L. Salzemniece.

I JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER
87 Roncesvalles Ave., Toronto 3.
Telefoni: 536-0143 533-8553-4
Vienreizējs pirkums un ieguldījums.

TEXACO SERVICE (automobiļu un traktoru remontu darbnīca ar benzīna pildītavu) un jauns 3 guļamistabu moderns bungalovs 1 jūdzi uz Hamiltonas pusi no St. Catharines, ceļu krustojumā pie 8. autoceļa. 2 akri stūŗa apbūves gabals, ideāls moderna moteļa būvei. Neierobežotas iespējas labam auto mechaniķim vai personai, kas gribētu izveidot un nodrošināt personīgu uzņēmumu. Prasītā cena $42.000.00 ar mērenu iemaksu. Atlikums uz vienu atklātu obligāciju.

ST. CATHARINES. Augļu farma: 13 akru zemes platība ar dzīvojamo ēku, dubultgarāžu un šķūni, ar lauksaimniecības mašīnām, kas ieskaitītas prasītajā cenā. Audzē vīnogas, plūmes, bumbieŗus, firziķus un zemenes. Gada ienākums $7.000.00 līdz $8.000.00 gadā. Prasītā cena $26.500 ar apmēram pusi iemaksas. Viena atklāta obligācija par atlikumu.

Šos īpašumus piedāvājam vispirms saviem tautiešiem, kamēr cittautieši par tiem nav informēti.

Lūdz zvanīt nesaistošai informācijai H. Makaram LE 6-0143 vai RU 3-1750 katrā laikā.

Realtor